

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΓ΄

Τετάρτη 11 Μαρτίου 2009 (Πρωί)

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθούν μαθητές από το Γυμνάσιο Αιαντείου Σαλαμίνας, το 1ο Δημοτικό Σχολείο Αργυρούπολης, το 1ο Γυμνάσιο Αλίμου, το 2ο Γυμνάσιο Νέας Φιλαδέλφειας, το 16ο Γυμνάσιο Αθηνών, η Πρόεδρος της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας κ. Κ. Σίλι με τους Βουλευτές κ. Λ. Εσκόντι και Ρ. Ζιγκό και άτομα από την Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών Αεροπορίας Καλαμάτας, σελ. 7027, 7031, 7038, 7040, 7048, 7053

2. Ειδική Ημερήσια Διάταξη:

Ειδική Συνεδρίαση για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας με θέμα: «Γυναίκα και Εθελοντισμός –Γυναίκα και Κοινωνική Προσφορά», σελ. 7027

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Επί της Ειδικής Ημερήσιας Διάταξης:

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Α.,	σελ. 7054
ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ Κ.,	σελ. 7045
ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ-ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ Ε.,	σελ. 7032
ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ Δ.,	σελ. 7033
ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ Ε.,	σελ. 7045
ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ.,	σελ. 7046
ΓΚΕΡΕΚΟΥ Α.,	σελ. 7030
ΔΡΑΓΩΝΑ Θ.,	σελ. 7047
ΖΗΣΗ Ρ.,	σελ. 7055
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α.,	σελ. 7036
ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ Σ.,	σελ. 7031
ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ.,	σελ. 7035
ΚΑΝΤΕΡΕΣ Ν.,	σελ. 7048
ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ Α.,	σελ. 7057
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ Ο.,	σελ. 7054
ΚΟΛΛΙΑΣ Κ.,	σελ. 7048
ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ Μ.,	σελ. 7053
ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ Α.,	σελ. 7028
ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ Α.,	σελ. 7052, 7053
ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ Κ.,	σελ. 7049
ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ Α.,	σελ. 7038
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Ε.,	σελ. 7034, 7036
ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ Α.,	σελ. 7037, 7042
ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ Χ.,	σελ. 7039
ΠΑΡΙΣΗΣ Α.,	σελ. 7052
ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ Α.,	σελ. 7049
ΠΕΤΡΑΛΙΑ-ΠΑΛΛΗ Φ.,	σελ. 7034, 7035
ΠΙΠΙΛΗ Φ.,	σελ. 7050
ΡΑΓΙΟΥ-ΜΕΝΤΖΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Ν.,	σελ. 7056
ΡΑΠΤΗ Σ.,	σελ. 7051
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α.,	σελ. 7043
ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ Π.,	σελ. 7051
ΣΙΟΥΦΑΣ Δ.,	σελ. 7029
ΣΟΥΡΛΑΣ Γ.,	σελ. 7057
ΦΙΛΙΝΗ Α.,	σελ. 7042
ΦΩΤΙΑΔΗΣ Η.,	σελ. 7044
ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ.,	σελ. 7040
ΧΑΤΖΗ ΟΣΜΑΝ Α.,	σελ. 7058

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΒ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΓ'

Τετάρτη 11 Μαρτίου 2009 (πρωί)

Αθήνα, σήμερα στις 11 Μαρτίου 2009, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.16' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΙΟΥΦΑ .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Δημήτριος Σιούφας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή των Ελλήνων, όλοι εμείς έχουμε την ιδιαίτερη τιμή και χαρά να φιλοξενούμε στην Ελλάδα την Πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας που παρακολουθεί την Ειδική συνεδρίασή μας για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, την κ. Καταλίν Σίλι. Κυρία Πρόεδρε, σας καλωσορίζουμε.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Την καλωσορίζουμε μαζί με τους Βουλευτές κ. Λάζλο Εσκόντι και Ρομπέρτ Ζιγκό, Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο αντίστοιχα της Ομάδας Φιλίας με τη χώρα μας στην Ουγγρική Εθνοσυνέλευση.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Η κ. Σίλι προέρχεται από φίλη χώρα στην οποία η ελληνική παρουσία ήταν έντονη εδώ και αιώνες. Σήμερα στην Ουγγαρία διαβιούν πολίτες ελληνικής καταγωγής αλλά και πάνω από εκατόν είκοσι επιχειρήσεις που αποτελούν γέφυρα φιλίας μεταξύ των δύο χωρών. Σε σχολεία στην Ουγγαρία διδάσκεται η ελληνική γλώσσα, σε πανεπιστήμια λειτουργούν πέντε έδρες αρχαίων ελληνικών σπουδών και μία έδρα νέων ελληνικών. Η συνεργασία των χωρών και των Κοινοβουλίων μας είναι άριστη.

Η επίσημη επίσκεψή σας, κυρία Πρόεδρε, κυρία Σίλι, αποτελεί ένα ακόμα βήμα στην προώθηση των διμερών σχέσεων σ' όλους τους τομείς και ιδιαίτερα μεταξύ της Εθνοσυνέλευσής σας και της Βουλής των Ελλήνων, αλλά και προς όφελος των χωρών και των λαών μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σημειώσω και μια ιδιαίτερη σχέση της Ουγγαρίας με την Ελλάδα. Οι Ούγγροι μηχανικοί Τουρ και Γκέροστερ ήταν αυτοί οι οποίοι κατασκεύασαν τη διώρυγα της Κορίνθου.

Καλωσορίσατε στην Ελλάδα, κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι Βουλευτές από την Εθνοσυνέλευση της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας.

Μάλιστα, η παρουσία σας συμπίπτει σήμερα με τον εορτασμό από τη Βουλή των Ελλήνων της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας, αφιερωμένη στη γυναίκα εθελόντρια και στη γυναίκα της κοινωνικής προσφοράς. Χαίρομαι ιδιαίτερα, γιατί βλέπω στα θεωρεία εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων της χώρας να βρίσκονται σήμερα εδώ μαζί μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β'

Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΕΛΣΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να καλωσορίσω και εγώ εκ μέρους των Ελληνίδων Βουλευτών και των οργανώσεων που χαίρομαι πάρα πολύ που μας παρακολουθούν, την κ. Καταλίν Σίλι, μία εξαιρετική κοινοβουλευτική για πολλά χρόνια, για επτά χρόνια Πρόεδρο της Βουλής, μία γυναίκα με πολύ φανερή παρουσία σ' όλα τα διεθνή fora όπου μετέχει, μία γυναίκα που έχει υπηρετήσει, ως Υπουργός, το περιβάλλον και τα σύγχρονα μεγάλα ζητούμενα και μία γυναίκα που έχει διατελέσει Πρόεδρος του Συμβουλίου Γυναικών της χώρας της. Είμαστε πολύ περήφανες, γι' αυτήν, εμείς οι γυναίκες που τη γνωρίζουμε και που απολαμβάνουμε της φιλίας της.

Καλώς ήρθατε και από τις γυναίκες στη χώρα μας, κυρία Σίλι. Θεωρώ ότι είναι εξαιρετική ευκαιρία, όπως είπε ο κύριος Πρόεδρος, που βρεθήκατε στη χώρα μας αυτή ειδικώς την ημέρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προ ενός μηνός περίπου και οι τριακόσιοι Βουλευτές λάβατε μία επιστολή από τον Πρόεδρο της Βουλής, που ζητούσε την προσοχή σας σε δύο διαπιστώσεις. Η πρώτη ήταν η καλή, δηλαδή, ότι σε επίπεδο θεσμικού πλαισίου είμαστε πάρα πολύ καλά σε σχέση με το γυναικείο ζήτημα με τη θέση της γυναίκας στο νόμο και από την άλλη μεριά σάς κοινοποιούσε με αγωνία τα εξής στοιχεία: Στα τελευταία στοιχεία της έκθεσης για την ανθρωπινή ανάπτυξη, η Ελλάδα κατέχει την 75η θέση από τις εκατόν τριάντα χώρες που ελέχθησαν στο general index, ενώ σε σχέση με τη συμμετοχή γυναικών στην πολιτική ζωή η χώρα μας κατέχει την 93η θέση. Στο σύνολο των είκοσι επτά χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ελλάδα κατέχει την 25η και 26η θέση αντίστοιχα. Η επιστολή του Προέδρου τελείωνε με το ότι θα πρέπει να φροντίσουμε εμείς οι γυναίκες κοινοβουλευτικοί και όχι μόνο, όλοι, και οι τριακόσιοι, να μικρύνει αυτό το χάσμα.

Η ευχή επομένως του Προεδρείου για σήμερα –και περνάω την άποψή σας, κύριε Πρόεδρε– είναι να είναι αυτή η μέρα η απαρχή αυτού του αγώνα για σμίκρυνση της απόστασης μεταξύ νομικού πλαισίου και καθημερινών πρακτικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Ειδική Συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής για τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας με θέμα «Γυναίκα και Εθελοντισμός-Γυναίκα και Κοινωνική Προσφορά».

Κατά τη σημερινή συνεδρίαση θα λάβουν το λόγο ο Πρόεδρος της Βουλής, οι πρώην Πρόεδροι της Βουλής, μία Βουλευτής από κάθε κόμμα, οι Πρόεδροι των Κοινοβουλευτικών Ομά-

δων ή οι Αναπληρωτές τους και Εκπρόσωπος της Κυβέρνησης για δέκα λεπτά έκαστος, καθώς και όσοι Βουλευτές εγγραφούν στον κατάλογο των ομιλητών για πέντε λεπτά.

Καλώ στο Βήμα την κ. Αθηνά Κόρκα-Κώνστα, Βουλευτή Κορινθίας, εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας.

ΑΘΗΝΑ ΚΟΡΚΑ-ΚΩΝΣΤΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Καλωσορίζω και εγώ όλους σήμερα και την κυρία Εκπρόσωπο της Ουγγρικής Εθνοσυνέλευσης και τις φιλοξενούμενες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα η Βουλή των Ελλήνων εορτάζει την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και αφιερώνει αυτήν την επέτειο στο θέμα της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού. Τιμούμε την Ελληνίδα γυναίκα για τη ζωή της, το πνεύμα της και τους αγώνες της. Τιμούμε τη γυναίκα-μάννα, τη γυναίκα-κόρη, τη γυναίκα-αδελφή, τη γυναίκα-εργαζόμενη, τη γυναίκα-συνταξιούχο, τη γυναίκα-αγρότισσα, τη γυναίκα-άνεργη, αλλά πάντα πρωτοπόρο δημιουργό. Τιμούμε το θεμελιώδη της ρόλο και στην οικογένεια, αλλά και στη διαμόρφωση της κοινωνίας μας.

Μία μικρή ιστορική αναδρομή. Εκατόν πενήντα δύο χρόνια πριν άρχισαν οι αγώνες, στις 8 Μαρτίου του 1857, ένας ξεσηκωμός στη Νέα Υόρκη για απάνθρωπες συνθήκες εργασίας και για χαμηλό μισθό των γυναικών. Και όμως, ο ξεσηκωμός αυτός βάφτηκε με αίμα, όπως και πολλοί άλλοι αργότερα, ώστε να φθάσουμε το 1910 στην Κοπεγχάγη να καθιερωθεί η 8η Μαρτίου ως Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας και να γιορτάζεται κάθε χρόνο σ' όλο τον πλανήτη, είτε σε περιοχές ανεπτυγμένες που η γυναίκα είναι χειραφετημένη είτε σε περιοχές που οι γυναίκες είναι σε καταπίεση.

Να θυμόμαστε όλοι τη γυναίκα-μητέρα και εργαζόμενη και σύζυγο ταυτόχρονα, με τους πολλαπλούς ρόλους, γιατί εμείς οι γυναίκες πασχίζουμε και μέσα στο σπίτι και έξω να είμαστε και σωστές επαγγελματίες και σύζυγοι και μητέρες σ' ένα κόσμο δύσκολο, αντίξοο, αρνητικό. Αγωνιζόμαστε να διδάξουμε αξίες, αρετές, ιδανικά. Αντιστεκόμαστε σε ισοπέδωση αρχών και παραδόσεων.

Τιμούμε σήμερα εδώ τη γυναίκα και την κοινωνική προσφορά και ταυτόχρονα προβληματιζόμαστε για το φαινόμενο διαβίωσης εκατομμυρίων γυναικών σε συνθήκες πραγματικής δουλείας, σεξουαλικής εκμετάλλευσης και εξαθλίωσης, στερημένων από τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα. Γι' αυτό το λόγο οι έννοιες της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού αποτελούν ιδιαίτερες αξίες και στάσεις ζωής για εμάς τις γυναίκες.

Η φύση μας, παρ' όλο που ο ρόλος μας είναι πολύπλευρος και απαιτητικός, είναι συνυφασμένη με την προσφορά, με την αλληλεγγύη, με την αυταπάρνηση, με τον αλtruισμό, τόσο σε προσωπικό επίπεδο για την οικογένειά μας αλλά και για την κοινωνία. Και τι αντάλλαγμα έχουμε γι' αυτό; Την ψυχική ικανοποίηση. Είναι αλήθεια ότι η γυναίκα γεννιέται μητέρα. Έχει ενστερνιστεί από τη μικρή ηλικία αυτόν το ρόλο, που είναι συνυφασμένος με την προσφορά, που είναι συνυφασμένος με το δόσιμο της ψυχής.

Πολλές γυναίκες υπήρξαν πρωτοπόρες στον τομέα της κοινωνικής αλληλεγγύης. Αρκεί από την αρχή της ιστορίας μας να θυμηθούμε ότι η γυναίκα σε όλη της την πορεία είναι στενά συνδεδεμένη με την έννοια «εθελοντισμός» και την έννοια «κοινωνική προσφορά».

Ενδεικτικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφέρω από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα Σπαρτιάτισσα, Καλλιπάτειρα, Υπατία, γυναίκες του Βυζαντίου, ηρωίδες της Επανάστασης, του Μακεδονικού Αγώνα, της Κατοχής, γυναίκα της Κύπρου.

Εάν ανατρέξουμε στα τελευταία χρόνια, στην πιο κοντινή μας ιστορία, θα θυμίσω ότι η πρώτη Ειδική Σχολή Αδερφών Νοσοκόμων ιδρύθηκε το 1884. Στα τέλη εκείνου του αιώνα η Ένωση Ελληνίδων συνέστησε ένα διδασκαλείο-νηπιότροφείο και άλλα ιδρύματα που προσέφεραν ηθική στήριξη και μόρφωση. Το 1914, να θυμίσω, τον Πατριωτικό Σύνδεσμο Γυναικών, που ίδρυσε το πρώτο νοσοκομείο παιδιών, για να περιθάλπονται οι τραυματίες και οι οικογένειές τους εν καιρώ πολέμου. Το 1915 ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός -οι εθελόντριες του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού είναι το πρότυπο που εθελοντισμού- με φιλανθρωπικά ιδανικά σε συνθήκες πολέμου, συνθήκες δύσκο-

λες και αντίξοες, μέσα σε κακουχίες στόχευε στην ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου. Στήριξαν με αίσθημα ευθύνης τους τραυματίες, τους ασθενείς, τους πρόσφυγες, τους ηλικιωμένους, τους ανθρώπους με δυσκολίες, τα άτομα από κάθε ευάλωτη ομάδα. Και αυτό συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Θέλω να υπενθυμίσω, επίσης, το 1930 οργανώσεις που προήγαγαν με τις δραστηριότητές τους το κοινωνικό και εθνικό σύνολο. ΧΕΝ, Σώμα Ελληνίδων Οδηγών, Ίδρυμα Προστασίας Εργαζομένου Κοριτσιού κ.λπ..

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο εθελοντισμός και η κοινωνική προσφορά είναι δυο έννοιες που είναι πολυσυζητημένες. Άλλοι, οι λιγότεροι, μιλούν με απαξίωση, άλλοι όμως, που είναι και οι περισσότεροι, μιλούν με θαυμασμό, με εκτίμηση. Εμείς θα πρέπει να θυμόμαστε την έκφραση ενός μεγάλου: «Οι μόνοι ανάμεσά μας που θα είναι στα αλήθεια ευτυχισμένοι είναι αυτοί που θα έχουν ψάξει και θα έχουν βρει με ποιον τρόπο θα βοηθούν τους άλλους». Ο εθελοντισμός είναι δείγμα πολιτισμού. Συνιστά την ελπίδα όλης της κοινωνίας και θα πρέπει να γνωρίζουμε όλοι ότι αποτελεί το μέλλον της ανθρωπότητας.

Πρέπει οι εθελοντικές έννοιες να αναπτυχθούν και σε μικρή ηλικία, με δραστηριότητες και προγράμματα μέσα από τα σχολεία. Κανείς και καμμία, όμως, από εμάς δεν πρέπει να ξεχνά ότι πρώτη είναι αυτή η γυναίκα μάννα που προτρέπει το παιδί της στην προσφορά. Εκατομμύρια πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη και συγκεκριμένα περίπου τρεις στους δέκα Ευρωπαίους ασχολούνται ενεργά με διάφορες μορφές εθελοντισμού και κοινωνικής προσφοράς. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι εγκρίθηκε από την πλειοψηφία των Ευρωβουλευτών η πρόταση του Ευρωβουλευτή της Νέας Δημοκρατίας, του κ. Αγγέλακα, να είναι το 2011 ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού.

Έρχομαι στη χώρα μας τώρα. Προσπάθεια γίνεται, κυρίως, από τις γυναίκες, με τη συμμετοχή τους σε συλλόγους, σε οργανώσεις εθελοντισμού και κοινωνικής προσφοράς. Και αυτό είναι η μεγιστοποίηση του προσφερόμενου έργου στον κόσμο που έχει ανάγκη, στην παροχή υπηρεσιών προς την κοινωνία. Οι οργανώσεις αυτές έχουν παίξει πολύ μεγάλο ρόλο.

Θέλω να τονίσω ότι σε κάποια έρευνα διαπιστώθηκε ότι το 85% αυτών που προσφέρουν στις μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι γυναίκες. Οι γυναίκες αποτελούν αυτήν τη στιγμή και σε ευρωπαϊκό επίπεδο την κυρίαρχη κοινωνική δύναμη προσφοράς. Οι γυναικείες οργανώσεις έχουν παίξει τον ιδιαίτερο δικό τους ρόλο. Οι γυναικείες οργανώσεις που δραστηριοποιούνται και στη χώρα μας είναι αυτές που μπορούν να είναι το καταφύγιο μιας κακοποιημένης γυναίκας, ενός κακοποιημένου ή εγκαταλελειμμένου παιδιού, ενός μοναχικού γέροντα, ενός θύματος trafficking, ενός χρήστη ναρκωτικών.

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας είναι περίπου χίλιες διακόσιες, με πολλά αντικείμενα, αλλά ένα βασικό στόχο: Την ανιδιοτελή προσφορά που αποτελεί και το σημαντικότερο επίτευγμα, άξιο προβολής. Η νέα γενιά αξίζει, βέβαια, να γνωρίζει το έργο αυτών που προηγήθηκαν, που διεκδίκησαν, που πέτυχαν αυτά που μέχρι σήμερα θεωρούνται αυτονόητα.

Είναι αξιοσημείωτη, επίσης, η δράση φορέων εθελοντισμού, η οποία με ποικίλες δραστηριότητες και πάντα ανοιχτή σε συμμετοχές αγωνίζεται για όλους αυτούς τους σκοπούς που προανέφερα.

Θέλω εδώ, σ' αυτήν την Αίθουσα, να αναφέρω το χαρακτηριστικό παράδειγμα των γυναικών εθελοντριών της Οργάνωσης «Γιατροί Χωρίς Σύνορα». Και γιατί το λέω αυτό; Στο όνομα της παγκόσμιας ιατρικής ηθικής και του δικαιώματος στην ανθρωπιστική προσφορά υπηρεσιών πηγαίνουν σε αποστολές. Δεν μετρούν τι κίνδυνος υπάρχει. Φέρνουν σε πέρας, σε εχθρικό ή πολεμικό περιβάλλον τις περισσότερες φορές, την αποστολή τους. Δεν διεκδικούν για τους εαυτούς τους καμμία άλλη ανταμοιβή, πέραν αυτής της προσφοράς στο δοκιμαζόμενο κόσμο.

Είναι αλήθεια ότι σήμερα πολλές από εμάς τις σύγχρονες γυναίκες εργαζόμαστε, συγχρόνως φροντίζουμε το σπίτι, τα παιδιά, έχουμε την έννοια, τη χαρά να παίξουμε πολλές από εμάς με τα εγγονάκια μας, κλέβουμε χρόνο για μεταφορά παιδιών σε σχολεία, σε υποχρεώσεις, τρέχουμε σε επαγγελματικές

συνεδριάσεις, αλλά ταυτόχρονα μπορούμε να προσφέρουμε την αγάπη και τη στοργή μας μέσα από την εθελοντική εργασία.

Το αξιοθαύμαστο είναι ότι η γυναίκα σήμερα έχει πολύπλευρο ρόλο, αλλά παρά ταύτα βρίσκει χρόνο για την εθελοντική προσφορά. Κάθε φορά που εμείς οι γυναίκες επιτυγχάνουμε ένα στόχο, αυτό καθ' εαυτό το επίτευγμα, είναι η ανταμοιβή μας. Εμείς, οι γυναίκες του σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε δυναμικές, ευαίσθητες, εργατικές, συνδυάζουμε άψογα όσο μπορούμε τα πάντα, αλλά πρέπει και να προσπαθούμε να διεκδικούμε συνεχώς ίσα δικαιώματα με τους άνδρες συναδέλφους μας, ενώ έχουμε, και στη μόρφωση και άλλες ικανότητες και έχουμε διαδραματίσει και διαδραματίζουμε σημαντικό ρόλο. Η γυναίκα του σήμερα κερδίζει συνεχώς έδαφος με γοργό ρυθμό, είναι αποδεκτή για τον επαγγελματισμό της, τη σοβαρότητά της και τις συνέπειες στις υποχρεώσεις, αλλά πάντα ο εθελοντισμός είναι μέσα στη ψυχή της.

Σαν Πρόεδρος Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας Νεολαίας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως και πολλές συνάδελφοί μου έχουμε κάνει επισκέψεις σε ιδρύματα, σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, έχουμε συναντήσει τέτοιες αξιοθαύμαστες γυναίκες κι έχουμε ανταλλάξει απόψεις. Είναι εκείνες οι γυναίκες που τους περισεύει η αγάπη και την προσφέρουν αφειδώς. Τεράστια αγάπη, ακοίμητη, αγάπη για τον παράνομο μετανάστη, για τον ασθενή, για τον περιθωριοποιημένο, για τον οικονομικά αδύνατο, για τον κοινωνικά αποκλεισμένο, το φυλακισμένο, τον απομονωμένο παππού ή γιαγιά, το νεαρό, τον άνεργο. Γυναίκες που σπίτι τους είναι ο κόσμος όλος, γυναίκες που διαθέτουν μια εκπληκτική ευρηματικότητα, προσπαθούν να επιλύουν καθημερινά κοινωνικά προβλήματα του απλού πάσχοντα πολίτη με μία εξαιρετικά ανεξάντλητη δύναμη. Γυναίκες που αποσπούν με το έργο τους και τη σιωπηλή προσφορά τους το σεβασμό κατ' αρχήν, την αγάπη, αλλά και την αναγνώριση. Σας θαυμάζουμε.

Οφείλουμε, λοιπόν, εμείς σαν γυναίκες και μέσα από το Κοινοβούλιο να ενισχύουμε με τη δράση μας και μέσα από τον εθελοντισμό και μέσα από την κοινωνική προσφορά και να προσπαθούμε συνεχώς και αδιαλείπτως για την οικοδόμηση μιας πιο αρμονικής κοινωνίας, ενός περισσότερο δίκαιου και ειρηνικού κόσμου, εκείνου του κόσμου που θα ζήσουν και τα δικά μας παιδιά.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε πολύ, κυρία Κόρκα.

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος της Βουλής, κ. Δημήτριος Σιούφας. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ (Πρόεδρος της Βουλής):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή των Ελλήνων τιμά σήμερα τη γυναίκα. Τη γυναίκα, ως πηγή ζωής, ως κέντρο της οικογένειας, ως θεμελιώδη παράγοντα της κοινωνίας, ως ισότιμο μέτοχο της οικονομίας, της εκπαίδευσης, της επιστήμης, της τέχνης. Ως υπόδειγμα κοινωνικής προσφοράς, αλλά και πρωτοπόρο του εθελοντισμού.

Είμαστε σε μια δύσκολη εποχή. Βιώνουμε τη σφοδρότερη οικονομική κρίση της νεότερης παγκόσμιας ιστορίας και χρειαζόμαστε τη σύμπραξη όλων στην αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων. Χρειαζόμαστε την ευαισθησία, τη διάθεση προσφοράς, αλλά και τον αλtruισμό της γυναίκας. Χρειάζεται βέβαια να μην ξεχνούμε πως οφείλουμε να κάνουμε πολλά ακόμα για τη γυναίκα και στον κόσμο και στην Ελλάδα.

Ο 20ός αιώνας χαρακτηρίστηκε από τρομερές συγκρούσεις, αλλά και θαυμαστή επιστημονική πρόοδο. Υπήρξε ταυτόχρονα ο αιώνας της θεσμικής χειραφέτησης των γυναικών στο μεγαλύτερο μέρος της ανθρωπότητας και αυτό εγγράφεται στα βιβλία του. Η γυναίκα για πρώτη φορά άρχισε να αποκτά ουσιαστική συμμετοχή στην κοινωνία και αυτή η συμμετοχή της έφερε μια νέα, πιο ουσιαστική, αλλά και πιο δίκαιη κοινωνική ισορροπία, ισορροπία στηριγμένη στην ισότητα, αλλά και στη συμμετοχή. Δεν είναι βέβαια η ίδια εξέλιξη παντού, δεν έχει τις ίδιες συνέπειες παντού και δεν έχει αποδώσει το ίδιο παντού.

Η γυναίκα έχει να αντιμετωπίσει πολλά εμπόδια, προκαταλήψεις αλλά και αντιδράσεις. Είναι καθήκον αλλά και συμφέρον των κοινωνιών να επιταχύνουν το δρόμο και της συμμετοχής

των γυναικών αλλά και της ισότητας των γυναικών, καθ' ό,τι η συμμετοχή είναι δύναμη αλλά και η ισότητα είναι εγγύηση ειρήνης.

Πέρυσι τέτοια ημέρα αφιερώσαμε την προσοχή μας στην Ελληνίδα αγρότισσα, τη γυναίκα που υπήρξε και παραμένει η ψυχή της ελληνικής αγροτικής οικογένειας. Φέτος, εστιάζουμε την προσοχή μας στη γυναίκα της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού. Και όπως είπα και πριν, καλωσορίζουμε με ιδιαίτερη χαρά τις εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων που βρίσκονται εδώ, την παρουσία Υπουργού εκ μέρους της Κυβέρνησης, την παρουσία της Γενικής Γραμματέως Ισότητας κ. Τζουμάνη, της Αντιδημάρχου του Δήμου Αθηναίων για τα θέματα Ισότητας και Γυναικών κ. Αλεξιάς Έβερτ. Και βέβαια, η παρουσία της Προέδρου της Ουγγρικής Εθνοσυνέλευσης της κ. Σίλι είναι ιδιαίτερα τιμητική για τη Βουλή των Ελλήνων.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Αναφέρθηκα στη γυναίκα της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού, στη γυναίκα που διδάσκει με το παράδειγμά της. Ξέρουμε –είναι άλλωστε φυσικό– ότι η γυναίκα με την εμπλοκή της στα κοινά, με την είσοδό της στο δημόσιο βίο, με την κοινωνική της συμμετοχή επιδιώκει στόχους που υπαγορεύονται και από τη φύση της. Είναι φυσικό να νοιάζεται ιδιαίτερα για θέματα ζωής, υγείας, παιδείας, περίθαλψης. Είναι έγνωιες και ενδιαφέροντα που προκύπτουν από το ρόλο της ως μητέρας. Αγωνίζεται να εξαλείψει τη φτώχεια, την ανέχεια και τη δυστυχία όπου μπορεί. Έχει, όπως και για το σπίτι της, μεγαλύτερη έγνοια για το περιβάλλον. Νοιάζεται για τα κοινά αγαθά. Και δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι οι περισσότερες μη κυβερνητικές οργανώσεις κοινωνικής προσφοράς ιδρύθηκαν από γυναίκες και λειτουργούν με γυναίκες.

Πολλά από τα κοινωνικά καλά του 20ου αιώνα αλλά και της εποχής που διανύουμε γεννήθηκαν με αγωνία και αγώνα μέσα από την έγνοια αλλά και τη δουλειά των γυναικών. Από τη μάνα του στρατιώτη, την εθελόντρια του Ερυθρού Σταυρού, την ανάδοχη μητέρα του Χωριού SOS, τις εθελόντριες των οργανώσεων για παιδιά με καρκίνο, τις εθελόντριες των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, πολλά απ' όλα αυτά ίσως να μην είχαν γίνει χωρίς τη δική τους συμμετοχή, χωρίς τη συμμετοχή των γυναικών. Και σας τιμώμε αλλά και σας ευχαριστούμε για την κοινωνική προσφορά και τη συμμετοχή σας, για τον εθελοντισμό που ζωντανεύουν στην Ελλάδα αλλά και στον κόσμο οι γυναίκες.

Αναφέρομαι ιδιαίτερα και στη γυναίκα της Διασποράς, την Ελληνίδα της Διασποράς που κράτησε την ελληνική οικογένεια ίσως πιο γερά απ' ό,τι τα καταφέρνουμε εμείς εδώ στην πατρίδα. Διατήρησε σε ξένους τόπους την ελληνική γλώσσα παρά τις αυτονόητες δυσκολίες συνθήκες της δεύτερης πατρίδας της. Μετέδωσε στη νέα γενιά τις αξίες, τις παραδόσεις αλλά και τον πολιτισμό μας. Αγωνίστηκε με επιτυχία για την οικογένειά της, το σπίτι της αλλά και τη δουλειά της.

Η δυνατότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμμετοχής και προσφοράς της γυναίκας στην κοινωνία είναι ανεξάντλητη. Η οργανωμένη κοινωνία, η πολιτεία μας οφείλει να της δώσει περισσότερες δυνατότητες, δυνατότητες οικογενειακής στήριξης, δυνατότητες δουλειάς, δυνατότητες ανάδειξης αλλά και δυνατότητες μεγαλύτερης προσφοράς.

Η πατρίδα μας είναι στα θέματα αυτά πολύ πιο μπροστά από πολλές άλλες χώρες στον πλανήτη. Δεν είμαστε, όμως, τόσο μπροστά όσο θα θέλαμε όλοι ούτε όσο μπροστά θα μπορούσαμε, αλλά ούτε τόσο μπροστά όσο θα ήταν περισσότερο ωφέλιμο. Περισσότερη συμμετοχή της γυναίκας στα κοινωνικά δρώμενα, στα κοινά, στο δημόσιο βίο, σημαίνει καλύτερη κοινωνία, σημαίνει λιγότερες συγκρούσεις αλλά και καλύτερη ποιότητα.

Ας τιμήσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη γυναίκα με την έγνοια μας.

Και μ' αυτήν την πεποίθηση ας απαντούμε κάθε μέρα και όχι μόνο μια φορά το χρόνο σ' αυτό που υπαγορεύει η ημέρα της γυναίκας, με έργα βέβαια, αλλά και με καθημερινές πρακτικές. Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κυρία Πρόεδρε.

Το λόγο έχει η κ. Αγγελική Γκερέκου, εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΚΕΡΕΚΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν σας κρύβω ότι κάθε χρόνο στην Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας νιώθω αφ' ενός ένα είδος αμηχανίας και αφ' ετέρου έναν βαθύ προβληματισμό, κάνοντας νοερά μία σύνοψη της κατάστασης στο πεδίο της ισότητας. Πρώτα απ' όλα νιώθω αμηχανία, γιατί μου υπενθυμίζονται προβλήματα τα οποία τείνω εσφαλμένα βέβαια στην καθημερινότητά μας να τα θεωρώ ως αυτονόητα λυμένα. Και πραγματικά σε μια σύγχρονη δημοκρατική χώρα του πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως είναι η Ελλάδα, βασικά προβλήματα ισότητας πρέπει να θεωρούνται ως αυτονόητα λυμένα. Από το άλλο μέρος όμως, κάνοντας ένα σύντομο απολογισμό της κατάστασης, βλέπει κανείς ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει στην πραγματικότητα, τουλάχιστον στο βαθμό που θα ήταν αναμενόμενος και μάλιστα όχι μόνο για τη δική μας χώρα αλλά και για ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να μη μιλήσουμε για τις υπανάπτυκτες χώρες.

Κάθε φορά, επίσης, την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας φέρνω στο νου μου την άποψη της σκληροπυρηνικής φεμινιστικής πτέρυγας η οποία θεωρεί ότι από μόνη της η ύπαρξη ειδικής μέρας για τη γυναίκα, ενώ δεν υπάρχει αντίστοιχη για τον άνδρα, είναι μια σεξιστική επιλογή που δεν κάνει τίποτε άλλο από το να επικυρώνει το πρόβλημα. Δεν θα έλεγα όμως ότι συμφωνώ με την άποψη αυτή και αυτό γιατί θεωρώ ότι η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας λειτουργεί απλά ως υπόμνηση των πολλών βημάτων τα οποία απομένουν ακόμη να γίνουν για να λυθούν σε ουσιαστικό βαθμό τα προβλήματα της ισότητας. Δεν είναι καθόλου στις προθέσεις μου σήμερα να αναφερθώ στα υπαρκτά προβλήματα, θυματοποιώντας το ρόλο και τη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία στην οποία ζούμε.

Από το άλλο όμως μέρος, μόλις πριν από λίγες μέρες ήρθαν στα χέρια μας τα στοιχεία της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών 2009, την οποία μάλιστα θα συζητήσουμε διεξοδικά μεθαύριο σε κοινή συνεδρίαση των Επιτροπών Ισότητας και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων. Τα συμπεράσματα της έρευνας αυτής; Προκύπτει καθαρά ότι η γυναίκα βρίσκεται στην πιο αδύναμη και επισφαλής θέση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η άνιση συμμετοχή στις οικογενειακές και οικιακές ευθύνες οδηγεί τις γυναίκες στην επιλογή επισφαλών θέσεων εργασίας στη βάση βραχυπρόθεσμων συμβάσεων, ωραρίων μερικής απασχόλησης και καθεστώτων ευέλικτης εργασίας, με αποτέλεσμα το ποσοστό των υπαλλήλων γυναικών σε θέσεις μερικής απασχόλησης να είναι τέσσερις φορές υψηλότερο σε σύγκριση μ' αυτό των ανδρών. Κατ' επέκταση και λόγω του ότι οι γυναίκες σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό καλύπτουν επισφαλείς θέσεις εργασίας, είναι απολύτως βέβαιο ότι θα επηρεαστούν σε πολλαπλάσιο βαθμό από τις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης απ' ό,τι οι άνδρες.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση, ενώ υπερτερούν σε γενικό ποσοστό πτυχιούχων -58,9% των πτυχιούχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι γυναίκες- στην αγορά εργασίας υπάρχει ακόμη πολύ έντονος επαγγελματικός και τομεακός διαχωρισμός ως προς το φύλο, ενώ να επισημανθεί επίσης ότι οι γυναίκες συνεχίζουν να υπολείπονται από τους άνδρες στη χρήση των νέων τεχνολογιών και αντιμετωπίζουν δυσκολία στην πρόσβαση σε εξειδικευμένες θέσεις εργασίας που σχετίζονται με τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Οι διαφορές των εργασιακών αμοιβών, οι οποίες φτάνουν να είναι κατά μέσο όρο 17,4% υψηλότερες για τους άνδρες απ' ό,τι για τις γυναίκες, οδηγούν κατ' επέκταση στον συνολικά αυξημένο κίνδυνο για τις γυναίκες να βρεθούν κάτω από το όριο της φτώχειας και αυτό αφορά ακόμα περισσότερο γονείς μονογονεϊκών οικογενειών, οι οποίοι κατά το πλείστον είναι γυναίκες, με το 32% όσων ανήκουν στην κατηγορία αυτή να βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας. Αλλά και στις γυναίκες άνω των εξήντα πέντε ετών, το ποσοστό των οποίων βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας είναι 21%, δηλαδή πέντε μονάδες υψηλότερο απ' αυτό των ανδρών. Στο δε εθνικό επίπεδο με βάση την έρευνα του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ η Ελλάδα στη λίστα προόδου

σε θέματα ισότητας φύλων κατατάσσεται για το 2008 πράγματι στην 75^η θέση μεταξύ εκατόν τριάντα χωρών, με την ανεργία των γυναικών να φτάνει στο 15,2%, ενώ των ανδρών να κυμαίνεται στο 5,8%. Δηλαδή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μιλάμε μόνο για μια αίσθηση προβλήματος, αλλά για ένα υπαρκτό και αποδεδειγμένο πρόβλημα με βάση στοιχεία και δεδομένα όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η καλύτερη ισορροπία εργασίας και προσωπικής οικογενειακής ζωής, ήταν ανέκαθεν ένα βασικό ζητούμενο για την καθημερινότητα της σύγχρονης γυναίκας. Όμως οι πρόσθετες δυσκολίες και ανασφάλειες που επιφέρει η οικονομική κρίση χειροτερεύουν την καθημερινότητα της γυναίκας και αυτό πολύ απλά γιατί συνήθως είναι αυτή από την οποία πρώτα αρχίζουν οι περικοπές μισθών, επιδομάτων και δικαιωμάτων να είναι η πρώτη από την οποία μειώνεται ο ωφέλιμος χρόνος για τα παιδιά της, για την οικογένεια, για τον εαυτό της και φυσικά επιβαρύνεται η ζωή της. Αυτή είναι δυστυχώς η αλήθεια όσο και αν η γυναίκα έχει τη μεγαλύτερη ανάγκη στήριξης σ' αυτήν τη δύσκολη στιγμή.

Όμως από το άλλο μέρος παρατηρεί κανείς έντονη την ύπαρξη της γυναικείας παρουσίας σε θέματα που έχουν να κάνουν με την παροχή κοινωνικού έργου, αλλά και σε θέματα που σχετίζονται με τον εθελοντισμό. Όμως σε καμία περίπτωση δεν θέλω να πέσω ούτε εγώ ούτε κανένας άλλος στην παγίδα να θεωρήσουμε αυτούς τους τομείς ως γυναικεία υπόθεση ή ως θέματα τα οποία απαιτούν φιλανθρωπική ή αγαθοεργή προσέγγιση και ως εκ τούτου αφήνονται περισσότερο στην γυναικεία ευαισθησία. Όχι, αυτό δεν ισχύει. Και ειδικά σε ό,τι έχει να κάνει με τον εθελοντισμό, τόσο η προσωπική μου θέση, όσο και η θέση του ΠΑΣΟΚ είναι γνωστό ότι κινούνται μακριά απ' αυτήν τη λογική.

Για μας ο εθελοντισμός στον οποίο φυσικά και αν υπάρχει το υγιές κατά τα άλλα κίνητρο της προσφοράς στο συνάνθρωπό μας δεν αποτελεί μια αμιγώς φιλανθρωπική πράξη, αλλά μια πολιτική πρακτική και μάλιστα μια πρακτική που πολλές φορές αποτελεί και την ειδοποιό διαφορά μεταξύ του ενεργού πολίτη και του αδιάφορου ψηφοφόρου. Και εκεί ακριβώς είναι το εξαιρετικό ενθαρρυντικό σημείο στην εντονότερη παρουσία των γυναικών στις εθελοντικές δράσεις, στο ότι μέσα απ' αυτές τις δράσεις αποδεικνύεται ότι οι ίδιες οι γυναίκες βρίσκουν τρόπους να ξεπερνούν, να παρακάμπτουν, να αχρηστεύουν τα ισχυρά πολλές φορές κοινωνικά στερεότυπα που τους απαγορεύουν να είναι αποτελεσματικές, που τους μειώνουν τις δυνατότητες δημόσιας παρουσίας, που τους περιορίζουν τους ορίζοντες και τους υποδεικνύουν προκατασκευασμένους, διακοσμητικούς και ανούσιους ρόλους στην καθημερινότητά τους.

Εδώ θα τολμήσω να πω ότι ειδικά σε θέματα κοινωνικής πολιτικής, και η γυναικεία οπτική είναι πολύ πιο κατάλληλη και αποτελεσματική. Και αυτό γιατί οι γυναίκες διαθέτουν την κατάλληλη ματιά για να προσεγγίζουν τα κοινωνικά προβλήματα, την απαραίτητη ευαισθησία για να τα κατανοούν, αλλά και την αναγκαία δημιουργικότητα για να τα επιλύουν. Όμως το να έχει κάποιος την ιδιότητα του ενεργού πολίτη δε σημαίνει απλά και μόνο ότι του αρκεί να εμπλέκεται ανδιωτελώς στην προσπάθεια επίλυσης κοινωνικών προβλημάτων, αλλά και ότι αυτενεργεί ή αναλαμβάνει πρωτοβουλίες οργάνωσης συλλογικής και κοινοτικής δράσης. Και σ' αυτόν τον τομέα η γυναικεία παρουσία είναι αισθητή. Σας θυμίζω τους γυναικείους συνεταιρισμούς, τη γυναικεία τοπική επιχειρηματικότητα, την προνομιακή γυναικεία ενασχόληση με την ανάπτυξη του αγροτουρισμού και τόσα άλλα παραδείγματα.

Η ενεργή παρουσία της γυναίκας στην Ελλάδα βρίσκει πάντα τρόπους να είναι όχι απλά αισθητή, αλλά και ουσιαστική παρ' όλες τις αντιξοές συνθήκες. Όμως αυτή η έντονη παρουσία στις εθελοντικές δράσεις και στην κοινωνική προσφορά δεν είναι και δεν θα πρέπει να είναι αρκετή για κανέναν μας. Έχουμε υπαρκτά προβλήματα ισότητας ως κοινωνία. Οι γυναίκες στις θέσεις ευθύνης και στις θέσεις λήψης αποφάσεων υποεκπροσωπούνται σε προφανή βαθμό. Ο βομβαρδισμός μας από στερεότυπα που σχετίζονται με το φύλο μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και από τη διαφήμιση είναι καθημερινός

και ανηλεής πολλές φορές. Οι γυναίκες εκ των πραγμάτων είναι περισσότερο εκτεθειμένες σε φαινόμενα βίας, είτε αυτά σχετίζονται με ενδοοικογενειακή βία είτε σχετίζονται με εγκληματικότητα. Ο κατάλογος αυτός μπορεί να συνεχιστεί για πολύ ακόμα.

Επομένως προβλήματα υπάρχουν ακόμα πολλά και ο δρόμος είναι μακρύς. Κλείνοντας θα ήθελα να κάνω μια επισήμανση. Τα προβλήματα ισότητας δεν είναι θέματα που αφορούν μόνο τις γυναίκες. Η ισότητα των φύλων δεν είναι μια συζήτηση η οποία πρέπει να αρχίζει και να τελειώνει μόνο σε ό,τι αφορά στο ρόλο της γυναίκας και αυτό για δύο κυρίως λόγους κατά την άποψή μου. Πρώτον, γιατί η ευθύνη για την ύπαρξη ή μη των προβλημάτων αυτών δεν έχει φύλο και δεύτερον, γιατί δεν θα ήταν δίκαιο προσπαθώντας να λύσουμε αυτά τα προβλήματα να οδηγηθούμε σε αντίστροφο τύπο ανισότητας εις βάρος των ανδρών. Οι πολιτικές ισότητας οφείλουν να απευθύνονται γενικά στον πληθυσμό και οφείλουν να έχουν αποδέκτες και τα δύο φύλα για να είναι πραγματικά αποτελεσματικές και πραγματικά ουσιαστικές.

Μπορεί αυτό που θα πω να ακουστεί λίγο ανορθόδοξο. Όμως η απόλυτη επιτυχία και το ιδανικό της ισότητας των φύλων κατά τη γνώμη μου σε μια μελλοντική κοινωνία θα έχει επιτευχθεί πλήρως όταν η κοινωνία αυτή θα έχει φθάσει πλέον στο σημείο να συζητά ως αυτονομία την κατάρτιση της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας και να μη θεωρεί ως αυτονομία την ύπαρξή της.

Δεν ξέρω πότε ακριβώς θα φθάσουμε στο σημείο αυτό. Ελπίζω όμως κάποια στιγμή να φθάσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε τη μεγάλη χαρά αυτήν τη λαμπρή μέρα να μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων ογδόντα πέντε μαθήτριες και μαθητές και εννέα συνοδοί καθηγητές και δάσκαλοι από το Γυμνάσιο Αιαντείου Σαλαμίνας και από το 1ο Δημοτικό Σχολείο Αργυρούπολης.

Καλωσορίζουμε σήμερα τα παιδιά και τα κορίτσια ειδικότερα.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο τώρα έχει η κ. Σοφία Κаланτιδου από το Κ.Κ.Ε.

ΣΟΦΙΑ ΚΑΛΑΝΤΙΔΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τιμούμε σήμερα την παγκόσμια ημέρα της γυναίκας, τιμούμε τους αγώνες που έκαναν πριν από εκατόν πενήντα δύο χρόνια στη Νέα Υόρκη οι ράπτριες και οι υφαντουργίνες που ξεσηκώθηκαν για καλύτερες συνθήκες δουλειάς και για καλύτερη αμοιβή για την ίδια δουλειά που πρόσφεραν με πολλούς άνδρες.

Είναι απλώς ημέρα μνήμης και ημέρα τιμής τέτοιων αγώνων που πολλούς μπορούμε να θυμηθούμε και στο γυναικείο κίνημα και στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα παγκόσμια;

Νομίζω και θα δανειστώ τα λόγια της Ρόζας Συμβριώτη, πως είναι πιο σωστό να πούμε πως αυτή την ημέρα κάνουμε απολογισμό της δουλειάς μας οι γυναίκες, σκεφτόμαστε το δρόμο που περάσαμε και το δρόμο που ξανοίγεται μπροστά μας. Ο απολογισμός του γυναικείου μόχθου είναι πάντα βαρύς και πολύμορφος.

Θέλω να αναφέρω, γιατί το θεωρώ αναγκαίο πως οι γυναίκες ως φύλο στην κοινωνία αποτελούν μια διαταξική κοινωνική κατηγορία. Έχουμε γυναίκες της εργατικής τάξης, γυναίκες των μεσαίων στρωμάτων, γυναίκες στην αστική τάξη. Υπάρχουν προβλήματα που μπορεί να είναι κοινά και είναι κοινά, οι προκαταλήψεις, η βία και άλλα, είναι αυτά τα προβλήματα που προσδίδουν διαταξικό χαρακτήρα στις γυναίκες ως φύλο, κυρίως όμως τα προβλήματα που υπάρχουν είναι ταξικές αντιθέσεις και είναι ανάλογες με την τάξη που ανήκουν οι γυναίκες.

Πρόχειρα φέρτε στο μυαλό σας προβλήματα που αντιμετωπίζετε καθημερινά ή αν θέλετε φέρνω εγώ στο μυαλό μου προβλήματα που αντιμετωπίζει καθημερινά μια εργαζόμενη γυναίκα. Αλλιώς τα αντιμετωπίζει η γυναίκα που ανήκει στην αστική τάξη και που έχει λύσει βασικά οικονομικά ζητήματα.

Το ΚΚΕ θέλει να σημειώσει, για να είναι και η συζήτησή μας επί της ουσίας και αυτή η μέρα τιμής ουσιαστική, ότι η ανισότητα της γυναίκας στην κοινωνία είναι τόσο παλιό ζήτημα όσο και η ταξική καταπίεση. Υπάρχει από τότε που εμφανίστηκε η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Και βέβαια σ' αυτές τις κοινωνίες, στην κοινωνία που ζούμε σήμερα η προσφορά της γυναίκας είναι αδιαμφισβήτητη απ' όλους, η κοινωνική προσφορά της. Και κατά την άποψή μου η θέση της γυναίκας σε μια κοινωνία αποτελεί το βαρόμετρο του κοινωνικοπολιτικού συστήματος, αποτελεί το βαρόμετρο αυτής της κοινωνίας. Σήμερα, λοιπόν, αν κρίνουμε τη θέση της γυναίκας που θεωρούμε την κοινωνική της προσφορά αδιαμφισβήτητη, στην ουσία σήμερα σε συνθήκες καπιταλιστικής κρίσης, κρίνουμε στην ουσία και αποδεικνύουμε ότι το σύστημα πραγματικά αυτό που ζούμε με βάση τη θέση της γυναίκας δεν εξανθρωπίζεται και δεν μακιγιάρεται γιατί γι' αυτήν τη γυναίκα που πολλά προσφέρει κοινωνικά, που πολλά προσφέρει στην παραγωγή, γι' αυτήν τη γυναίκα που πολλά κερδίσαμε σε περιόδους ανάπτυξης, τώρα στην περίοδο της καπιταλιστικής κρίσης είναι η πρώτη που στοχοποιείται, είναι της πρώτης τα δικαιώματα που παίρνονται, είναι η πρώτη που πάει στην πίσω γραμμή.

Σήμερα, λοιπόν, μετά από μία τεράστια συσσώρευση κερδών και συγκέντρωση κεφαλαίων, στην αγωνία τους να τα ξαναβάλουν στην κυκλοφορία για να ξαναβάλουν κέρδη, γίνεται πιο βάρβαρο το καπιταλιστικό σύστημα, πιο επιθετικό, με πρώτα θύματα τις γυναίκες και τους νέους ανθρώπους.

Σήμερα ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των γυναικών, σε συνέχεια με την προηγούμενη περίοδο ανάπτυξης, συνθλίβονται από την ανεργία και την υποαπασχόληση, την έλλειψη στήριξης από το κράτος για τις υποχρεώσεις που έχουν, αφού ουσιαστικά οι αποκλειστικά δημόσιες δωρεάν κοινωνικές παροχές είναι ανύπαρκτες.

Αν κάποιος παρακολουθήσει διαχρονικά μόνο τη χρησιμοποίηση της μητρότητας από την κυρίαρχη τάξη, εύκολα θα διαπιστώσει την προσπάθεια να απογυμνωθεί η μητρότητα από την κοινωνική της αξία. Η αστική τάξη και τα κόμματα που την υπηρετούν, είτε με θεωρίες είτε με νομοθετικές ρυθμίσεις, ρίχνουν στη γυναίκα την αποκλειστική αυτή χρέωση, την αποκλειστική χρέωση της γέννησης, της φροντίδας και της διαπαιδαγώγησης των παιδιών. Απαλλάσσουν από το «κόστος» της μητρότητας το κράτος και την εργοδοσία, στο βαθμό βέβαια που η κατάσταση και το λαϊκό κίνημα το επιτρέπει.

Παρά την αντικειμενική πρόοδο που υπάρχει η θέση της γυναίκας στην κοινωνία έχει χειροτερεύσει και η ανισότητα της έχει μεγαλώσει. Ταυτόχρονα έχει μεγαλώσει και η κοινωνική της προσφορά, μια που την εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών, της παιδείας, της υγείας, της πρόνοιας, και τις ελλείψεις που έχουμε σ' αυτές τις υπηρεσίες, την πληρώνει πρώτα απ' όλα η εργαζόμενη γυναίκα.

Βέβαια, υπάρχουν διάφορα επιχειρήματα και προσχηματικά και επιφανειακά, όπως η ισορροπία της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ο συγκερασμός οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων. Εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί αυτό πρέπει να γίνεται μόνο με τις γυναίκες. Η ισορροπία της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής είναι απαραίτητη και για τον κάθε άνδρα. Η οικογένεια, το παιδί έχει ανάγκη και τον πατέρα.

Μια πρόχειρη αποτύπωση των μεταρρυθμίσεων που έγιναν βασίζόμενες πάνω σ' αυτά τα προσχηματικά επιχειρήματα τα τελευταία είκοσι χρόνια, σε βάρος της εργαζόμενης γυναίκας είναι η παρακάτω: Κατ' αρχάς εκβιασμός των νέων γυναικών ότι δεν θα προσληφθούν εάν επιλέξουν να γίνουν μητέρες. Και είναι πραγματικότητα. Ασύδοτη εργοδοσία που εκβιάζει και που απολύει έγκυες γυναίκες. Και είναι πραγματικότητα. Φανερώνεται – αυτό μόνο να πω – και από ποιες αναφορές και ερωτήσεις έχει κάνει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας σ' αυτήν την περίοδο.

Έχει καταργηθεί η απαγόρευση της νυχτερινής εργασίας των γυναικών στη βιομηχανία. Πώς στηρίζουμε τη μητρότητα και τη γυναίκα που έχει μικρό παιδί; Είναι μάλιστα με απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν έχει παρθεί στην ουσία ή δεν παίρνεται κανένα ουσιαστικό μέτρο υγιεινής και ασφάλειας στο

χώρο δουλειάς σ' όλη την αναπαραγωγική ηλικία της εργαζόμενης.

Οι βρεφονηπιακοί σταθμοί; Πέρασαν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χωρίς να περάσουν και πόροι, με αποτέλεσμα οι λαϊκές οικογένειες να πληρώνουν τροφεία και μάλιστα πολλές φορές το χρέος τους είναι δυσβάστακτο.

Επίσης, πολύ σημαντικό και ιδιαίτερο για τις γυναίκες –όπως ιδιαίτερο το βλέπει και το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας– είναι όλο το φιλέτο της αναπαραγωγής, που από την άμβλωση μέχρι την εξωσωματική δόθηκε βορά στο ιδιωτικό κεφάλαιο. Κερδίζουν χρήματα και μετά ρίχνουν την ευθύνη στις γυναίκες για την υπογεννητικότητα.

Να μη μιλήσω για τα όρια συνταξιοδότησης που αυξήθηκαν. Ειδικά στον ιδιωτικό τομέα χάθηκε η πενταετής διαφορά. Επίσης, να μην αναλύσω ότι με το νέο αντιασφαλιστικό νόμο η εξάμηνη γονική άδεια, που δήθεν θα έδινε μεγάλη ώθηση στις γυναίκες και μεγάλη κάλυψη στη μητρότητα, σας λέω ότι στον ιδιωτικό τομέα δεν δίνεται. Πολύ λίγες γυναίκες την διεκδικούν και την παίρνουν, αλλά στην ουσία το πληρώνουν οι ίδιες οι γυναίκες μέσα από τον ΟΑΕΔ.

Ο εχθρός των γυναικών του μόχθου είναι το καπιταλιστικό σύστημα κατά την άποψή μας, που για την ολοένα μεγαλύτερη κερδοφορία του μετατρέπει σε εμπόρευμα όλα τα κοινωνικά αγαθά και καλεί τις γυναίκες της εργατικής τάξης να τα ξαναπληρώσουν και με την αποκλειστική τους φροντίδα. Τα πληρώνουμε δουλεύοντας, παράγοντας τον πλούτο, τα πληρώνουμε μεγάλωνοντας παιδιά, τα πληρώνουμε σαν καθαρίστριες, τα πληρώνουμε σαν δασκάλες, τα πληρώνουμε σαν βοηθοί στα άτομα με ειδικές ανάγκες και στους γερόντους.

Μέσα στα πλαίσια αυτού του συστήματος λειτουργεί και ο εθελοντισμός. Για τις κομμουνίστριες και τους κομμουνιστές είναι άλλο πράγμα η ηθική και η υλική σε κρίσιμες συνθήκες εθελοντική προσφορά, συμπαράσταση χωρίς καμμία προσδοκία ατομικής ωφέλειας και άλλο πράγμα ο επαγγελματικός εθελοντισμός, δηλαδή η «μαύρη», απλήρωτη εργασία που αναγκάζονται να προσφέρουν κυρίως οι γυναίκες και οι νέοι άνθρωποι.

Το πρόβλημα είναι η συγκεκριμένη αντιλαϊκή πολιτική και όχι ο εθελοντισμός. Βεβαίως και μέσα στους ανθρώπους που δραστηριοποιούνται στα διάφορα προγράμματα υπάρχουν πολλοί, ιδιαίτερα γυναίκες, που με ανιδιοτέλεια και με ευθύνη προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες. Γι' αυτό είναι ανάγκη πρώτα απ' όλα αυτοί οι εθελοντές, αυτές οι εθελόντριες να συνδυάσουν τη δράση τους και την όποια προσφορά τους με τον αγώνα για την ανατροπή αυτής της πολιτικής που γεννά τη φτώχεια, που γεννά την ανισότητα, που γεννά τους πολέμους, που γεννά την ανέχεια. Ο αληθινός εθελοντισμός είναι η προσφορά, η στράτευση για την αγωνιστική διεκδίκηση των δικαιωμάτων των εργαζόμενων, η στράτευση για την υπεράσπιση υψηλών ιδανικών, ενάντια στον πόλεμο, ενάντια στην εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Σήμερα η μεγαλύτερη κοινωνική προσφορά που μπορεί να κάνει η εργαζόμενη γυναίκα, αυτή η προσφορά που θα μπει μαζί μ' όλα τα άλλα που προσφέρει η εργαζόμενη γυναίκα στην κοινωνία μας είναι το να παραμερίσει φόβους και δυσκολίες, να ορθώσει ανάστημα, να οργανώσει μαζί με τον άνδρα, μαζί με τους νέους της τάξης της την απεπιθέση στη μεγάλη επίθεση που δέχεται. Είναι το να βγει μπροστά, να μη φοβηθεί να διεκδικήσει το δικό της και τον πλούτο που παράγει.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε, κυρία Κаланτιδου.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ κ. Ευαγγελία Αμμανατίδου.

ΛΙΤΣΑ ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ-ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα να χαιρετίσω όλες τις γυναίκες που σήμερα είναι στα θεωρεία μας, να χαιρετίσω τις γυναίκες που για πολλά χρόνια στηρίζουν την ελληνική κοινωνία, στηρίζουν την παγκόσμια κοινωνία.

Η γυναίκα είναι μια δυναμική παρουσία όχι μόνον μέσα στην

κοινωνική εστία, αλλά διαχρονικά είναι αυτή που έχει στηρίξει όλους τους αγώνες. Και τη θυμόμαστε παλιά σε πολέμους, σε κινητοποιήσεις για το οκτάωρο. Είναι αυτή που έχει μέσα της τέτοιο κουράγιο, τέτοια αγωνιστικότητα που αν μη τι άλλο θα έπρεπε να μην μιλάμε μόνο στις 8 του Μάρτη για την Ημέρα της Γυναίκας, αλλά να μιλάμε κάθε μέρα για το ισότιμο δικαίωμα της γυναίκας στη δουλειά, στην κοινωνία, στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Η ισότητα πρέπει να είναι παντού. Δυστυχώς αυτό δεν συμβαίνει. Ενώ η γυναίκα από αρχαιοτάτων χρόνων απέδειξε ότι είναι ο στυλοβάτης του σπιτιού, δυστυχώς η κοινωνία είναι δομημένη με τέτοιο τρόπο που να την έχει σαν πολίτη δεύτερης κατηγορίας.

Όλα αυτά βέβαια συμβαίνουν γιατί το σύστημα που έχει δημιουργηθεί είναι ανδροκρατούμενο. Ενώ η γυναίκα διεκδικεί την ισότητά της, να είναι δηλαδή «το άλλο μισό του ουρανού», υπάρχουν εκείνες οι δομές που τη θέλουν στο σπίτι, τη θέλουν καταπιεσμένη, τη θέλουν πολλές φορές να είναι το «εργοστάσιο» –ίσως είναι πολύ σκληρή η λέξη που χρησιμοποιώ– που θα παράγει τους αυριανούς πολίτες της εκάστοτε χώρας.

Όμως, η γυναίκα με το πέρασμα των χρόνων άρχισε να διεκδικεί δυναμικά την πρόσβασή της στη γνώση, στην αγορά εργασίας, καταξιώθηκε και βέβαια αυτό που έκανε ήταν να αποσπάσει πολλές φορές το μονοπώλιο στα λεγόμενα ανδρικά επαγγέλματα. Εκεί η γυναίκα έφερε και τη μεγάλη ανατροπή.

Η γυναίκα στη σύγχρονη Ελλάδα είναι αυτή που δεν έχει –σαν να λέμε– καμμία τύχη. Οι λόγοι; Οι λόγοι είναι πάρα πολλοί. Η γυναίκα στην Ελλάδα τρέχει, είναι μια σύγχρονη Μαίρη Παναγιωταρά, δεν χαλαρώνει ποτέ, διότι δεν υπάρχουν εκείνες οι κοινωνικές δομές που να στηρίζουν τον αγώνα της, έναν αγώνα που τον δίνει όχι μόνη της, αλλά μαζί με τους άνδρες, μαζί με όλη την κοινωνία.

Η γυναίκα είναι η μπροστάρισσα, είναι αυτή που θα στηρίξει την οικογένεια, τα παιδιά, είναι αυτή που μετά από κάποια χρόνια που θα περάσουν, θα έχει στη δική της αρμοδιότητα τους ανθρώπους του οικογενειακού περιβάλλοντος, τους ανήλικους, θα έχει τα άτομα με αναπηρία, μαζί με όλες τις άλλες οικογενειακές και κοινωνικές υποχρεώσεις της.

Άρα, αυτό σημαίνει ότι η γυναίκα ζει συνεχώς σε μια ανασφάλεια και βέβαια οι οικογενειακές και οικονομικές υποχρεώσεις είναι αυξημένες και έτσι επιβαρύνεται ακόμη περισσότερο με την ανασφάλειά της, η οποία βέβαια δημιουργείται από την έλλειψη του κοινωνικού κράτους.

Στην καλύτερη περίπτωση η γυναίκα έχει και μία θέση εργασίας. Στη χώρα μας οι εργαζόμενοι και ειδικά η μητέρα ή αυτή που θέλει να εργαστεί, ψάχνει εναγωνίως –ελλείπει κοινωνικού κράτους– ένα δημόσιο παιδικό σταθμό, ένα ολοήμερο σχολείο, με δομές που να στηρίζουν πραγματικά το παιδί. Ψάχνει να βρει τη στήριξη από το κράτος και όλες αυτές τις κοινωνικές δομές, παραδείγματα χάριν, το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» για τους ηλικιωμένους γονείς ή ανάπηρους συγγενείς, όπως είπα και προηγουμένως.

Εκ των πραγμάτων αυτές οι καθημερινές φροντίδες της γυναίκας την αφήνουν περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον στο σπίτι και μακριά πολλές φορές και από τη γνώση, διότι δεν έχει την πολυτέλεια του χρόνου, αλλά και τη στήριξη πρώτα απ' όλα από την οικογένεια, γιατί τις περισσότερες φορές είναι ανδροκρατούμενες οι οικογένειες στη χώρα μας. Αυτό έχει, λοιπόν, σαν αποτέλεσμα να μην έχει πρόσβαση στη γνώση.

Η γυναίκα πρέπει να έχει πλήρη απασχόληση με ασφάλιση και βέβαια όλα αυτά πρώτα απ' όλα για να μπορέσει να βοηθήσει τον εαυτό της, να βοηθήσει το οικογενειακό εισόδημα, αλλά και να αποκτήσει μια αυτοτέλεια επαγγελματική, κάνοντας πολλές φορές ίσως και τη δουλειά που έχει σπουδάσει.

Η γυναίκα νιώθει ανασφάλεια για το αύριο, γιατί βλέπει τα κεκτημένα δικαιώματα των εργαζομένων να καταργούνται και όλα περιστρέφονται γύρω από τα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων. Ο οικογενειακός προϋπολογισμός ξεφεύγει από το οικογενειακό εισόδημα και έτσι μπαίνει εντονότερη η ανάγκη της πλήρους εργασίας, διότι οι γυναίκες είναι αυτές που πρώτες έχουν χώρο στη μερική και όχι στην πλήρη απασχόληση και έτσι αντιμετωπίζονται ως ένα εφεδρικό εργατικό δυναμικό, ενώ θα

έπρεπε να είναι ένα ισότιμο δυναμικό.

Τα ποσοστά ανεργίας είναι αυτά που δείχνουν το πραγματικό πρόβλημα του γυναικείου πληθυσμού. Οι δείκτες αυτοί είναι τις περισσότερες φορές η αιτία που οι σημερινές γυναίκες αργούν να κάνουν και οικογένεια και συνεπώς σε μεγαλύτερη ηλικία κάνουν και παιδιά.

Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι υπάρχει ο φόβος της απόλυσης και πολλές φορές αυτό έρχεται σε αντίθεση με τις εξαγγελίες στηρίξης για να δοθεί λύση στο δημογραφικό μας πρόβλημα.

Και αυτό το λέω, γιατί το τελευταίο ασφαλιστικό νομοσχέδιο που πέρασε η Κυβέρνηση –εδώ είναι και η κυρία Υπουργός– παρόλη την καθολική αντίδραση της κοινωνίας, πλήττει άμεσα τους νέους, τις γυναίκες και ιδιαίτερα τις μητέρες. Είναι ένα ασφαλιστικό νομοσχέδιο που ανέβασε τα συνταξιοδοτικά όρια των μητέρων με ανήλικο παιδί από τα πενήντα στα πενήντα πέντε. Και σκεφθείτε βέβαια ότι πάρα πολλές φορές, οι γυναίκες είναι αυτές που μεγαλώνουν μόνες τα παιδιά τους, είτε γιατί έχουν χωρίσει είτε γιατί είναι χήρες.

Άρα, κυρία Υπουργέ, και επί τη ευκαιρία της 8ης του Μάρτη, θα έπρεπε να δείτε από την αρχή αυτό το νομοσχέδιο και να αλλάξετε, έστω και τώρα, όλη αυτή την αδικία που δημιουργείται για τις γυναίκες, αλλά και όλους τους υπόλοιπους πολίτες που εργάζονται εδώ και τόσα χρόνια ή που θα εργαστούν και δεν θα μπορούν να έχουν μία αξιοπρεπή ζωή.

Θα μιλήσω στα γρήγορα, γιατί ο χρόνος τελειώνει και θα πω ότι υπάρχει η γυναίκα-αγρότισσα, η οποία είναι μία εθελόντρια στη ζωή. Και αν μη τι άλλο, όταν η γυναίκα σ' ένα αστικό περιβάλλον δεν έχει στηριχθεί, καταλαβαίνετε πόσο πιο δύσκολο είναι να στηριχθεί στην περιφέρεια, εκεί που σήμερα η ανεργία είναι ακόμα μεγαλύτερη, εκεί που σήμερα το κόστος παραγωγής κάνει τους αγρότες να βγαίνουν από το επάγγελμα, εκεί που σήμερα είναι ξεχασμένοι οι άνθρωποι από την κεντρική εξουσία.

Υπάρχουν εθελόντριες παντού. Θέλω να αναφέρω εδώ το Σύλλογο Γυναικών ΡΟΜ που ιδρύθηκε το 2002 –είναι ένας Σύλλογος Γυναικών του Δενδροποτάμου της Θεσσαλονίκης– για να λύσουν τα προβλήματά τους για τη φτώχεια, την πρόσβαση στην εκπαίδευση και στις υπηρεσίες υγείας, την ανεργία, τον κοινωνικό αποκλεισμό και το πρόβλημα των ναρκωτικών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Δραστηριοποιείται ο σύλλογος αυτός από το 2002 και έχει τριακόσια εβδομήντα εγγεγραμμένα μέλη. Είναι μία αξιόπαινη προσπάθεια γυναικών, οι οποίες είναι αποκλεισμένες πολύ περισσότερο ίσως από ό,τι είμαστε οι υπόλοιπες.

Αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι όλες οι γυναίκες θα πρέπει από μόνες μας και συλλογικά να διεκδικήσουμε τη ζωή μας, το μέλλον μας, όχι μόνο για μας, αλλά για τις οικογένειές μας, για τους άντρες μας και για τα παιδιά μας.

Κυρία Υπουργέ, περιμένω, όπως περιμένουν και όλες αυτές οι γυναίκες, να δείτε με ένα άλλο μάτι τις συμπολίτισσές μας, γιατί και εσείς είστε γυναίκα.

Θα ήθελα να ξαναχαρετώ όλες αυτές τις γυναίκες που ήρθαν σήμερα μαζί μας και να συνεχίσουμε όλες μαζί να διεκδικούμε με ισοτιμία το μέλλον μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστώ, κυρία Αμμανατίδου.

Καλώ στο Βήμα την κ. Δήμητρα Αράπογλου.

Ορίστε, κυρία Αράπογλου, έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, χαίρομαι που η κυρία Πρόεδρος έχει αρχίσει και μαθαίνει κάποια βασική νοηματική. Με χαροποιεί ιδιαίτερα. Συγχαρητήρια γι' αυτό.

Δεν έχω ετοιμάσει μια τυπική ομιλία. Σκεφτόμουν σήμερα που θα μιλήσω, τι θα μπορούσα να πω. Πάλι θα μιλήσουμε για τη γυναίκα.

Είναι σημαντικός ο ρόλος της γυναίκας και αυτό το γνωρίζουμε όλοι. Θα πω κάποιες σκέψεις που έκανα. Εγώ η ίδια σαν

γυναίκα βλέπω την πορεία της ζωής μου, τα βήματα που έχω κάνει μέχρι τώρα και σκέφτομαι όλα αυτά τα χρόνια τι έκανα. Σκέφτομαι όλα τα βιώματα, τις εμπειρίες μου και σαν κωφή γυναίκα.

Σήμερα, βέβαια, τιμούμε τη γυναίκα και σκεφτόμαστε ότι είναι μητέρα που μπορεί να έχει κωφό παιδί, που μπορεί να έχει κάποιο άτομο με αναπηρία και να το φροντίζει, που αγωνίζεται ως γυναίκα και ως μητέρα. Σκεφτείτε τότε, στα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης, τη Μαντώ Μαυρογένους ή την Μπουμπουλίνα που πάλεψαν και βοήθησαν στον αγώνα της Απελευθέρωσης της Ελλάδας, που πάλεψαν και αγωνίστηκαν για τα δικαιώματά τους και τα δικαιώματά μας στην εργασία και γενικά.

Η γυναίκα είναι πραγματικά, έτσι όπως το λένε, το πιο ευαίσθητο φύλο, αλλά εγώ θα έλεγα ότι έχει τη μεγαλύτερη αντοχή. Ανεβαίνει το Γολγοθά, το δικό της δρόμο, μέχρι να κατακτήσει την κορυφή. Έχει τεράστια αποθέματα δύναμης που αυτά τη βοηθούν στον καθημερινό αγώνα που κάνει. Κάθε γυναίκα έχει ανεξάντλητη υπομονή.

Βλέπουμε ότι υπάρχει μεγάλο ποσοστό γυναικών εθελοντριών. Οι γυναίκες συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις, σε οργανώσεις, σε θέματα κακοποίησης παιδιών. Βλέπουμε ότι σε τέτοιες δράσεις το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν είναι πάρα πολύ μεγάλο. Έχουν μεγάλες ευαισθησίες φυσικά οι γυναίκες, αλλά πρέπει και η πολιτεία και το κράτος να στηρίξει αυτές τις γυναίκες ώστε να κατακτήσουν περισσότερα δικαιώματα και το δικαίωμα της ισότητας. Και μιλάμε για δικαιώματα ασφαλιστικά, συνταξιοδότησης.

Και επί τη ευκαιρία, αφού είναι εδώ και η Υπουργός Απασχόλησης και μας ακούει, να το σκεφθεί πώς θα ενισχύσει τη γυναίκα και σ' αυτά τα πλαίσια.

Σκεφθείτε ότι η γυναίκα επιτελεί έναν τριπλό ρόλο. Είναι σύζυγος, μητέρα και εργαζόμενη. Επιτελεί τουλάχιστον έναν τριπλό ρόλο. Η γυναίκα είναι μητέρα και γίνεται και γιαγιά κάποια στιγμή στη ζωή της. Φροντίζει για τα παιδιά της. Γεννά τα παιδιά και αγωνιά συνέχεια γι' αυτά. Εδώ και εκατόν πενήντα δύο χρόνια η γυναίκα αγωνίζεται, παλεύει για τα δικαιώματά της και φυσικά δεν έχει φτάσει στο επιθυμητό αποτέλεσμα ακόμη και σήμερα. Πότε θα έρθει η δικαίωση της γυναίκας; Θα δούμε. Νομίζω ότι μέχρι σήμερα δεν έχει δικαιωθεί απόλυτα η γυναίκα, ώστε να έχει πετύχει και στη μισθοδοσία και στα δικαιώματα στην εργασία και να έχει ισότιμη αντιμετώπιση σε σχέση με τον άνδρα. Έχει ίσα και τα ίδια δικαιώματα με όλους τους άλλους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου.

Όσον αφορά τις υποψήφιες γυναίκες στα πολιτικά κόμματα και στην πολιτική ζωή, δεν χρειάζεται να ισχύσει το θέμα της ποσόστωσης. Δεν χρειάζεται να καθιερώσουμε ποσοστό για τις γυναίκες στην πολιτική ζωή. Μπορούν να καταλάβουν οποιαδήποτε θέση και στην κοινωνία και στο χώρο της εργασίας και παντού. Οπότε, για ποιο λόγο να υπάρχει ποσόστωση; Μπορούν από τη στιγμή που θα σκεφθούν να ασχοληθούν με κάτι, να προσπαθήσουν και να παλέψουν και στις επιτροπές και παντού. Μπορούν να προσφέρουν και μπορούν να συμμετάσχουν.

Επειδή διαφορετικά σκέφτεται μια γυναίκα και διαφορετικά ένας άνδρας, πρέπει να δούμε πιο συγκεκριμένα το ρόλο της γυναίκας και πώς αυτή μπορεί να προσφέρει και πού. Σκεφθείτε, λοιπόν, πώς η γυναίκα προλαβαίνει όλες αυτές τις υποχρεώσεις. Αναλαμβάνει τη φροντίδα του παιδιού, του σπιτιού. Έχει υποχρεώσεις όσον αφορά το σύζυγό της και είναι και εργαζόμενη. Πώς τα προλαβαίνει όλα αυτά μια γυναίκα;

Αυτό πρέπει να το εκτιμάμε και να την τιμήσουμε γι' αυτό. Σήμερα γιορτάζουμε και αποτιμούμε τιμή στη γυναίκα όσον αφορά την προσφορά της, τη σημαντική προσφορά της.

Πρέπει όλοι να στηρίξουμε το δύσκολο έργο των γυναικών, της κάθε γυναίκας.

Μέσα στη ζωή και όσον αφορά τις επιχειρήσεις, όλοι έχουμε διαπιστώσει ότι και οι γυναίκες μπορούν να ανοίξουν μία επιχείρηση.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, πρέπει να στηρίξει τέτοιες πρωτοβουλίες γυναικών, ώστε να μπορούν να αναπτύξουν επιχειρηματι-

κότητα και οι γυναίκες. Πρέπει να δούμε πώς μπορούμε ως πολιτεία να στηρίξουμε καλύτερα τη γυναίκα στο δύσκολο έργο της και ως εταίρου και ως μέλος και ως αφεντικό σε μία επιχείρηση.

Επίσης, δεν πρέπει να ξεχνάμε τα άτομα με αναπηρία. Πολλές φορές οι γυναίκες εγκαταλείπουν τη δουλειά τους για να φροντίσουν κάποιο άτομο με αναπηρία εφ' όρου ζωής, γιατί αυτό το άτομο χρειάζεται φροντίδα εφ' όρου ζωής. Θα μπορούσε, λοιπόν, να γίνει μία πρόβλεψη γι' αυτές τις γυναίκες, ώστε να συνταξιοδοτούνται νωρίτερα. Σκεφθείτε τις δυσκολίες που έχει μία οικογένεια που έχει ανάπηρο παιδί και πρέπει η γυναίκα-μητέρα σ' αυτήν την οικογένεια να καλύψει κάποια ένσημα ώστε να πάρει τη σύνταξή της. Πώς θα τα καταφέρει να συγκεντρώσει τα απαραίτητα ένσημα, όταν πρέπει να φροντίζει το ανάπηρο παιδί; Πρέπει να δείτε και αυτό το θέμα, γιατί είναι πολύ σημαντικό, ώστε να συνταξιοδοτείται νωρίτερα η γυναίκα που φροντίζει ένα ανάπηρο παιδί.

Τώρα, όσον αφορά το θέμα της εκπαίδευσης, εγώ βλέπω ότι οι περισσότερες δασκάλες είναι γυναίκες. Γυναίκες είναι οι περισσότερες που διδάσκουν τα παιδιά μας. Αυτό σημαίνει ότι οι γυναίκες αγωνιούν, ανησυχούν για τα παιδιά μας. Αυτό δείχνει την αγωνία της γυναίκας για το μέλλον, για την εξέλιξη του κάθε ανθρώπου από παιδί μέχρι να μεγαλώσει. Δεν πρέπει, λοιπόν, να την αντιμετωπίζουμε ως υποδεέστερη και κατώτερη. Μπορεί να σπουδάσει, μπορεί να προσπαθήσει, μπορεί να μορφωθεί, να πάρει πτυχίο, να καταφέρει να πετύχει τα όνειρά της και τους στόχους της. Πρέπει να τη στηρίξουμε και σ' αυτό. Πρέπει να τη βοηθήσουμε να τα καταφέρει και να προχωρήσει.

Θα μπορούσα να αναφερθώ και σ' άλλους ρόλους και σ' άλλους τομείς με τους οποίους ασχολείται η γυναίκα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι πρέπει να τη στηρίξουμε σ' όλα αυτά. Γι' αυτό λέω ξανά ότι πρέπει να δώσουμε νωρίτερα σύνταξη στη γυναίκα, η οποία έχει πολλές υποχρεώσεις. Φανταστείτε όταν αυτή η γυναίκα έχει να φροντίσει και ανάπηρο παιδί.

Επίσης, υπάρχουν γυναίκες που είναι και εκείνες ανάπηρα άτομα. Για παράδειγμα, εγώ έχω κάποια αναπηρία. Είμαι κωφή. Υπάρχουν γυναίκες τυφλές, παραπληγικές, τετραπληγικές. Αυτές είναι γυναίκες με αναπηρία. Σκεφθείτε, λοιπόν, το δύσκολο αγώνα που κάνουν αυτές οι γυναίκες. Πώς διαγράφεται το μέλλον όλων αυτών των γυναικών που έχουν κάποια μορφή αναπηρίας; Πρέπει ειδικά αυτές τις γυναίκες να τις τιμήσουμε, γιατί αγωνίζονται διπλά, αγωνίζονται περισσότερο.

Εγώ προσωπικά χαίρομαι που είμαι γυναίκα με αναπηρία. Χαίρομαι που κάποια στιγμή θα γίνω γιαγιά. Και εύχομαι όλες οι γυναίκες που συμμετέχουν και εδώ στο Κοινοβούλιο και γενικά όλες οι γυναίκες Βουλευτές να στηρίξουμε την κάθε γυναίκα για να πετύχει το κάθε όνειρό της, τον κάθε στόχο της.

Δεν θα ήθελα να μακρηγορήσω.

Τελειώνοντας και με την ευκαιρία που εδώ, σ' αυτήν την Αίθουσα, είναι η Υπουργός Απασχόλησης, θα ήθελα να της ζητήσω να σκεφθεί τη δύσκολη θέση της κάθε γυναίκας και να της ζητήσω να βοηθήσει -και το Υπουργείο και γενικά η πολιτεία- να πετύχει τους στόχους της, ώστε να μπορεί να ασχοληθεί και με εθελοντικές δράσεις και με άλλες δραστηριότητες. Θα ήθελα να παρακαλέσω να παράσχετε την όποια δυνατή βοήθεια στην κάθε γυναίκα.

Εύχομαι «χρόνια πολλά» σ' όλες τις γυναίκες, ενώ ταυτόχρονα θα ήθελα να εκφράσω τη χαρά μου για όλες τις γυναίκες που μας παρακολουθούν τώρα. Σας ευχαριστώ πολύ.

Πρέπει πραγματικά να τιμούμε όλους τους αγώνες των γυναικών και την κάθε γυναίκα που βοήθησε πάντα και στην περίθαλψη και στην επανάσταση και στους πολέμους και σ' όλα αυτά. Θα πρέπει να θυμόμαστε και να τιμούμε πάντα την Ελληνίδα γυναίκα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Κυρία Υπουργέ, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι γνωρίζετε την παρουσία της κυρίας Αράπογλου στη Βουλή. Όμως, οφείλω σήμερα και μπροστά στις γυναίκες από τις οργανώσεις που μας παρακολουθούν, να δημοσιοποιήσω κάτι που δεν γνωρίζε-

τε.

Όσες φορές, κύριε Πρόεδρε, η κ. Δήμητρα Αράπογλου αποτελεί μέλος ελληνικής αντιπροσωπείας στο εξωτερικό είναι παράδειγμα προς μίμηση. Είναι πάντα εξαιρετικά μελετημένη, ουσιαστικά παρεμβαίνουσα και με συνεχή παρουσία στην καρέκλα της.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Και εδώ είναι επιμελέστατη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Δήμητρα, σ' ευχαριστούμε! Πραγματικά προσδίδεις κύρος στο ελληνικό Κοινοβούλιο!

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η κυρία Υπουργός.

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ – ΠΑΛΛΗ (Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Κυρία Πρόεδρε, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αγαπητές φίλες -γιατί βλέπω πολλά γνωστά πρόσωπα που ξεκίνησαμε εδώ και χρόνια αγώνες- αγαπητές φίλες των γυναικών οργανώσεων των ΜΚΟ, των εθελοντικών οργανώσεων. Και εγώ με τη σειρά μου σας καλωσορίζω στη Βουλή. Μπορεί η σημερινή μας εκδήλωση να φαντάζει για κάποιους επετειακή, αλλά σίγουρα δεν είναι. Άλλωστε και ένα επετειακό γεγονός δεν παύει να λειτουργεί ως αφορμή και ως ευκαιρία αναζητήσεων και προβληματισμών, στοχασμού και αναστοχασμού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αγαπητές φίλες. Οι γυναίκες είτε είναι πρωταγωνίστριες στη δημόσια ζωή είτε στην ιδιωτική σφαίρα, είναι διαρκώς παρούσες. Η γυναίκα από τη φύση της είναι πηγή ζωής, δημιουργίας, προσφοράς. Το τρίπτυχο γυναίκα-εθελοντισμός-κοινωνική προσφορά δεν μοιάζει τουλάχιστον σ' εμάς τις γυναίκες τόσο δυσνόητο. Δεν είναι ξένο με τη φύση μας. Και αυτό γιατί οι συλλογικοί ρόλοι που έχουμε αναλάβει στη σύγχρονη κοινωνία έχουν μια κοινή συνισταμένη, την προσφορά: Την προσφορά στην οικογένεια, στα παιδιά, την προσφορά στην κοινωνία, την προσφορά στο δύσβατο δρόμο της πολιτικής, την προσφορά στους επαγγελματικούς χώρους, σε αντίξοες, πολλές φορές, συνθήκες. Οι γυναίκες, λοιπόν, αποτελούν την κυρίαρχη δύναμη της κοινωνικής προσφοράς.

Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων σε εθελοντικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι γυναίκες. Οι γυναίκες είχαν μια ιδιαίτερη παρουσία, αλλά και ένα ρόλο καθοριστικό στην πορεία της εξέλιξης του εθελοντισμού και θα έλεγα και τη μεγαλύτερη εμπειρία στις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Εκατό χρόνια πριν ξεκίνησαν -ξεκίνησαμε- με τη διεκδίκηση του δικαιώματος της ψήφου. Στη δεκαετία του '60 αγωνίστηκαν σκληρά για την ισότητα απέναντι στο νόμο. Σήμερα αγωνίζονται για την ίση εκπροσώπηση, για ίσα δικαιώματα. Οι πρώτες γυναίκες οργανώσεις με καθαρά φιλικό χαρακτήρα εμφανίστηκαν στην Ελλάδα το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα. Αποτέλεσαν ένα προνομιακό πεδίο δράσης σε μια εποχή, μάλιστα, που οι γυναίκες στερούνταν τα πολιτικά τους δικαιώματα. Άλλωστε και η πορεία προς την κατάκτηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως αυτό της ψήφου, πέρασε από την αναγνωρισμένη προσφορά τους στο κοινωνικό, αρχικά, έργο τους.

Οι γυναίκες, ιδρύοντας συλλόγους και μη κερδοσκοπικές εταιρείες, ανέλαβαν ενεργό δράση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της κοινωνίας, υποκαθιστώντας σε κάποιες περιπτώσεις την πολιτεία -θα έλεγα και στις περισσότερες περιπτώσεις- στον τομέα της πρόνοιας, της συμβουλευτικής και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Προσπαθώντας να αλλάξουν πρωταρχικά τη στάση των ιδίων για τον κοινωνικό τους ρόλο, μετέβλεψαν πολύ δυναμικά το έργο τους σε ευρύτερες μορφές κοινωνικής δράσης και αλληλεγγύης, παρεμβαίνοντας στα σύγχρονα κοινωνικά, πολιτικά και οικονομικά ζητήματα.

Στη μάχη για την ισότητα και στον αγώνα κατά των διακρίσεων οι γυναίκες, τα κατ' εξοχήν θύματα των διακρίσεων συνεισέφεραν σημαντικά στο εθελοντικό κίνημα. Αγωνίστηκαν για μια κοινωνία που στηρίζεται στις αξίες της ειρήνης, της ασφάλειας, της προόδου, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισοτιμίας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Σήμερα οι γυναίκες έχουν διαμορφώσει ένα σύγχρονο πλαίσιο εθελοντισμού. Αναλαμβάνουν καινοτόμες δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης για προβλήματα, όπως ο καρκίνος, το AIDS, ο

κοινωνικός προγραμματισμός, η ενδοοικογενειακή βία, η φτώχεια. Πολλές γυναίκες οργανώσεις και σωματεία υπερβαίνοντας τα στενά πλαίσια των φεμινιστικών οργανώσεων συμμετέχουν στα διεθνή φόρα, συμβάλλοντας στη χάραξη πολιτικής για ζητήματα, όπως η διεθνής σωματεμπορία, η ανθρωπιστική βοήθεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο ρατσισμός, το περιβάλλον.

Αν κάποιος μπορεί πραγματικά να διδάξει εθελοντισμό μόνο και μόνο με το παράδειγμά του, αυτή είναι η σύγχρονη εργαζόμενη γυναίκα. Ο τόσο σημαντικός και πολύπλευρος ρόλος της έχει μια κοινή συνιστώσα: την προσφορά. Η σημερινή γυναίκα, σύζυγος, μητέρα, εργαζόμενη, νοικοκυρά μπορεί και πάνω απ' όλα θέλει να δώσει πολλά. Αποζητά την ανάμιξη στα κοινά ως πεδίο δράσεων συλλογικών και προσωπικών αγώνων. Αναζητά την κοινωνική δραστηριοποίηση ως αντίδοτο στην αδράνεια, την αδιαφορία και την αποξένωση της εποχής μας. Αγώνίζεται για έναν καλύτερο κόσμο για τα παιδιά της.

Η πολιτεία από την πλευρά της, σε επαφή με τις γυναίκες οργανώσεις, προωθεί κοινωνικές πολιτικές για την υποστήριξη του έργου των γυναικών και την εξάλειψη των δυσκολιών. Προς την κατεύθυνση αυτή κινούνται:

Πρώτον, ο νέος νόμος για την αναμόρφωση του Οικογενειακού Δικαίου. Η προστασία της μητρότητας με το νέο ασφαλιστικό νόμο.

Αγαπητοί συνάδελφοι, έχουμε συζητήσει πολλές φορές σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα, αλλά και έξω από την Αίθουσα, ότι αυτός ο νέος ασφαλιστικός νόμος στηρίζει τη μητρότητα, γιατί δίνει τη δυνατότητα στη μητέρα να μείνει δεκατρείς ολόκληρους μήνες πλάι στο παιδί της, τη στιγμή που το παιδί της τη χρειάζεται.

Συγγνώμη για το βήχα μου. Ίωση, δυστυχώς, είναι.

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Δεν είναι ίωση, κυρία Υπουργέ! Είναι κούραση, γιατί είστε από το πρωί έως το βράδυ στο Υπουργείο.

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ- ΠΑΛΛΗ (Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε, για τα καλά σας λόγια.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Αν δεν παινέσεις το σπίτι σου, θα πέσει να σε πλακώσει!

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Θα πρέπει να λέμε την αλήθεια, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Παρακαλώ, κύριε Φωτιάδη! Έχετε κάνει σαφή την παρουσία σας και την αγάπη σας για τις γυναίκες. Φθάνει!

ΦΑΝΗ ΠΕΤΡΑΛΙΑ- ΠΑΛΛΗ (Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας): Συνεχίζω, λοιπόν.

Στην κατεύθυνση αυτή, επίσης, κινούνται οι νομοθετικές ρυθμίσεις για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας, τα προγράμματα για την αύξηση της απασχόλησης και την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας, τα μέτρα στήριξης για τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες.

Οι δράσεις αυτές είναι μια μικρή ένδειξη της αναγνώρισης της ανεκτίμητης προσφοράς της γυναικείας συμμετοχής στο οικογενειακό και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Βαθιά πεποίθησή μου είναι ότι μια κοινωνία που σέβεται τις γυναίκες και που προσφέρει ευκαιρίες για την επαγγελματική, οικονομική και κοινωνική τους ανέλιξη είναι μια κοινωνία ορθολογισμού. Είναι μια ανθρώπινη κοινωνία. Είναι μια κοινωνία που βρίσκεται σε ανάταση.

Στη χώρα μας, δυστυχώς, η κοινωνία των πολιτών δεν έχει την ανάπτυξη που γνωρίζει σε άλλες ανεπτυγμένες ευρωπαϊκές κοινωνίες. Το πρόβλημα αυτό οφείλεται στην πολιτική υπανάπτυξη, στις πελατειακές αντιλήψεις, στην κομματοκρατία, στο λαϊκισμό.

Ο εθελοντισμός, η προσφορά των γυναικών σε καίριους τομείς της δημόσιας ζωής είναι μορφές δράσης που μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών.

Ο εθελοντισμός είναι δείκτης πολιτισμού για μια κοινωνία. Μετά την υποχώρηση των μεγάλων κοινωνικών οραμάτων και ουτοπιών έχει γίνει εμφανές ότι η επιμονή στα μικρά και στα απλά, η επιμονή στα προβλήματα της καθημερινότητας μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για ουσιαστικές αλλαγές,

ακόμα και ανατροπές στα μεγάλα, σ' όλα εκείνα που συνθέτουν τόσο την οικονομική βάση όσο και το κοινωνικό οικοδόμημα.

Αξιόλογες δραστηριότητες γυναικών χρόνια τώρα μας υποδεικνύουν το δρόμο που καλούμαστε ως χώρα, ως κοινωνία και ως πολίτες να χαράξουμε και να περπατήσουμε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε την κ. Πετραλιά.

Ο κ. Απόστολος Κακλαμάνης έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, ας προηγηθεί η κ. Κανελλοπούλου, αφού πρέπει να αποχωρήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Πρέπει να συνανέσει και η Αίθουσα, κύριε Πρόεδρε. Εγώ σας ευχαριστώ πολύ! Ο κύριος Πρόεδρος δέχεται να προηγηθεί η κ. Κανελλοπούλου, γνωρίζει ότι έχει σοβαρό χρέος να αποχωρήσει πριν τις 12.00'.

Συνανεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Έλσα Παπαδημητρίου): Το Σώμα συνανέσε.

Ορίστε, κυρία Κανελλοπούλου, έχετε το λόγο.

ΚΡΙΝΙΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Ευχαριστώ και τον Πρόεδρο, κ. Κακλαμάνη και όλους τους συναδέλφους που μου παραχώρησαν τη θέση τους!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ελληνικό Κοινοβούλιο τιμά σήμερα τη γυναίκα, τη σημερινή γυναίκα που διεκδικεί και καταλαμβάνει θέσεις και αξιώματα και είναι παρούσα στη νομοθετική, την εκτελεστική, τη δικαστική εξουσία. Τιμά τη γυναίκα σήμερα που διαπρέπει στο χώρο των γραμμάτων, των τεχνών, της επιστήμης, του εμπορίου, της οικονομίας. Τιμά και αυτήν τη γυναίκα που αγωνίστηκε, για να μπορούμε να φθάσουμε εδώ που είμαστε εδώ σήμερα. Τιμά όμως και τη γυναίκα που πρωτοστάτησε στον εθελοντισμό και σε πρωτοβουλίες κοινωνικής αλληλεγγύης. Στον εθελοντισμό που εκτός από κοινωνική προσφορά, αναγνωρίζεται και σήμερα σχεδόν ως ανθρώπινο δικαίωμα για τη συνοχή και την αλληλεγγύη στην κοινωνία. Είναι η καινούργια έννοια του ενεργού πολίτη, που η γυναίκα από τη φύση της και την κοινωνική της ευαισθησία ξεκίνησε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η μέρα της γυναίκας καθιερώθηκε το 1910 και έκτοτε τείνει να πάρει περισσότερο το χαρακτήρα μίας περισσότερο αβροφροσύνης απέναντι στο γυναικείο φύλο, ενώ ουσιαστικά πρόκειται για το συμβολισμό που αναφέρεται σ' ένα κοινωνικό ισοζύγιο για την ανατροπή του οποίου πρέπει να αναληφθούν πρωτοβουλίες.

Το γυναικείο κίνημα βεβαίως και η έκρηξή του στη δεκαετία του '60 είχε καθοριστική συμβολή. Οδήγησε στη δημιουργία μία μαχητικής και διακριτικής γυναικείας συνείδησης που αναζητούσε μία διαφορετική ταυτότητα και διεκδικούσε μία άλλη θέση στη δημόσια αλλά και την ιδιωτική σφαίρα.

Το ιδιωτικό κίνημα αποτέλεσε πρόνοια για τη βελτίωση της θέσης της γυναίκας σε παγκόσμια επίπεδα και σήμερα βεβαίως έχουμε κάνει τεράστια βήματα και το δικαίωμα στην ισότητα έχει πλέον θεσμοθετηθεί. Η αρχή της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων στην απασχόληση και στην εργασία είναι πια θεμελιώδης αρχή του Εργατικού μας Δικαίου τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Στην Ελλάδα το Σύνταγμα ορίζει σαφώς την ισότητα των δύο φύλων, το δικαίωμα στην ίση αμοιβή, αλλά προτρέπει κιόλας στη θέσπιση θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας. Την αρχή της ίσης μεταχείρισης θεσπίζει και το Διεθνές Δίκαιο. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στο Συμβούλιο των Ηνωμένων Εθνών, στις αποφάσεις του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας, στις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης και στο Κοινοτικό Δίκαιο. Αναφορά στην ίση μεταχείριση μεταξύ ανδρών και γυναικών υπήρξε ήδη στη Συνθήκη Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1957 και από το 1996 έχει ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ισότητα των δύο φύλων που προϋποθέτει ίσες ευκαιρίες για ανάπτυξη σ' όλους τους τομείς

της δημόσιας ζωής και στην απουσία κάθε διάκρισης δεν είναι μόνο κοινή αξία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι έκφραση δημοκρατικών αρχών. Δεν πρόκειται για φεμινιστικό δογματισμό, αλλά θεωρώ για θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα, αλλά και απαραίτητη προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανάπτυξη, για ευημερία, για κοινωνική συνοχή.

Βρισκόμαστε σήμερα σε μία νέα φάση αυτού του κινήματος. Η χειραφέτηση της γυναίκας είναι γεγονός ότι έχει επιτευχθεί. Αυτό που προέχει τώρα είναι η γυναίκα στην πράξη. Δυστυχώς το έλλειμμα ισότητας με κριτήριο το φύλο χαρακτηρίζει ακόμα την αγορά εργασίας παραδείγματος χάρι.

Τα εμπόδια βρίσκονται, κατ' αρχάς, στην πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας. Η διαφορά αυτή, παρά το ότι έχει ελαττωθεί, εξακολουθεί να βρίσκεται σε πολύ ψηλά επίπεδα, χαρακτηριστικά περίπου στο 15% μεταξύ του 2002 και 2003, στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αλλά και οι δείκτες ανεργίας είναι υψηλότεροι στις γυναίκες. Σ' ό,τι αφορά τη διαφορά στη μερική απασχόληση, είναι ακόμα χειρότερα τα πράγματα. Πολύς φορές δε οι δείκτες ανεργίας δεν συμπεριλαμβάνουν καν μερικές γυναίκες οι οποίες, λόγω των κοινωνικών προκαταλήψεων, δεν παίρνουν καν μέρος στη διεκδίκηση εργασίας. Ο αριθμός δε των γυναικών που έχουν πολύ περισσότερα προσόδια από αυτά που απαιτεί η θέση που διεκδικούν, είναι πάρα πολύ μεγάλος.

Δεν φθάνει, λοιπόν, η κατοχυρωμένη θεσμική ισότητα, πρέπει να ληφθούν και θετικά μέτρα για την εξάλειψη αδικιών και την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών. Χρειάζομαστε αναγκαίους θεσμούς, αλλά και υποδομές για την ουσιαστική και πρακτική πραγματοποίηση των ίσων ευκαιριών. Έπειτα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εποχή, που ζούμε, έχει δημιουργήσει και καινούργια προβλήματα -παραδείγματος χάριν, η προσβλητική εικόνα που έχει η γυναίκα σήμερα στην τηλεόραση ή στη διαφήμιση, η χρησιμοποίησή της ως μέσο και η ένταξή της στο μηχανισμό του κέρδους. Έχουμε χρέος να λάβουμε υπ' όψιν μας όλα τα θέματα που τώρα έχουν προκύψει. Όπως επίσης, θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας και ένα νέο δικαίωμα, το δικαίωμα στη διαφορά. Η γυναίκα, θεωρώ, σήμερα ζητά να κρατήσει την ιδιαιτερότητά της, ζητά να επιβάλει τη δική της φυσική ανθρωπινή ιδιαιτερότητα. Ουσιαστικά, σημασία έχει η γυναίκα να αντιμετωπίζεται ως άνθρωπος και το γυναικείο θέμα ως θέμα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Γιατί «ισότητα», θα πει ισότητα στις ανισότητες. Γιατί η πραγματική ισότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα επέλθει όταν δεν θα χρειάζεται πια να υπάρχουν γυναικείες οργανώσεις, όταν δεν θα χρειάζεται πια η ποσόστωση, όταν η κοινωνία θα αναγνωρίσει ότι γυναίκες και άντρες είναι άνθρωποι. Και αυτή η αναγνώριση δεν μπορεί να είναι μαθηματική ή γεωμετρική ισότητα, σημαίνει σεβασμό στη διαφορά και παραγωγή αυτής της διαφοράς.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Ευχαριστούμε την κ. Κανελλοπούλου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το 1996, ένα χρόνο μετά το Πεκίνο και την παγκόσμια διάσκεψη για τις γυναίκες, την ειρήνη και την ανάπτυξη συστήθηκε μια διακομματική επιτροπή γυναικών, για να κάνει κάποιο πόρισμα και να προτείνει στο Κοινοβούλιο, πράγμα στο οποίο μας ενέπνευσε, μας στήριξε ο τότε Πρόεδρος και στη συνέχεια, για πρώτη φορά από το 1996, εορτάζουμε μία φορά το χρόνο αυτή τη διαδικασία. Ο Πρόεδρος λεγόταν Απόστολος Κακλαμάνης και τον καλούμε στο Βήμα να τον ξαναευχαριστήσουμε και να μας πει τι έχει να παρατηρήσει ως πρόοδος τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εύχομαι πολύ σύντομα να μην υπάρχει ανάγκη να γιορτάζουμε την ημέρα της γυναίκας και να μιλούμε για τα πάθη της και τα παθήματά της και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει. Αυτό, όμως, κυρίες μου από τα θεωρεί, που σας καλωσορίζουμε, δεν σημαίνει ότι θα έλθει μια ημέρα που θα κάθονται εκεί αντιπροσωπείες των ανδρών, για να γιορτάζει η Βουλή την ημέρα του άνδρα. Ξέρω, πέρα από αυτό το χαριτο-

λόγημα, ότι η ουσία είναι πως χρειάζεται αγώνας, όχι μόνο του γυναικείου φύλου, όλων των προοδευτικών ανθρώπων όπου γης, γιατί το πρόβλημα, κατά τη γνώμη μου, δεν είναι πρόβλημα των δύο φύλων απλώς, το πρόβλημα διατρέχει οριζόντια όλες τις κοινωνίες.

Εγώ θυμάμαι αυτήν τη στιγμή με ευγνωμοσύνη και με συγκίνηση μια μάνα που ανάθρεψε τέσσερα αγόρια. Στο χωριό της έλεγαν ότι έχει τέσσερα παιδιά, εκείνη όμως επέμενε να λέει ότι έχει τέσσερα αγόρια και ήταν άτακτη, έλεγε, γιατί το τέταρτο -και αυτό ήμουν εγώ- δυστυχώς δεν ήταν κορίτσι.

Νομίζω ότι με ευγνωμοσύνη πρέπει καθένας να σκέφτεται ότι έχει προσφέρει η γυναίκα πρώτα-πρώτα για την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπινου είδους, αυτήν την αέναη προσφορά της γυναίκας. Πριν από λίγες εβδομάδες παρακολουθώντας την αιματοχυσία στη Γάζα ποιος δεν θα σκεφτόταν ή δεν θα όφειλε να σκεφτεί αυτές τις μυριάδες των γυναικών που γεννούν παιδιά γνωρίζοντας ότι τα περισσότερα θα τα χάσουν άδικα από τους βομβαρδισμούς, από τον Αρμαγεδδώνα των αντιπάλων που δεν στέκονται μπροστά σε καμία αρχή, σε καμία θεσμοθετημένη διαδικασία ειρήνης ή πολέμου;

Πιστεύω ότι αυτή η πραγματικότητα που ζούμε δεν είναι αυτονόητη παραδοχή των ανθρώπινων κοινωνιών που δομήθηκαν και εξακολουθούν να δομούνται πάνω σε πρότυπα ανδροκρατικά και ταξικά και συνεπώς διπλά καταπιεστικά και εκμεταλλευτικά για την συντριπτική πλειονότητα των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων που γνωρίζουμε όλοι ότι είναι οι γυναίκες.

Σήμερα από εδώ, από τη Βουλή των Ελλήνων πρέπει να στείλουμε ένα πολλαπλό μήνυμα, πρώτα-πρώτα ένα μήνυμα απόλυτης καταδίκης θρησκευτικών, πολιτικών και ιδεολογικών συστημάτων που αρνούνται την ισότητα ανάμεσα στα δύο φύλα και καταδικάζουν τους λαούς τους σ' ένα διαρκές μίσος διότι το μίσος υπάρχει μόνο εκεί όπου οι διακρίσεις και η αδικία εμποδίζουν τους ανθρώπους να έλθουν ο ένας κοντά στον άλλο. Τέτοια συστήματα ξέρουμε ότι αντιμετωπίζουν στις μέρες μας τη γυναίκα σαν αντικείμενο, χωρίς πολιτικά, κοινωνικά, νομικά δικαιώματα. Σε ορισμένες χώρες ξέρουμε ότι διατηρούνται σήμερα βάρβαρα έθιμα τα οποία στρέφονται εναντίον της σωματικής ακεραιότητας ή ακόμα και της ζωής των γυναικών.

Το δεύτερο μήνυμα πιστεύω ότι είναι εξίσου σημαντικό προς τις κοινωνίες όπου τα πολιτικά και τα κοινωνικά δικαιώματα των γυναικών -επιτρέψτε μου να προσθέσω και του ανδρικού φύλου κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα ασθενέστερων στρωμάτων- σημειώνουν -αν και επαναλαμβάνω ότι έχουν θεσμοθετηθεί- όλο και πιο έντονα υποχώρηση στην πράξη. Πρέπει να τονίσουμε ότι αυτό επέρχεται, δυστυχώς, εντονότερα τα τελευταία χρόνια και στη χώρα μας. Γι' αυτές τις περιπτώσεις χρειάζεται και δημοκρατική επαγρύπνηση και έγκαιρη καταστολή υπονομένων που αμφισβητούν ευθέως το αξιακό πλαίσιο της ισότητας γιατί σ' αυτές οι κοινωνίες στις οποίες σημειώνεται υποχώρηση στην πράξη από την εφαρμογή, από την ισχύ θεσμοθετημένων διαδικασιών δικαιωμάτων των ασθενέστερων και πρωτίστως των γυναικών υπάρχουν εξαιρετικά επικίνδυνα φαινόμενα όπως το trafficking της άσκησης σωματικής και ψυχολογικής βίας εις βάρος των γυναικών στους εργασιακούς χώρους. Το φαινόμενο της ξένης, της μετανάστριας δεν είναι το μοναδικό.

Υπάρχει και ένα άλλο στοιχείο που αφορά επίσης τη μεταχείριση του γυναικείου προβλήματος και της γυναικας όχι ως προσωπικότητας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.

Είναι πάμπολλες οι περιπτώσεις. Σας θυμίζω τους εργαζόμενους και τις γυναίκες, που ήταν κλεισμένοι στα ψυγεία σε μια επιχείρηση στη βόρεια Ελλάδα. Δεν είναι, λοιπόν, μοναδικό το φαινόμενο της κ. Κούνεβα, αλλά επιβεβαιώνει η περίπτωση το πως αυτή η καπηλεία των ιερών και των οσίων προκειμένου να υπάρξει τηλεθέαση, δηλαδή κέρδος, μπορεί να επικαλύπτει μια ολόκληρη πραγματικότητα, γιατί όταν αναδεικνύεις ένα περιστατικό σημαίνει ότι το θεωρείς ως εξαίρεση.

Αυτά που ανέφερα, η ανεργία, η υποαπασχόληση, η ανασφάλιστη εργασία, οι δυσμενείς διακρίσεις στην επαγγελματική εξέλιξη με μόνη αιτία το φύλο, είναι όψεις μιας συγκεκριμένης κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας.

Θέλω, αγαπητές μου φίλες, συνάδελφοι και κυρίες που παρακολουθείτε τη συνεδρίαση, να προσθέτω πάντα δίπλα στο φύλο, το γυναικείο φύλο που κατά προτεραιότητα είναι ο στόχος αυτών των αδικιών και κάθε πολίτη ο οποίος κοινωνικά και οικονομικά είναι ασθενέστερος. Πώς θα το κάνουμε; Σ' αυτήν την Αίθουσα δεν ήρθαμε όλοι από τις Βερσαλλίες. Κάποιοι ξεκίνησαν ξυπόλυτοι από το χωριό τους. Μυριάδες, όμως, έμειναν πίσω γιατί ενώ είχαν, όπως έλεγε ο Γεώργιος Παπανδρέου, τη σφραγίδα της δωρεάς, δεν είχαν τη δυνατότητα, δεν μπόρεσαν να ξεπεράσουν τα εμπόδια σ' ένα σύστημα εξαιρετικά κοινωνικών διακρίσεων.

Ρώτησα κάποτε το Γεώργιο Παπανδρέου για το πάθος που είχε για τους νέους ανθρώπους και για την παιδεία και μου είπε ότι εάν από το Καλέντζι της Αχαΐας όπου γεννήθηκε, δεν μετετίθετο ο πατέρας του, παπάς, στην Πάτρα, θα έμενε εκεί στο χωριό. Όταν έπειτα από χρόνια, μετά τις σπουδές του, γύρισε στο χωριό, ένοιωσε μεγάλη ντροπή γιατί δεν γνώρισε ένα συμμαθητή του, του οποίου τα χαρακτηριστικά μέσα στη βιοπάλη της δύσκολης, της βάρβαρης αγροτικής ζωής, είχαν αλλάξει εντελώς. Τα χέρια του όταν τον χαιρέτισε ήταν ροζιασμένα, σκληρά. Δεν τον γνώρισε! Του είπε, Γιώργη, με θυμάσαι;

Ήταν, φίλες και φίλοι, ο πρώτος μαθητής στην τάξη, καλύτερος από τον Γεώργιο Παπανδρέου εκείνος. Χάθηκε για το χωριό του, για την οικογένειά του, για την κοινωνία, για την Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι, πιστεύω ότι αυτή η συνεδρίαση, που είχε ως θέμα τη γυναίκα και τον εθελοντισμό, θα πρέπει να μας βοηθήσει όλους να καταλάβουμε, με αφορμή ακριβώς την προσπάθεια και το έργο της γυναίκας στον εθελοντισμό, πόσα κενά είναι σε θέση να καλύψει η κοινωνία μας αν αξιοποιήσει πλήρως όλες τις δυνατότητες, πνευματικές, ηθικές, ψυχικές, σωματικές.

Καλά είπε η κ. Αράπογλου. Εγώ πιστεύω ότι δεν είναι ο άνδρας βιολογικά ισχυρότερος και ανθεκτικότερος σε γενικές γραμμές. Στη ζωή μου, καθώς και στο δημόσιο βίο, έχω συναντήσει περισσότερους ανθεκτικούς γυναίκες και περισσότερα παραγωγικές γυναίκες είχα την τύχη στα Υπουργεία που πέρασα και εδώ στη Βουλή των Ελλήνων, να έχω πολλές γυναίκες συνεργάτριες. Σας βεβαιώ –και να μην ακοφανεί στους υπαλλήλους εδώ, συνεργάτες μας της Βουλής– ότι αν δοθεί η ευκαιρία στη γυναίκα, όπως σε κάθε άνθρωπο που αισθάνεται καταπιεσμένος, που αισθάνεται ότι εμποδίζεται να δώσει αυτό που μπορεί να δώσει, μπορεί να κάνει θαύματα περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον, που θεωρεί ότι είναι ασφαλής στο βάθρο του είτε ως πατριάρχης της οικογένειας είτε ως απλώς ο άνδρας της υποθέσεως.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ελσα Παπαδημητρίου): Εμείς ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Το λόγο έχει η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος από τη Νέα Δημοκρατία κ. Αικατερίνη Παπακώστα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ - ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Να καλωσορίσω κι εγώ με τη σειρά μου τις αγαπητές φίλες των γυναικείων οργανώσεων, αλλά και τα παιδιά, τους μαθητές και τις μαθήτριες των σχολείων, που παρακολουθούν τη σημερινή συνεδρίαση.

Να πω ότι θα διαφοροποιηθώ όσον αφορά στην αντιμετώπιση της σημερινής μέρα υπό την έννοια ότι είναι αμιγώς θέμα, αγαπητοί συνάδελφοι, πολιτικής βούλησης και εφαρμοσμένων πολιτικών και εφαρμογής του νόμου, αλλά πρωτίτως του Συντάγματος, των πολιτικών εκείνων οι οποίες επιβάλλεται και πρέπει να αντιμετωπίζουν τους πολίτες του κόσμου –στην προκειμένη περίπτωση τους πολίτες της πατρίδας μας, άνδρες και γυναίκες– με τον ίδιο τρόπο.

Και θέλω να πω ότι οφείλουμε σήμερα, με αφορμή αυτήν τη συζήτηση, η οποία μας δίνει, αν θέλετε, τη δυνατότητα να μιλήσουμε και να τοποθετηθούμε πολιτικά επί του θέματος που έθιξε προηγουμένως, δηλαδή της εφαρμογής της ισότητας απέναντι στους νόμους και της εφαρμογής –απολύτως όμως και στο ακέραιο– των νόμων όσον αφορά τις πολιτικές οι οποίες

κατευθύνονται στην κοινωνία, να δούμε τα κόμματα τι ελλείμματα έχουμε και οι κυβερνήσεις φυσικά και ιδίως τα δύο μεγάλα κόμματα, η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ, που διεκδικούμε και διακυβερνούμε τον τόπο και να αναλάβουμε τις πολιτικές μας ευθύνες.

Άρα, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, θέλω να τονίσω για μία ακόμη φορά πως πρέπει πια να προωθήσουμε τα λεγόμενα γυναικεία ζητήματα ως ζητήματα κοινωνικά, αφού τίποτα δεν μπορεί σήμερα να θεωρείται ως αμιγώς γυναικείο ζήτημα, την ώρα που οτιδήποτε θίγει και αφορά τη γυναίκα, θίγει και αφορά την κοινωνία και άρα οτιδήποτε αφορά τη γυναίκα, είναι πλέον κοινωνικό ζήτημα.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, η σημερινή συζήτηση μας βρίσκει σε μία δύσκολη οικονομική συγκυρία τόσο παγκόσμια όσο και στην Ευρώπη, αλλά και στην πατρίδα μας, μια συγκυρία που πρέπει να μας υπενθυμίζει ότι σήμερα περισσότερο από ποτέ, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ανάγκη να εφαρμόσουμε πολιτικές, οι οποίες πρέπει να συμφιλώνουν την επαγγελματική με την οικογενειακή ζωή των γυναικών, πετυχαίνοντας έτσι πρώτα απ' όλα την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών και από την άλλη πλευρά, να μην τις παρεμποδίζουμε στο να δημιουργήσουν οικογένεια και στο να αποκτήσουν παιδιά.

Αυτό το λέω, αγαπητοί συνάδελφοι, γιατί όταν τα κόμματα, όταν οι κυβερνήσεις μιλούμε για ανάπτυξη, όταν μιλούμε για αύξηση της παραγωγικότητας, παραγωγίζουμε έναν πολύ σημαντικό παράγοντα. Ποιος είναι αυτός ο παράγοντας; Το γεγονός ότι οι γυναίκες είναι πολύτιμοι ανθρώπινοι παραγωγικοί πόροι, τους οποίους, ιδιαίτερος τώρα και σ' αυτήν τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, δεν έχουμε την πολυτέλεια να τους βάζουμε στο περιθώριο.

Αποτελώντας το 52% της κοινωνίας μας, έχουν πολλαπλό ρόλο. Αναπτυξιακό, οικονομικό, κοινωνικό. Η εργασία έχει ανθρωπιστική αξία. Πάνω απ' όλα, όμως, έχουν τον πιο σημαντικό ρόλο στην κοινωνία, αυτόν της μητέρας.

Οι γυναίκες έχουν αποτελέσει, κατά τεκμήριο, παράδειγμα –μιας και πρέπει να επικεντρώσουμε στο φύλο– σ' όλα τα πεδία της κοινωνικής προσφοράς και του εθελοντισμού. Τα παραδείγματα από την ιστορία ειπώθηκαν –είναι πολλαπλά– προηγουμένως.

Στις αρχές του 21ου αιώνα η δράση της ενεργής κοινωνίας των πολιτών έχει ξεπεράσει εδώ και πάρα πολύ καιρό τα στενά όρια της φιλανθρωπίας, αφού οι ρίζες του εθελοντισμού είναι βαθιές μέσα στην ιστορία και τη διαχρονική εξέλιξη της κοινωνίας.

Πρέπει να σας πω ότι οι πολιτικοί και τα πολιτικά κόμματα, αλλά και η πολιτική δράση και η εφαρμοσμένη πολιτική, έχουν την υποχρέωση αυτόν τον εθελοντισμό να τον εντάξουν στο θεσμικό πλαίσιο, στο θεσμικό πλαίσιο της κοινωνίας.

Άρα, λοιπόν, ο εθελοντισμός, ο οποίος συνδέεται με την ανιδιοτελή προσφορά για την κοινή ευημερία, ο οποίος συνδυάζει τα στοιχεία της ελεύθερης βούλησης και επιλογής, με την ένταξη σ' ένα πρόγραμμα δράσης, ο οποίος οδηγεί στην εσωτερική ολοκλήρωση του πολίτη –εθελοντή, ο οποίος ουσιαστικά στοχεύει στη συνολική μετεξέλιξη της κοινωνίας από τελείως ατομικιστική –όπου θα μπορούσε να είναι– σε μία κοινωνία αλληλεγγύης, επιτελεί σοβαρό κοινωνικό έργο κι έχει σοβαρή κοινωνική στόχευση: Να μην εστιάζουμε και να μην περιθωριοποιούμε στην ατομικότητα μας, αλλά να λειτουργούμε με βάση τη συλλογικότητα και το «εμείς».

Οι κυβερνήσεις, λοιπόν, και τα πολιτικά κόμματα έχουν την υποχρέωση, όπως είπα και προηγουμένως –και θέλω να το τονίσω για μία ακόμη φορά– να εντάξουν αυτόν τον εθελοντισμό και αυτήν τη δράση της κοινωνίας των πολιτών μέσα σε ένα θεσμικό πλαίσιο, ώστε να απορροφήσουμε και να αξιοποιήσουμε τα καλύτερα στοιχεία του επ' ωφελεία της κοινωνίας και του κοινωνικού συνόλου.

Έτσι, λοιπόν, νομίζω ότι ήταν σωστή η πρωτοβουλία, την οποία πήραμε ως Κυβέρνηση, ανταποκρινόμενοι στις προκλήσεις της εποχής μας και στη δυναμική που έχει αναπτύξει το σύγχρονο εθελοντικό κίνημα, ώστε να δημιουργήσουμε –για πρώτη φορά πράγματι– στην πατρίδα μας τις βάσεις για μία

εθνική πολιτική για τον εθελοντισμό, που είναι αναγκαία και ικανή συνθήκη.

Έτσι, λοιπόν, θεμελιώσαμε πριν λίγα χρόνια το έργο πολιτών, ένα φορέα ο οποίος εργάζεται για την ανάπτυξη του εθελοντισμού στη χώρα μας.

Βεβαίως, πρέπει να σας πω ότι η συμμετοχή σε εθελοντικά σχήματα προϋποθέτει την ύπαρξη ομοψυχίας προς μία κοινή επιδίωξη και παράλληλα την καλλιέργεια στους πολίτες της πεποίθησης ότι οι στόχοι του εθελοντισμού και η συμμετοχή τους στο εθελοντικό κίνημα τους αφορά. Και τους αφορά άμεσα.

Ωστόσο, αν θελήσουμε τώρα να εστιάσουμε την προσοχή μας στις πολιτικές εκείνες οι οποίες αναδεικνύουν το ρόλο της γυναίκας μέσα από τον εθελοντισμό, μέσα από το κοινωνικό κίνημα, μέσα από τη συμμετοχή της στην κοινωνία, μέσα από τη συμμετοχή της στα κέντρα δράσης και στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, πρέπει να δούμε και τις αδυναμίες οι οποίες είναι υπαρκτές.

Κι εκεί είπα πριν ότι πρέπει να αναλογιστούμε και τις πολιτικές ευθύνες, τις οποίες έχουμε και τις οποίες πρέπει να αναλάβουμε, για τα ελλείμματα που υπάρχουν, για τις τρύπες που υπάρχουν στις πολιτικές μας, ώστε ο νομοθέτης, δηλαδή η Βουλή των Ελλήνων, με εκπνερασμένη την πολιτική βούληση όλων των κομμάτων, να κλείσει αυτά τα ελλείμματα, αυτές τις τρύπες οι οποίες παρεμποδίζουν την ισότιμη πρόσβαση, την ίση συμμετοχή, την ισότητα απέναντι στις ευκαιρίες και απέναντι στους νόμους όλων των πολιτών, ανδρών, δηλαδή, και γυναικών και τανάπαλιν.

Θα πρέπει, λοιπόν, να πούμε πως παρά τα βήματα τα οποία έχουν γίνει, παρά τη σταδιακή μείωση της γυναικείας ανεργίας, το ποσοστό αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, εξακολουθεί να παραμένει υπερδιπλάσιο σε σχέση με εκείνο των ανδρών της κοινωνίας μας. Είναι στο 4,8.

Πρέπει να πω, όμως, για ένα άλλο σημαντικό έλλειμμα. Και οφείλω να το αναδείξω. Υπάρχει σημαντική αδυναμία να εφαρμοστεί στην πράξη η συνταγματική επιταγή, η οποία ορίζει πως για ίσης αξίας παρεχόμενη εργασία πρέπει ο εργοδότης να παρέχει ίση αμοιβή. Είναι ένα τεράστιο έλλειμμα στον 21ο αιώνα, στην Ευρώπη, αλλά και στην πατρίδα μας.

Κι εδώ θα πρέπει οι κυβερνήσεις, εδώ θα πρέπει ο πολιτικός κόσμος συνολικά, το πολιτικό σύστημα, αλλά ιδίως η Κυβέρνηση, που έχει την κυβερνητική ευθύνη, να επιβάλουμε εκείνες τις ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε αυτό να μην καταστρατηγείται.

Από την άλλη πλευρά πρέπει να πω ότι η ισότιμη πρόσβαση και η συμμετοχή των δύο φύλων στην απασχόληση και στην εξάλειψη των ανισοτήτων, εξακολουθεί να είναι ακόμα ζητούμενο.

Ακόμη, πρέπει να πω πως η εναρμόνιση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή των γυναικών, με στοχευμένες πολιτικές και κοινωνικές διευκολύνσεις, που πρέπει να παράξουμε ως υπεύθυνη πολιτεία, έχει ακόμη δρόμο.

Πρέπει, επίσης, να τονίσω πως η αύξηση της απασχόλησης των γυναικών στο 60% έως το 2010, σύμφωνα με το στόχο της Συνθήκης της Λισαβόνας, πρέπει να εκπληρωθεί με επιθετικές πολιτικές απασχόλησης. Για παράδειγμα: Απόκτηση επαγγελματικής κατάρτισης. Ανάπτυξη αυτοαπασχόλησης. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας για τις νεοεισερχόμενες στην αγορά εργασίας.

Πρέπει, ακόμη, να πω ότι είναι απαραίτητη, αναγκαία και ικανή συνθήκη η στήριξη του οικογενειακού εισοδήματος, η στήριξη της οικογένειας, η στήριξη, δε, της οικογένειας εκείνης που έχει στα μέλη της άτομα με αναπηρία.

Και εδώ πρέπει να σας πω ότι συμφωνώ απολύτως με τη συνάδελφο κ. Δήμητρα Αράπογλου που εστίασε στο ζήτημα αυτό. Είναι και δείγμα πολιτισμού μιας δημοκρατικής σοβαρής πολιτείας το πώς θα αντιμετωπίσει το ζήτημα αυτό. Πρέπει να σας πω ότι υστερούμε ακόμη πολύ και έχουμε πολλά βήματα να κάνουμε, ώστε να το πετύχουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΕΡΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ**)

Πρέπει να σας πω ότι ως γραμματέας γυναικείων οργανώσε-

ων του κόμματός μου και ως εκλεγμένη Αντιπρόεδρος στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα, στο οποίο ανήκει η Νέα Δημοκρατία, έχω καταθέσει μια πρόταση που ελπίζω να βρει σύμφωνες όλες τις πτέρυγες της Βουλής. Θέλω και στην πατρίδα μας να προωθήσουμε την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή των δύο φύλων σ' όλους τους χώρους λήψης των αποφάσεων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ήδη, εν όψει των ευρωεκλογών που έρχονται, έχω προτείνει την ίση συμμετοχή κατά 50%-50%, δηλαδή 50% άνδρες και 50% γυναίκες, σ' όλα τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι με την έννοια της ανάγκης συμμετοχής των γυναικών εκεί λόγω του φύλου τους, αλλά με την έννοια της απόλυτης εκπροσώπησης και όχι της υποεκπροσώπησης της κοινωνίας, η οποία πρέπει να εκφράζεται και να αντιπροσωπεύεται έτσι ακριβώς όπως είναι δομημένη και όπως της αξίζει.

Επίσης, είναι το θέμα της αναγνώριση -και κανείς δεν μιλά γι' αυτό, παρά μόνο για λόγους προεκλογικούς- της εργασίας η οποία παρέχεται στο σπίτι, της εργασίας την οποία παρέχει δηλαδή η νοικοκυρά. Πρέπει να σας πω ότι αυτή στην Ευρώπη, όπου έχω την εμπειρία να ανταλλάσσω ιδέες, σκέψεις και απόψεις για τις πολιτικές που εκεί ακολουθούνται, η απασχόληση δηλαδή στο σπίτι αποτελεί παρεχόμενη εργασία με οικονομική, κοινωνική, ανθρωπιστική και εκπαιδευτική αξία. Στην Ελλάδα την αντιμετωπίζουμε κάπως -επιτρέψτε μου να πω- σνομπάρωντας την, όσον αφορά την πολιτική προσέγγιση του ζητήματος και νομίζω πως αυτό είναι λάθος.

Θέλουμε τη στήριξη της Ελληνίδας αγρότισσας με συγκεκριμένη ανάληψη πολιτικής πρωτοβουλίας. Να συνταξιοδοτείται η Ελληνίδα αγρότισσα, όπως συνταξιοδοτούνται οι Ελληνίδες εργαζόμενες στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, δηλαδή στα εξήντα έτη.

Βέβαια, πρέπει να μπει αμέσως στην πολιτική ατζέντα του τόπου -γιατί έχουμε καθυστερήσει πάρα πολύ- η ενεργειακή βιομηχανία ως πηγή πλούτου και ανάπτυξης. Πρέπει να προωθήσουμε πολιτικές «πράσινης» οικονομίας και ανάπτυξης, οι οποίες θα συμβάλλουν στη δημιουργία χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας, στις οποίες ασφαλώς θα μετέχουν και γυναίκες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κυρία Πρόεδρε, κλείνω μ' αυτό και σας ευχαριστώ θερμά.

Τέλος, πρέπει να πάψουμε τα πολιτικά κόμματα να δίνουμε ονοματεπώνυμο στις πολιτικές μας θέσεις, αντί να δίνουμε ουσία στις εφαρμοσμένες πολιτικές μας. Η κ. Κούνεβα έχει δει να ακούγεται το όνομά της από όλους και έχει δει περίπου να προτείνεται από όλους να συμμετάσχει στα εθνικά ή στα ευρωπαϊκά ψηφοδέλτια. Καλό θα είναι ο πολιτικός κόσμος να συνειδητοποιήσει ότι το ονοματεπώνυμο στις πολιτικές κρύβει το έλλειμμα στις εφαρμοσμένες πολιτικές.

Σας ευχαριστώ θερμά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, σαράντα έξι μαθητρίες και μαθητές και τρεις συνοδοί - καθηγητές από το 1ο Γυμνάσιο Αλμίου.

Η Βουλή σας καλωσορίζει και σας εύχεται καλή πρόοδο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει η τέως Πρόεδρος της Βουλής κ. Μπενάκη.

ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε. Θα μιλήσω από τη θέση μου, διότι δεν θα εξαντλήσω και το χρόνο μου.

Άκουσα με πολύ ενδιαφέρον όλες τις συναδέλφους και νομίζω ότι το θέμα έχει καλυφθεί από όλες τις πλευρές με τον τρόπο που τίθεται στο σημερινό εορτασμό. Ήταν επιτυχές το ότι αφιερώνεται η σημερινή ημέρα στον εθελοντισμό και στην κοινωνική προσφορά της γυναίκας, γιατί ιστορικά έχουμε να προσφέρουμε συνταρακτικά γεγονότα και πληροφορίες για την

προσφορά της Ελληνίδας. Μάλιστα, τιμώ ιδιαίτερως το παρελθόν, όπου οι συνθήκες ήταν πολύ δύσκολες, οι δυνατότητες των γυναικών ήταν περιορισμένες και τιμώ εκείνες τις γυναίκες, που εάν μιν ανήκαν στην υψηλή οικονομική τάξη, διέθεσαν περιουσίες και εργάστηκαν για την κοινωνική προσφορά, αλλά και εκείνες τις απλές γυναίκες, που δεν μπορούσαν να συναγωνιστούν σ' αυτό το πλαίσιο, πρόσφεραν την εργασία τους, το μυαλό τους, την αφοσίωσή τους, για να βοηθήσουν τους συνανθρώπους μας και να συμβάλλουν σε έργα εθνικής σημασίας.

Σήμερα οι γυναίκες προσφέρουν, θα έλεγα, από το υστέρημα τους, διότι στη σημερινή εποχή δεν είναι εύκολη η εθελοντική προσφορά, εάν λάβουμε υπ' όψιν μας τις γυναίκες που ζουν υπό δύσκολες περιστάσεις, οικονομικές και κοινωνικές.

Σήμερα η γυναίκα είναι υποχρεωμένη να εργάζεται, είναι υποχρεωμένη να συνδυάζει τις οικογενειακές της υποχρεώσεις με την εργασία της. Η γυναίκα κατ' εξοχήν αναλαμβάνει την ανατροφή των παιδιών και την περίθαλψη των γερόντων, επειδή το κράτος υστερεί στην κοινωνική προστασία και επομένως, με το να ζητούμε σήμερα αυξημένη εθελοντική προσφορά από τις γυναίκες, πρέπει να ξέρουμε πού απευθυνόμαστε και τι ακριβώς ζητάμε. Και θα ήθελα να επισημάνω ότι δεν είμαστε πρωτοπόροι, ούτε καν συνοδοιπόροι, θα έλεγα, στα θέματα ισότητας και κατανομής βάρους οικογενειακών υποχρεώσεων και εργασίας, μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το μεγάλο φορτίο πέφτει στη γυναίκα και για αυτό είμαστε και πίσω σε θέματα ισότητας.

Μας έδωσε η κ. Παπαδημητρίου, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων –και θα έρθει στην επιτροπή– την τελευταία έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ με την κατάταξη των χωρών, σε σχέση με τη θέση των γυναικών και εκεί βρισκόμαστε στις εκατόν τριάντα χώρες κάπου στη μέση. Δεν ξέρω πώς να εκτιμήσω αυτήν τη θέση από τη στιγμή που στις εκατόν τριάντα, υπάρχουν και χώρες κατώτερης οικονομικής ανάπτυξης από τη δική μας. Αλλά εκείνο το οποίο με εντυπωσιάζει είναι η θέση που έχει η χώρα μας σ' όλες τις στατιστικές της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μεταξύ των είκοσι επτά χωρών. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις προόδους που έχουν γίνει στην ισότητα η χώρα μας κατέχει την εικοστή πέμπτη θέση και ως προς τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική ζωή κατέχουμε την εικοστή έκτη θέση στους είκοσι επτά.

Νομίζω ότι εδώ τα πράγματα δεν πάνε καλά και δεν αναφέρονται μόνο στην πολιτική που είναι και θέμα των γυναικών, εάν θα έχουν αυτό το ειδικό ενδιαφέρον, αλλά αναφέρομαι και σ' άλλους πόντους που δείχνουν τη θέση της γυναίκας σ' ό,τι αφορά την αγορά εργασίας. Όταν, λοιπόν, κατέχει τα πιο υποβαθμισμένα επαγγέλματα, εάν στην εξέλιξη την ιεραρχική μένει στις χαμηλά αμειβόμενες θέσεις, εάν η προσφερόμενη πρόνοια για την ανάπτυξη των παιδιών είναι τόσο χαμηλά, ώστε θα πρέπει τον περισσότερο χρόνο της να τον αφιερώνει στις οικογενειακές υποχρεώσεις, διερωτώμαι αν μπορούμε να ζητούμε εθελοντική εργασία και ανιδιοτελή κοινωνική προσφορά από τις γυναίκες σήμερα. Γι' αυτό μαζί με το θαυμασμό, τον έπαινό μας και την υπερηφάνεια μας για το ότι οι γυναίκες προηγούνται στον εθελοντισμό και στην κοινωνική προσφορά, τη σημερινή ημέρα θα πρέπει να τη χρησιμοποιήσουμε, για να προβληματιστούμε ειδικότερα σ' αυτό το θέμα, πώς θα βοηθηθούν οι γυναίκες από τους άνδρες και από τις ίδιες τις γυναίκες και από το κράτος, ώστε να απαλυνθεί το βάρος τους από το συνδυασμό των πολλαπλών ρόλων που είναι υποχρεωμένες να διαδραματίζουν. Πώς, λοιπόν, θα διευκολυνθούν, ώστε να υπάρχει χρόνος για να κάνουν αυτό που ανήκει στη φύση τους και που προφανώς όλες το θέλουν; Να προσφέρονται εθελοντικά για την κοινωνική πρόνοια, για τον πολιτισμό, για τον αθλητισμό για τόσες δραστηριότητες που εξαρτώνται από τον εθελοντισμό. Ίσως με αφορμή αυτές τις στατιστικές που θα τις συζητήσουμε στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, θα μπορούσαμε να κάνουμε και μια γενική συζήτηση στην Ολομέλεια, όχι υπό τύπου εορτασμού και ύμνου προς τη γυναίκα, αλλά υπό τύπου κριτικής και ανάλυσης της κατάστασης και των προοπτικών που υπάρχουν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Παπουτσής.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν περάσει περισσότερα από εκατόν πενήντα χρόνια από τις 8 Μαρτίου του 1857 όταν οι εργαζόμενες γυναίκες της Νέας Υόρκης ντυμένες στα λευκά έκαναν απεργία έχοντας ως αίτημα την ίση αμοιβή τους με τους άνδρες, με τραγικό αποτέλεσμα να γεμίσει η πόλη με αίμα.

Όμως ο δρόμος για τα ίσα δικαιώματα των δύο φύλων άνοιξε. Το 1910 κατά τη διάρκεια της δεύτερης διεθνούς διάσκεψης των σοσιαλιστών στην Κοπεγχάγη προτάθηκε από την Γερμανίδα Κλάρα Τσέκιν να γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, καθιερώνοντας τη μέρα αυτή ως ημέρα στράτευσης για τα δικαιώματα των γυναικών.

Μπορεί η 8η του Μάρτη να είναι η Παγκόσμια Ημέρα γιορτής για τις γυναίκες, αλλά ταυτόχρονα είναι και ημέρα αγώνα για πολλές γυναίκες στην υφήλιο. Γιατί δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να ξεχνάμε τις γυναίκες που ζουν σε δικτατορικά καθεστώτα, τις γυναίκες της Αφρικής και όλες εκείνες τις γυναίκες που αγωνίζονται για να κερδίσουν τα δικαιώματα που στη δική μας κοινωνία είναι θεμελιώδη και δεδομένα.

Γυναίκα, εθελοντισμός, κοινωνική προσφορά. Τρεις έννοιες συνώνυμες, ενίοτε ταυτόσημες στην οικογένεια, στη ζωή, στην κοινωνία. Γιατί τι άλλο μπορεί να σημαίνουν οι λέξεις μητέρα, αδελφή, φίλη, σύζυγος, νοικοκυρά ή οικοδέσποινα; Υπάρχουν πιο τρυφερές εικόνες, πιο στοργικές αναπαραστάσεις, πιο όμορφες στιγμές στο μυαλό μας από αυτές που συνδέονται πάντοτε με μια γυναίκα; Σε όλη τη ζωή μας για κάθε άνθρωπο, άνδρα ή γυναίκα, μας συντροφεύει μια γυναικεία παρουσία ως αγάπη, ως προστασία, ως προσφορά. Και όμως η γυναίκα, η ίδια αυτή που είναι πάντα εδώ πρόθυμη να προσφέρει, αντιμετωπίζει και σήμερα ακόμα μεγάλα προβλήματα και πολλές προκλήσεις.

Παρά τις πολύ μεγάλες κατακτήσεις του γυναικείου κινήματος σ' ολόκληρο τον κόσμο κατά τη διάρκεια του περασμένου αιώνα, υπάρχουν ακόμα πολλά που πρέπει να γίνουν σ' όλα τα επίπεδα, στην οικογενειακή ζωή, στην κοινωνική ζωή, στην πολιτική, στην οικονομία, όπως υπάρχουν πολλά που πρέπει να γίνουν ακόμα σε παγκόσμιο επίπεδο, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Στην ελληνική κοινωνία η θέση της γυναίκας αναβαθμίστηκε θεσμικά το 1952 όταν ψηφίστηκε ο νόμος που έδωσε στις Ελληνίδες το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Μέχρι τη δεκαετία του '80 το μεγάλο στοίχημα των γυναικών ήταν η ισότητα των δικαιωμάτων, η ισότητα απέναντι στο νόμο. Και ήταν τότε η κυβέρνηση του Ανδρέα Παπανδρέου που έφερε τη μεγάλη μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου το 1983, που αποτελεί ακόμα και σήμερα πρωτοποριακή πύξιν νομοθεσίας για την ισότητα σε ελληνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Στα επόμενα χρόνια ο στόχος για τις γυναίκες ήταν οι ίσες ευκαιρίες, η συμμετοχή τους στην εργασία, στην επιχειρηματικότητα, στην ανάπτυξη, αλλά και στη διαμόρφωση και τη λήψη των αποφάσεων. Και αυτός ο αγώνας στέφθηκε επίσης με επιτυχία, γιατί η συμμετοχή της γυναίκας αυξήθηκε σημαντικά. Το αποτέλεσμα και στην Ελλάδα έγινε γρήγορα ορατό. Οι γυναίκες έγιναν δύναμη προόδου που με υπευθυνότητα, ευαισθησία και δυναμισμό έδωσαν μια νέα ώθηση στην ελληνική κοινωνία προς τα εμπρός. Παράλληλα κατέκτησαν το δικαίωμα στην ισότητα των εργασιακών δικαιωμάτων, στην αμοιβή, στην κοινωνική ασφάλιση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, την κοινωνική πρόνοια.

Από όλους τους δείκτες σύγκρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχουν κάποιοι για τους οποίους η χώρα μας μπορεί να είναι περήφανη. Και ένας από αυτούς είναι η ισότητα των αμοιβών. Η Ελλάδα κατέχει εδώ και χρόνια την τρίτη και καλύτερη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την ισότητα αμοιβών ανδρών και γυναικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζούμε σε μια εποχή βαθιών

κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών. Η διάλυση του κοινωνικού κράτους έχει αφήσει τους ανθρώπους μόνους να ψάχνουν χωρίς να έχουν εύκολες εναλλακτικές λύσεις για τα μεγάλα, για τα συσσωρευμένα κοινωνικά προβλήματα. Στην εποχή μας, μια εποχή μεγάλης οικονομικής κρίσης, μεγεθύνονται διαρκώς οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες. Αυξάνεται διαρκώς ο αριθμός των αποκλεισμένων, των φτωχών ανθρώπων. Οι προκλήσεις είναι πολλές και ανάμεσά τους η μεγάλη πρόκληση για τη προστασία του περιβάλλοντος.

Όπου και εάν κοιτάσουμε στη χώρα μας, αλλά και σ' όλον τον πλανήτη, σε νοσοκομεία, σε σχολεία, στους δρόμους, στις γειτονιές, στην πρωτεύουσα, αλλά και στην περιφέρεια, βλέπουμε παντού ανθρώπους να έχουν ανάγκη από τη δική μας υποστήριξη, από τη δική μας βοήθεια, από το δικό μας λόγο, όπως νιώθουμε παντού το περιβάλλον να έχει ανάγκη από την προστασία και τη συνεισφορά μας.

Η κοινωνική συνεισφορά της γυναίκας είναι, πραγματικά, ανεκτίμητη. Και είναι ανεκτίμητη από αρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα, από τις γυναίκες στην αρχαία Σπάρτη, που στήριζαν τους συζύγους και τους γιους τους στις κακουχίες των πολέμων, τις γυναίκες που στάθηκαν στην πρώτη γραμμή των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων του λαού μας, της εθνικής αντίστασης, μέσα από τις οργανώσεις και τα δίκτυα αλληλεγγύης και υποστήριξης του αγώνα, όπως επίσης και τις γυναίκες που σήμερα κρατούν την οικογένεια ενωμένη, που φροντίζουν, ώστε να διατηρούνται τα ήθη και τα έθιμα της πατρίδας μας. Και πάνω απ' όλα είναι οι γυναίκες αυτές που φέρνουν τη ζωή στον κόσμο, αυτές που δίνουν ζωή μέσα από τη ζωή τους. Γιατί οι γυναίκες βλέπουν τον κόσμο με τα μάτια της ψυχής, αντιμετωπίζουν με μεγαλύτερη ευαισθησία και ανθρωπιά όλα τα πράγματα και την πολιτική ακόμα. Έχουν μάθει να προσφέρουν ανιδιοτελώς. Είναι γραμμένο στα γονίδια τους με ανεξίτηλα γράμματα. Είναι πάντα παρούσες όταν τις χρειάζεται κάποιος από τη θέση της συζύγου, της μητέρας, της αδερφής, της φίλης, της κόρης.

Ο εθελοντισμός ως αντίληψη κοινωνικής συμμετοχής, ως ιδεολογία είναι αυτός που ενεργοποιεί και κινητοποιεί τον άνθρωπο, αλλά δεν είναι κάτι εύκολο για τη γυναίκα σήμερα, η οποία είναι ήδη επιβαρυνόμενη με πάρα πολλές ευθύνες, με πάρα πολλές υποχρεώσεις, όπως η πολύωρη εργασία εντός και εκτός σπιτιού, η ανατροφή των παιδιών, η ανάγκες στον επιστημονικό και επαγγελματικό της βίο, τα αδιέξοδα της καθημερινότητας, που αντιμετωπίζουν όλοι οι πολίτες. Παρ' όλα αυτά, είναι οι γυναίκες εκείνες που είναι πρωτοπόρες στις εθελοντικές οργανώσεις, είναι οι γυναίκες εκείνες που προσφέρουν περισσότερο, όσο μπορούν για μία κοινωνία καλύτερη.

Σε κάθε χώρα και για κάθε λαό υπήρξαν γυναίκες που το όνομά τους θα μείνει γραμμένο στα βιβλία της ιστορίας με γράμματα λαμπρά, αλλά και γυναίκες ανώνυμες με πρωτοβουλίες και αυταπάλη που το όνομά τους θα μείνει πάντα στις καρδιές των ανθρώπων που βοήθησαν. Όλοι μας γνωρίζουμε, τουλάχιστον, μία γυναίκα που προσφέρει εθελοντικό έργο. Όλοι μας γνωρίζουμε μία σχολική τροχονόμο, μία γιατρό, μία κοινωνική λειτουργό, μία επιχειρηματία, μία πολιτικό, μία μαθήτριά. Οι γυναίκες της επιστήμης, της τέχνης, του πολιτισμού, αλλά και οι γυναίκες χωρίς μόρφωση και πτυχία, πάντα όμως με αγνά αισθήματα να προσφέρουν και να προσφέρουν ανιδιοτελώς, από την αντιμετώπιση του καρκίνου, από τη φροντίδα του παιδιού, από την υποστήριξη των μεταναστών, την προστασία του περιβάλλοντος, τη συμμετοχή στις ενώσεις ενεργών πολιτών και συμμετοχικής δημοκρατίας. Είναι γυναίκες που από όποια θέση και αν βρεθούν, δεν ξεχνούν να επιτελούν κοινωνικό έργο, γυναίκες ανώνυμες και επώνυμες, που τους διακρίνει, όμως, ένα κοινό γνώρισμα, αυτό στο οποίο πρέπει να επιμεινουμε: η ανιδιοτελής προσφορά.

Ο εθελοντισμός είναι ταυτόχρονα και κομμάτι της συμμετοχικής δημοκρατίας. Κάνει τους πολίτες πιο ενεργούς, αλλά δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσει το κράτος, τις δομές της πολιτείας, τις υποχρεώσεις της απέναντι στους πολίτες. Γι' αυτό και υπάρχει πάντοτε η ανάγκη των θεσμικών αλλαγών. Γι' αυτό και υπάρχει η ανάγκη και ο ρόλος του κράτους

που θα δημιουργεί νέες δομές, νέους θεσμούς, έτσι ώστε να εξελίσσεται ο εθελοντισμός και μέσα απ' αυτόν να κατοχυρώνεται η παρουσία των γυναικών.

Αυτή η ανάγκη, αυτή η αντίληψη είναι που διαπνέει το πολιτικό πρόγραμμα του ΠΑΣΟΚ για τη στήριξη της οικογένειας και την ενίσχυση των γυναικών. Και ανάμεσα σε πολλά άλλα το δικαίωμα της ανασφάλιστης νοικοκυράς, να έχει σύνταξη 550 ευρώ κατ' ελάχιστο. Και αυτό δεν αποτελεί απλώς αναγνώριση της τεράστιας εθελοντικής προσφοράς των γυναικών, αλλά ουσιαστική χειραφέτηση. Είναι ταυτόχρονα η ενθάρρυνση της εθελοντικής εργασίας των γυναικών στους διάφορους κοινωνικούς φορείς, στους παιδικούς σταθμούς της γειτονιάς, στο Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», στα ΚΑΠΗ, στους συλλόγους προστασίας παιδιών ή των ατόμων με αναπηρίες, στην προσφορά αρωγής στις οικογένειες των μεταναστών, στην υποστήριξη των κακοποιημένων γυναικών και των παιδιών και μύρια άλλα όσα κάνουν οι γυναίκες σε κάθε γωνιά της Ελλάδας, εθελοντικά και πολλές φορές χωρίς καμμία αναγνώριση. Και αυτή η αναγνώριση πρέπει να υπάρξει και δεν μπορεί να είναι μόνο θεωρητική ή ηθική, πρέπει να τους παρέχονται και ουσιαστικά κίνητρα.

Ας αρχίσουμε, λοιπόν, να σκεφτόμαστε και να αξιοποιούμε μάλιστα και τις εμπειρίες άλλων κρατών με τη θεσμική αναγνώριση της εθελοντικής εργασίας, την επιστημονική υποστήριξη, την ειδική εκπαίδευση και την κατάρτιση για να μπορούν να προσφέρουν ακόμη πιο αποτελεσματικά, όπως επίσης να αξιοποιήσουμε την ένταξη σε ευρωπαϊκά προγράμματα με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών με γυναίκες από κάθε γωνιά της Ευρώπης και αυτό θα είναι μόνο η αρχή, γιατί με την κοινή ευθύνη του κράτους, της αυτοδιοίκησης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη σύμπραξη του ιδιωτικού τομέα και της αγοράς, που πρέπει επιτέλους και αυτοί να αναλάβουν τις ευθύνες τους απέναντι στην κοινωνία, ο εθελοντισμός και η κοινωνική προσφορά των γυναικών μπορούν να πάρουν μια άλλη μορφή, μια πιο ισχυρή παρουσία. Ας γίνει, λοιπόν, το καλό παράδειγμα ο οδηγός της κοινωνίας μας για μια νέα μορφή ανάπτυξης, μια ανάπτυξη και μια συγκρότηση της κοινωνίας με ευαισθησία και ανθρωπιά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Παπουτσή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίαση, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής, σαράντα εννέα μαθήτριες και μαθητές και τέσσερις συνοδοί καθηγητές από το 2ο Γυμνάσιο Νέας Φιλαδέλφειας.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπύρος Χαλβατζής.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η 8 του Μάρτη, σε αντίθεση με όσους συνειδητά ή από άγνοια προπαθούν να τη μετατρέψουν από ημέρα αγώνα σε ημέρα ευχών και διακηρύξεων, είναι μέρα η οποία ανήκει στη γυναίκα της δουλειάς και μας θυμίζει πρωτίστως την αξία του συλλογικού αγώνα και τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων της. Και, βέβαια, οι αγώνες ξεκινούν από εκατοντάδες χρόνια, ωστόσο ο συνειδητός, ο οργανωμένος αγώνας που εμφανίστηκε το 1857 είχε δύο συγκεκριμένους στόχους, από τις δεκαέξι ώρες δουλειάς την ημέρα που δούλευαν οι κλωστοϋφαντουργίδες και οι ραπτεργάτριες να πάνε στις δέκα ώρες και να πληρώνονται καλύτερα. Και, βεβαίως, από τότε πέρασαν πολλά χρόνια, κύλησε πολύ νερό κάτω από τις γέφυρες και δόθηκε αυτή η συνέχεια και στην Κοπεγχάγη πριν από εκατό χρόνια η Κλάρα Τζέτκιν πρότεινε σ' εκείνη την παγκόσμια συνδιάσκεψη να γιορτάζεται η 8 του Μάρτη σαν μέρα της γυναίκας.

Και ασφαλώς δεν είναι μέρα για μεγάλα λόγια, αλλά μέρα απολογισμού της δράσης του οργανωμένου αγώνα γι' αυτά τα δικαιώματα που σήμερα συρρικνώνονται καθημερινά και όχι

γενικά και αόριστα από κάποιους κακούς επιχειρηματίες-εργοδότες αλλά από το συγκεκριμένο αστικό κράτος με τις επιλογές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με ευθύνες συγκεκριμένες των κομμάτων τα οποία κυβέρνησαν και κυβερνούν. Είναι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας που παίρνει συγκεκριμένα μέτρα που περιορίζει δικαιώματα των γυναικών, όπως πάρθηκαν και από προηγούμενες κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ. Σήμερα δεν μεγαλώνουν τα όρια παραμονής στην εργασία των γυναικών; Δεν είναι μέτρα οι ελαστικές σχέσεις εργασίας που πλήττουν πρωτίστως τις γυναίκες;

Ασφαλώς, ειπώθηκε ήδη και από τη συντρόφισσά μου την Καλαντίδου ότι η ανισότιμη θέση της γυναίκας στην κοινωνία είναι τόσο παλιό ζήτημα όσο είναι και η εμφάνιση της ταξικής καταπίεσης. Υπάρχει από τότε που εμφανίστηκε η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και ο αγώνας για την ισοτιμία, η πάλη έχει πολύ μεγάλη ιστορία. Και φυσικά δεν ξεχνάμε ότι υπάρχει ιστορική μνήμη, υπήρξαν και οι κατακτήσεις τον προηγούμενο αιώνα που είχαν οι γυναίκες στην πρώην Σοβιετική Ένωση, στις χώρες που οικοδόμησαν το σοσιαλισμό. Τώρα τα μονοπώλια, ο ιμπεριαλισμός επιδιώκουν να πάρουν και παίρνουν πίσω όπου μπορούν κατακτήσεις προς όφελος της γυναίκας.

Το ταξικό κίνημα όμως παλεύει, αντιστέκεται, οργανώνεται, κινητοποιείται, διεκδικεί και έχει κάποιες κατακτήσεις. Ως ΚΚΕ στηρίζουμε τους αγώνες, τις διεκδικήσεις για τα δικαιώματα των γυναικών.

Σ' ό,τι αφορά τον εθελοντισμό ειπώθηκαν ήδη πάρα πολλά. Ο εθελοντισμός είναι μια λειτουργία που δεν επιδέχεται παρερμηνείες. Ο καθένας από τον περίγυρό του και από το χωριό του, από τον τόπο του, μπορεί να πει πάρα πολλά παραδείγματα εθελοντισμού, γνήσιου εθελοντισμού. Υπήρξαν και υπάρχουν εθελοντές οι οποίοι δίνουν πάρα πολλά για το κοινό καλό μέσα από συλλογικές δραστηριότητες, μέσα από το εργατικό λαϊκό κίνημα, μέσα από αγωνιστικές προσπάθειες με ουσιαστική συμβολή στα κοινά. Είναι εθελοντισμός που εκφράζει την ταξική και κοινωνική αλληλεγγύη χωρίς απαίτηση για κάποια ανταμοιβή. Και οι γυναίκες, ειδικά οι εργαζόμενες, οι αγρότισσες, οι μετανάστριες, είναι καθημερινά εθελόντριες στις κακουχίες. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Σε αντίθεση μ' αυτό πάντως, τα τελευταία χρόνια οι εκπρόσωποι των πολυεθνικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυτήν την έννοια προσπάθησαν να την αλλοιώσουν, να τη διαστρεβλώσουν, να της αλλάξουν το περιεχόμενο. Ούτε λίγο, ούτε πολύ και αυτήν την έννοια θέλησαν να την αξιολογήσουν είτε άμεσα χρηματικά, είτε έμμεσα με κάποιες λογικές ανταλλαγής ή και συναλλαγής. Ποιος δεν θυμάται ότι το 2000 η Ευρωπαϊκή Ένωση ξεκίνησε μία εκστρατεία για τον εθελοντισμό. Καθιέρωσε τότε το έτος του «εθελοντισμού». Δαπανήθηκαν τότε 8,5 δισεκατομμύρια δραχμές με στόχο το 30% των νέων κάθε χώρας να ενταχθεί σε εθελοντικές δραστηριότητες. Και για όσους θεωρούν ότι είναι αδικαιολόγητη δυσπιστία που εκφράζει ένα μεγάλο κομμάτι εργαζομένων για τις προθέσεις των διαφημιστών αυτού του είδους εθελοντισμού, οι κατά καιρούς αρμόδιοι των κυβερνήσεων έχουν αποσαφηνίσει το στόχο. Το ζήτημα είναι να δημιουργηθεί ο ώριμος πολίτης με αναπτυγμένο το αίσθημα της κοινωνικής υπευθυνότητας, ο πολίτης της συμμετοχής, της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας. Δηλαδή ο νέος άνθρωπος πρέπει να αποδεχθεί την ευθύνη του γι' αυτά που γίνονται χωρίς τη θέλησή του σε αντίθεση μ' αυτά που ονειρεύεται για τη ζωή του. Και το κυριότερο να γίνει ανεκτικός στα μέτρα που υποθηκεύουν το μέλλον του.

Η αλήθεια είναι ότι ο πραγματικός εθελοντής συμμετέχει με τη θέλησή του στην πραγματοποίηση ενός σκοπού που ο ίδιος επέλεξε γιατί το θεωρεί αναγκαίο και τις περισσότερες φορές το θεωρεί ιερό. Ο «εθελοντής» που κατασκευάζουν πρέπει να υπηρετεί σκοπούς που άλλοι προεπέλεξαν, διαφήμισαν, παραποίησαν. Ο «εθελοντής» τους πρέπει να είναι υποταγμένος στην πολιτική που χάραξαν οι κυβερνώντες και οι διαφημιστές τους. Ούτε λίγο, ούτε πολύ αυτός ο «εθελοντισμός» πρέπει να υποκαίει στη συνισταμένη του γενικότερου κυβερνητικού σχεδιασμού, να υποτάσσεται στις επιλογές του, να αποκρύπτει όσο

αυτό είναι δυνατόν την παντελή απουσία του κράτους από κοινωνικά προβλήματα.

Γνωρίζουμε όλοι ότι τα τελευταία χρόνια δημιουργήθηκαν και δρουν οργανώσεις εθελοντών για την κάλυψη τεράστιων κενών και ελλειμμάτων στην υγεία, στην πρόνοια και αλλού. Το κράτος συνεχώς απεκδύεται των ευθυνών του και τις μεταβιβάζει στους εθελοντές. Αυτές οι οργανώσεις αυτοαποκαλούνται μη κυβερνητικές τη στιγμή μάλιστα που υλοποιούν και εξωραίζουν την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική, σήμερα της Νέας Δημοκρατίας, χθες του ΠΑΣΟΚ. Εξωραίζουν την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι συγκεκριμένες, είναι γραπτές. Το κράτος σταδιακά αποχωρεί από τους τομείς άσκησης πολιτικής κοινωνικού χαρακτήρα. Αυτοί οι τομείς πάνε σιγά-σιγά στους επιχειρηματίες οι οποίες θα αξιοποιούν και τους λεγόμενους εθελοντές.

Όχι, βεβαίως, ότι σ' αυτές τις εθελοντικές οργανώσεις δεν υπάρχουν και γνήσιοι εθελοντές. Υπάρχουν, αλλά ο κύριος κορμός τους αποτελείται από μη εθελοντές.

Αυτός ο εθελοντισμός δεν έχει καμιά σχέση με την κοινωνική αλληλεγγύη, την κοινωνική εθελοντική προσφορά χιλιάδων απλών ανθρώπων που αφιερώνουν χρόνο, αφιερώνουν το υστέρημα και την ψυχή τους στον αγώνα για μια καλύτερη ζωή και μέσα από το οργανωμένο λαϊκό μαζικό κίνημα.

Και, βεβαίως, έχει αξία να σημειώσουμε ότι στον αναπτυσσόμενο καπιταλισμό κάθε θετικό βήμα που κατάκτησαν οι γυναίκες –αστικά δικαιώματα, μόρφωση, δουλειά– το πλήρωσαν και το πληρώνουν καθημερινά με μεγάλο κόστος, γιατί όσα περισσότερα τα δικαιώματα, τόσο μεγαλώνουν και οι υποχρεώσεις τους.

Ειδικά σήμερα αυτό φαίνεται πιο καθαρά όσο προωθείται η εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών, όσο προωθείται η εμπορευματοποίηση στην παιδεία, την υγεία, την πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση.

Άλλωστε, στο όνομα της ισοτιμίας που έρχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από την πολιτική των μονοπωλίων, αυξήθηκαν τα όρια συνταξιοδότησης των γυναικών στα εξήντα πέντε χρόνια και καταργήθηκε στον ιδιωτικό τομέα και βαθμιαία καταργείται και στο δημόσιο τομέα η πενταετής διαφορά ανδρών και γυναικών.

Την ίδια στιγμή προκλητικά και υποκριτικά προβάλλεται η υπογεννητικότητα και υπάρχουν διαχρονικές ευθύνες στα κόμματα του ευρωμονόδρομου, κυρίως στη Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ, για τις αρνητικές εξελίξεις στη συνταξιοδότηση των γυναικών.

Η βαθιά καπιταλιστική κρίση, κρίση υπερπαραγωγής και υπερκερδών των μονοπωλίων των πολυεθνικών, χτυπά πρωτίστως την εργατική τάξη και ειδικότερα τις γυναίκες, εργάτριες και εργαζόμενες. Ήδη απολύονται εργαζόμενες γυναίκες από εργοστάσια και επιχειρήσεις, Ελληνίδες και μετανάστριες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Ήθελα να σημειώσω ότι εμείς δεν ξεχνάμε ότι την πρώτη φορά που ψήφισαν οι γυναίκες δεν ήταν στη δεκαετία του '50. Ήταν στη δεκαετία του '40. Ήταν στις εκλογές που οργάνωσε στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής η πολιτική επιτροπή εθνικής απελευθέρωσης, η «κυβέρνηση του βουνού», ύστερα από απόφαση του ΕΑΜ.

Σ' όλη τη δεκαετία του '40, από τις γυναίκες της Πίνδου μέχρι τις γυναίκες της ΕΑΜικής Εθνικής Αντίστασης, της ΕΠΟΝ, του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας οι γυναίκες κράτησαν όπλο, πολέμησαν τον ξένο κατακτητή. Και σ' όλα τα χρόνια στη συνέχεια, στα δύσκολα χρόνια στη δεκαετία του '50 ξανά και ξανά οι γυναίκες στάθηκαν στην πρώτη γραμμή.

Πάντως, κυρία Παπακώστα, καλό είναι να μην εκφράζουμε μόνο τη συμπάθειά μας. Οι καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις έχουν συνέπειες σε βάρος των γυναικών. Η ανεργία στις γυναίκες είναι πολλαπλάσια των ανδρών. Ξεπερνά σήμερα επίσημα το 18%. Το 2005 η επίσημη αμοιβή των γυναικών στη δευτερογενή και τριτογενή παραγωγή ήταν 82% εκείνης των ανδρών.

Ποιος κυβερνά σήμερα; Κυβερνά η Νέα Δημοκρατία. Ποιος

ευθύνεται σήμερα; Ευθύνεται η Νέα Δημοκρατία. Ποιος κυβερνούσε χθες; Το ΠΑΣΟΚ; Ευθύνεται το ΠΑΣΟΚ, γιατί τότε δεν έφερε στα ίσα την πραγματική αμοιβή ανδρών και γυναικών. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Και βεβαίως εμείς θα συνεχίσουμε τον αγώνα, θα συνεχίσουμε την πάλη, γιατί η αναγνώριση της κοινής προσφοράς της γυναίκας, αλλά και της αξίας της μητρότητας αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ισότητα και τη χειραφέτηση, την ίδια την απελευθέρωση της γυναίκας.

Αυτό δεν γίνεται με ωραία λόγια, μια φορά το χρόνο, στις 8 του Μάρτη. Ως ΚΚΕ τριακόσιες εξήντα πέντε μέρες το χρόνο παλεύουμε για τα δικαιώματα των γυναικών και καλούμε σε συστράτευση άνδρες και γυναίκες, γυναίκες και άνδρες για μια συγκεκριμένη καθημερινή πάλη, για έναν αγώνα και η αναγνώριση και των δικαιωμάτων των γυναικών είναι μέρος του αγώνα για μια άλλη κοινωνία, για μια άλλη εξουσία που στο επίκεντρό της θα έχει τις σύγχρονες ανάγκες των εργαζομένων ανδρών και γυναικών, των παιδιών και των ηλικιωμένων, μια πάλη που θα κερδίσει και η γυναίκα όλα τα δικαιώματά της.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα ένα λεπτό, για να διευκρινίσω κάτι σ' αυτό που ειπώθηκε από τον κύριο συνάδελφο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Όχι, δεν υπάρχει τέτοια διαδικασία, κυρία Παπακώστα.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Επειδή αναφέρθηκε ονομαστικά, θα ήθελα να διευκρινίσω κάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας παρακαλώ. Δεν υπάρχει η διαδικασία των διευκρινίσεων στις τοποθετήσεις των προηγούμενων. Μπορείτε να το κάνετε κατ' ιδίαν.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι συμπάθεια. Είναι προτάσεις πολιτικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Συνεχίζουμε με τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους.

Το λόγο έχει η κ. Άννα Φιλίνη, Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

ΑΝΝΑ ΦΙΛΙΝΗ: Χαιρετίζω κι εγώ τις γυναίκες εκπροσώπους των γυναικείων οργανώσεων, την Πρόεδρο της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και την εκπρόσωπο του Δήμου Αθηναίων που παρακολούθησε κι αυτή τη σημερινή μας συνεδρίαση.

Γιορτάζουμε από την αρχή της σημερινής μας συνεδρίασης τη Μέρα της Γυναίκας, τους αγώνες της, την προσφορά της στην οικογένεια, στην κοινωνία, στη δουλειά, στην επιστήμη, στην τέχνη.

Όμως είναι σαφές από το γεγονός και μόνο ότι γιορτάζουμε ιδιαίτερα αυτή τη μέρα ότι πρόκειται για μία ιδιαιτερότητα. Είναι σαφές ότι παρά τα υπαρκτά νομοθετήματα υπέρ της ισότητας, μια μέρα σαν κι αυτή τονίζουμε ιδιαίτερα τις ανισότητες που ισχύουν ιδιαίτερα στην πράξη.

Είναι αλήθεια ότι οι γυναίκες, όπως τονίστηκε από συναδέλφους, έχουν συχνά μεγάλη αντοχή, υπομονή. Όμως η σωματική βία σε βάρος γυναικών συνεχίζει να ισχύει, γιατί υπάρχουν οι σωματικές ανισότητες. Η σωματική βία, λοιπόν, συνεχίζει να ισχύει και σε πολλές χώρες και πολιτισμούς πιο μακρινούς από εμάς και δυστυχώς, ισχύει μέχρι και σήμερα, και αυτή η βία υπάρχει συχνά σε βάρος ιδιαίτερα των γεννητικών οργάνων των γυναικών.

Στην Ελλάδα δεν έχουμε πλέον τέτοιας φύσης πολιτιστικά κατάλοιπα, έχουμε όμως ακόμα τη βία στην οικογένεια. Και δυστυχώς πρέπει να πούμε ότι στη χώρα μας έχουμε ελάχιστα κέντρα κακοποιημένων γυναικών, τα οποία μάλιστα έχουν και την ιδιαιτερότητα να μη λειτουργούν στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου.

Επίσης ξέρουμε ότι στη χώρα μας υπάρχουν πολλές γυναίκες, τις οποίες εκμεταλλεύονται με τη μέθοδο του trafficking και που πρέπει η πολιτεία μας να γίνει πιο αποτελεσματική απέναντι σ' αυτήν τη μάστιγα.

Τονίζω ιδιαίτερα τις δυσκολίες των εργαζόμενων γυναικών μεταναστριών μέσα σ' αυτές τις δοσμένες συνθήκες που ζούμε.

Και, βέβαια, θέλω ξανά να τονίσω τη βία σε βάρος της Κωνσταντίνας Κούνεβα που στάθηκε πρωτοπόρα στον αγώνα για τα δικαιώματα των εργατριών και των εργατών στο χώρο της καθαριότητας.

Η Κούνεβα επέζησε, είναι σχετικά καλύτερα, όμως είναι ακόμη σε πολύ άσχημη κατάσταση η υγεία της και οφείλει η αρμόδια Υπουργός –που ήταν και πριν εδώ– να δει μέτρα, ώστε οικονομικά να μπορέσει, τουλάχιστον, να εξασφαλίσει τις αποκλειστικές νοσοκόμες που της είναι απαραίτητες, προκειμένου να μπορέσει να επιζήσει στο νοσοκομείο, όπου βρίσκεται.

Εξαίρεται ο ρόλος του εθελοντισμού των γυναικών. Αυτό είναι σωστό. Θέλω να υπογραμμίσω ότι βρισκόμαστε, βέβαια, σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης, όπου το κοινωνικό κράτος διαρκώς συρρικνώνεται.

Δεν θα έπρεπε η κοινωνία να εκμεταλλευτεί τον εθελοντισμό των γυναικών προκειμένου να συρρικνωθεί το κοινωνικό κράτος.

Δυστυχώς, μέσα στις σημερινές συνθήκες της οικονομικής κρίσης η ανεργία χτυπά πρώτα απ' όλα τις γυναίκες και τους νέους.

Θέλω να θυμίσω στους συναδέλφους που βρίσκονται εδώ μέσα ότι επανειλημμένα εδώ, μπροστά στο χώρο της Βουλής, έχουν κατέβει από τη Μακεδονία και από τη Θράκη οι γυναίκες κλωστοϋφαντουργίνες του Λαναρά που απαιτούσαν μία θέση στη δουλειά και ακόμα δεν έχουν λυθεί τα δίκαια αιτήματά τους.

Πραγματικά, λοιπόν, οι εθελοντικές και ανεξάρτητες οργανώσεις έχουν στηριχθεί πάντα στις γυναίκες. Και μέσα στους πολέμους, μέσα στην ιστορία της χώρας μας για την ανεξαρτησία, στην Κύπρο πριν από λίγα χρόνια οι γυναίκες στήριξαν πάντα τα μετόπισθεν, στάθηκαν όμως και στην πρώτη γραμμή με το όπλο στο χέρι, όποτε χρειάστηκε, για να υπερασπιστούν την πατρίδα τους.

Σήμερα, επίσης, είναι σωστό και σημαντικό να τονίσουμε ότι στα κινήματα πολιτών –τα οποία όσο πάει δυναμώνουν και αυξάνουν σ' όλη τη χώρα μας– αναφορικά με την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, η πλειοψηφία πάλι πάρα πολλές φορές απαρτίζεται από γυναίκες.

Θέλω μάλιστα να τονίσω ότι ως προς τα αιρετά όργανα των δήμων και των κοινοτήτων, όσο πιο χαμηλά είναι τα όργανα αυτά στην κοινωνία, τόσο πιο πολύ βλέπουμε εκεί να υπάρχουν γυναίκες και να δουλεύουν δραστήρια και δίχως ανταλλάγματα. Γιατί η αλληλεγγύη είναι χαρακτηριστικό των γυναικών, γιατί η αλληλεγγύη βγαίνει μέσα από τη πείρα και τα βιώματά τους μέσα στους αιώνες.

Είναι καλό να πούμε ότι δεν πρέπει και εμείς οι ίδιες οι γυναίκες να ξεχνάμε αυτό το χαρακτηριστικό, την αλληλεγγύη, αν μερικές από εμάς μπορούμε να βρισκόμαστε –μέσα σε δοσμένες συνθήκες– σε αξιώματα που άλλες γυναίκες με δυσκολία μπορούν να φθάσουν. Δεν πρέπει ορισμένες γυναίκες που φθάνουν σε πολύ υψηλά αξιώματα να ξεχνάνε την αλληλεγγύη απέναντι και σ' όλους τους συνανθρώπους μας και στις άλλες γυναίκες.

Η αλληλεγγύη είναι αυτό το σημαντικό χαρακτηριστικό που έχουν οι γυναίκες, και η κοινωνία έχει κάθε συμφέρον να αναδεικνύει γυναίκες σε υπεύθυνες θέσεις. Γιατί αυτό το χαρακτηριστικό, εφόσον μπολιάσει την κοινωνία και κυριαρχήσει, θα μπορέσει να μειώσει τον ανταγωνισμό χωρίς ανθρωπιά, ο οποίος κυριαρχεί σήμερα. Πολύ συχνά σήμερα μέσα στην κοινωνία το κέρδος, ο εγωισμός και η βία είναι τα χαρακτηριστικά που επιπλέον σε βάρος της ανθρωπιάς και της αλληλεγγύης.

Γι' αυτό μάλιστα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρά την αντίθετη άποψη που άκουσα στη σημερινή συζήτηση από μία πολύ αγαπητή συνάδελφο, θέλω να υποστηρίξω το μέτρο της ποσόστωσης. Είναι ένα μέτρο όχι επίθεσης, αλλά ένα μέτρο άμυνας σε μία κοινωνία όπου ο διαγκωνισμός πνίγει την αλληλεγγύη και την αξιοκρατία.

Οι γυναίκες πρέπει να πω δεν είμαστε πολύ καλές στους διαγκωνισμούς, ευτυχώς. Προτιμούμε να αδικούμαστε παρά να μπαίνουμε στη διαδικασία του διαγκωνισμού.

Η πείρα μας, λοιπόν, δείχνει ότι όπου, δήθεν για λόγους αξιοκρατίας, δεν ισχύει το μέτρο της ποσόστωσης, οι σημερινοί

πολιτικοί οργανισμοί βρίσκουν την ευκαιρία πάρα πολλές φορές να εξαφανίζουν τις γυναίκες από υπεύθυνες θέσεις, στα κόμματα, στη Βουλή, στους δήμους, στο Ευρωκοινοβούλιο, στους εργασιακούς χώρους. Η ποσόστωση –το ξαναλέω- είναι ένα μέσο άμυνας, ένα μέσο προσωρινό, το οποίο πρέπει να καταργείται, όπως έχει καταργηθεί στη Σουηδία, εκεί όπου ωρμάζουν οι καταστάσεις και δεν είναι πια αναγκασμένη η κοινωνία με μέτρα να εξασφαλίζει την ισότητα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θέλω να θυμίσω –και κλείνω, κυρία Πρόεδρε- την κατάκτηση των γυναικών Βουλευτών που συντονισμένα, από πολλά κόμματα –νομίζω σχεδόν απ' όλα- μέσα σ' αυτό το Κοινοβούλιο καταφέραμε να ισχύσει ως αναγκαστικό μέτρο το ποσοστό του 30% σε όλες τις επιστημονικές επιτροπές, στα πανεπιστήμια και στα ερευνητικά κέντρα. Προηγουμένως –να πω χαρακτηριστικά- από τα εξήντα μέλη επιστημονικών επιτροπών μόνο τα τρία ήταν γυναίκες. Είναι δυνατόν να συμβαίνει αυτό, ιδιαίτερα αν πάρουμε υπ' όψιν μας ότι οι επιτροπές αυτές ήταν και σε χώρους όπου οι επιστήμονες που παίρνουν τα διπλώματά τους είναι στην πλειοψηφία τους γυναίκες και προχωρούν μέσα στην κοινωνία;

Ευχαριστώ πολύ κι ελπίζω η κοινωνία να έχει το θάρρος να δώσει στις γυναίκες τη δυνατότητα να προσφέρουν, για να περάσουμε σε μια κοινωνία με αλληλεγγύη, γιατί αυτό είναι το ζητούμενο σήμερα.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εμείς σας ευχαριστούμε, κυρία Φιλίνη.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΛΑΟΣ κ. Ροντούλης.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, νομίζω ότι οι περισσότεροι στην Αίθουσα γνωρίζουν έναν μελετητή της ρωμαϊκής Ιστορίας, τον Μόμσεν. Κοιτάζει με ενδιαφέρον ο κ. Κακλαμάνης, γιατί είναι εμβριθής μελετητής της Ιστορίας.

Κάποτε, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, ο Μόμσεν που έγραψε κι ένα βιβλίο για την άνοδο και την παρακμή, την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, ρωτήθηκε: «Πείτε μας, γιατί κατέρρευσε όλο αυτό το μεγάλο οικοδόμημα;» Και είπε ότι κατέρρευσε διότι η Ρωμαία γυναίκα άρχισε να εκφυλίζεται. Άρα, λοιπόν, όλοι κατανοούμε τη βαρύτητα που έχει για την κοινωνική συνοχή το «ισχυρό φύλο», όπως λέει ο Πρόεδρος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, ο οποίος έχει γράψει κι ένα βιβλίο ολόκληρο αφιερωμένο στη γυναίκα και ο οποίος επίσης συνηθίζει να λέει ότι θα πρέπει να την τιμούμε όχι μόνο μία μέρα αλλά καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Κατά ευτυχή συγκυρία, κύριε Φωτιάδη, η 8η Μαρτίου, εκτός από Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας, ήταν και η ημέρα της Ορθοδοξίας για τον Ελληνισμό.

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Γ' αυτό απευθυνθήκατε σ' εμένα;

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Γ' αυτό, διότι ξέρω το ενδιαφέρον σας για τα εκκλησιαστικά ζητήματα.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Και για τα δυο, όχι μόνο για τα εκκλησιαστικά.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Και για τα δύο, προφανώς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Και για τις γυναίκες ενδιαφέρεται το ίδιο.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ή περισσότερο για την Εκκλησία;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Για την Εκκλησία και για τις γυναίκες.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Τέλος πάντων.

Λέω λοιπόν «κατά ευτυχή συγκυρία» διότι η γυναίκα είναι εκείνη που σε δύσκολες στιγμές του Ελληνισμού, σε μια πολυτάραχη και πολυκύμαντη ιστορική πορεία του Ελληνισμού διατήρησε άβυστη τη φλόγα της Ορθοδοξίας μέσα στην ελληνική οικογένεια. Φανταστείτε και σήμερα ακόμη εάν θα υπήρχε φιланθρωπικό, εννοιακό έργο της Εκκλησίας μας χωρίς την καταλυτική συμβολή των γυναικών.

Και η Ορθοδοξία όμως από την άλλη πλευρά, αυτό το οικουμενικό μέγεθος του ελληνισμού άνευ του οποίου η χώρα μας θα

έχανε την οικουμενική της αίγλη –γ'ι' αυτό μιλάω για οικουμενικό μέγεθος της Ορθοδοξίας- πρόσφερε στη γυναίκα.

Τι πρόσφερε στην γυναίκα; Πρόσφερε την αναγνώριση της ισότητας και της αλληλοσυμπλήρωσης με τον άνδρα. Σας θυμίζω την ευαγγελική ρήση: «Ούτε γυνή χωρίς άνδρό ούτε άνδρας χωρίς γυναίκός εν Κυρίω». Αυτό δείχνει, λοιπόν, ότι Ορθοδοξία, χριστιανισμός και γυναίκα πηγαίνουν μαζί.

Όμως, η γυναίκα σήμερα και η Ελληνίδα γυναίκα σήμερα έχει να αντιμετωπίσει δυο μεγάλες προκλήσεις. Η πρώτη μεγάλη πρόκληση είναι η αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, της προϊούσας οικονομικής κρίσης, που σαρώνει τα πάντα. Αναπόφευκτα θα κλυδωνιστεί ο θεσμός της οικογένειας, θα προκύψουν εντάσεις ενδοοικογενειακές, θα πηγάζουν πολλαπλά προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο στην οικογένεια, αλλά και, βεβαίως, στη χώρα μας.

Τότε, λοιπόν, ποιος θα είναι ο άξονας γύρω από τον οποίο θα σφυρηλατηθεί μια νέα ενότητα, μια νέα ενδοοικογενειακή ενότητα; Ποιος είναι ο άξονας που θα απορροφήσει τους κραδασμούς αυτούς; Ποιο είναι το πρόσωπο που θα επιδείξει την απαιτούμενη υπομονή και επιμονή, προκειμένου η οικογένεια να αντιμετωπίσει την κρίση όσο το δυνατόν ανώδυνα; Η γυναίκα είναι το πρόσωπο αυτό που θα κληθεί με την ευαισθησία, με την υπομονή της, με τη διαίσθησή της να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση της οικονομικής κρίσεως σε επίπεδο οικογενείας.

Η Ελληνίδα γυναίκα, όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, έχει και ένα άλλο μείζον καθήκον, έχει μια μεγάλη εθνική αποστολή, θα το λμούσα να πω. Και αυτή η εθνική αποστολή είναι η γέννηση παιδιών. Γνωρίζουμε όλοι ότι αντιμετωπίζουμε ως χώρα, αλλά και ως Ευρωπαϊκή Ένωση θα πω ευρύτερα, ένα οξύτατο δημογραφικό πρόβλημα. Η Ελλάδα βιολογικά πεθαίνει, η Ελλάδα βιολογικά χάνεται. Και, βεβαίως, όλοι κατανοούμε ότι το τεράστιο αυτό δημογραφικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε έχει επιπτώσεις στον τομέα των ασφαλιστικών ταμείων, στον τομέα της αμυντικής επάρκειας της χώρας, στον τομέα του εκσυγχρονισμού της οικονομίας. Διότι με νέους ανθρώπους θα πας να κάνεις αλλαγές, τομές σ' όλα αυτά τα επίπεδα. Δεν μπορεί η γερασμένη Ελλάδα να κάνει άλμα προόδου χωρίς πολλαπλασιασμό των γεννήσεων.

Άρα, λοιπόν, μείζον, πρώτιστο εθνικό καθήκον, μια νέα εθνική αποστολή για την Ελληνίδα μητέρα, για την Ελληνίδα γυναίκα είναι η γέννηση όσο το δυνατόν περισσότερων παιδιών. Δεν είναι εδώ η κ. Πετραλιά, η πολυτεκνη μητέρα Υπουργός, διαφορετικά θα της έλεγα ότι καλές είναι οι διακηρύξεις, καλά είναι τα οποία αποσπασματικά μέτρα, αλλά καλά θα κάνει η Κυβέρνηση να τηρήσει τις προεκλογικές της υποσχέσεις και έναντι του κόσμου των πολυτέκνων, αλλά κυρίως και πρωτίστως έναντι του κόσμου των τριτέκνων. Διότι, όπως προείπα, δεν αρκούν αποσπασματικά μέτρα. Θα πρέπει η Κυβέρνηση να υλοποιήσει, έστω και την υστάτη ώρα, την βασική της προεκλογική δέσμευση –που από το 2004 και μετά πολλαπλώς έχει εκφραστεί διά χειλέων του ιδίου του αξιότιμου Πρωθυπουργού της χώρας- περί εξομοίωσης θεσμικής και οικονομικής τριτέκνων και πολυτέκνων. Όσο δεν γίνεται αυτό, δεν δίδεται το μέγιστο κίνητρο για την γέννηση παιδιών και συνεχώς η Κυβέρνηση θα βρίσκεται εκτεθειμένη στην κατηγορία της αθέτησης μιας σοβαρότατης δέσμευσης.

Και, βεβαίως, μια που μιλάμε για την γέννηση παιδιών, θα ήθελα να αναφερθώ στο κλασικό δίλημμα που αντιμετωπίζουν όλες οι Ελληνίδες, αλλά και οι γυναίκες σε παγκόσμιο επίπεδο: Παιδιά, από τη μια πλευρά και οικογένεια ή δουλειά και καριέρα, από την άλλη;

Πράγματι είναι ένα δίλημμα. Πολλές γυναίκες προσπαθούν να τα συμβιβάσουν αυτά τα πράγματα και κουράζονται στον καθημερινό αυτόν αγώνα που κάνουν. Ξέρουν ότι η παράλληλη ανατροφή παιδιών και η επιδίωξη καριέρας είναι ένα πάρα πολύ δύσκολο έργο. Θεωρούμε, όμως, ότι το δίλημμα αυτό είναι πλαστό, θεωρούμε ότι θα πρέπει να εξεύρουμε τη χρυσή τομή. Και αυτή η χρυσή τομή μπορεί να εξευρεθεί, μόνον εάν υπάρξουν κάποιες θεμελιώδεις προϋποθέσεις.

Προϋπόθεση πρώτη. Θα πρέπει να αλλάξουν τα κοινωνικά στερεότυπα. Δηλαδή, δεν πρέπει να θεωρούμε ως κάτι δεδομέ-

νο, ότι από τη μοίρα της δηλαδή η γυναίκα θα πρέπει να προσανατολιστεί μόνο στο σπίτι και στα παιδιά. Η γυναίκα έχει τις δυνάμεις να παίξει πολλαπλούς κοινωνικούς ρόλους. Μπορεί να είναι και μητέρα, μπορεί να είναι και στέλεχος μιας επιχείρησης, μπορεί να ασχοληθεί και με τα κοινά και μπορεί να καταξιωθεί σε οποιοδήποτε χώρο. Άρα, το κοινωνικό στερεότυπο που θέλει τη γυναίκα απομονωμένη στο σπίτι, θα πρέπει σιγά-σιγά να μπαίνει στο περιθώριο.

Προϋπόθεση δεύτερη. Θα πρέπει το κράτος να συνδράμει τη γυναίκα. Πώς θα τη συνδράμει; Θα τη συνδράμει με υποδομές, όσον αφορά τη φύλαξη των παιδιών και με υπηρεσίες προς τα αναξιοπαθούντα ή γερασμένα μέλη μιας οικογένειας.

Τρίτον, θα πρέπει, αγαπητοί συνάδελφοι, να σταματήσει επιτέλους η αντίληψη της γυάλινης οροφής. Δηλαδή, σε μια επιχείρηση για παράδειγμα, μέχρις ενός σημείου μπορεί να φτάσει η γυναίκα και όχι παραπάνω. Αυτό το στερεότυπο της γυάλινης οροφής θα πρέπει να το αφήσουμε κατά μέρος.

Και επειδή προέρχομαι από μια αγροτική περιοχή, όπως και πάρα πολλοί συνάδελφοι εδώ, επιτρέψτε μου να αποτίσω φόρο τιμής στη γυναίκα αγρότισσα, διότι αυτή η αγρότισσα συντηρεί τις παραδόσεις στην ύπαιθρο, αυτή η αγρότισσα δουλεύει στα χωράφια με πολύ σκληρές συνθήκες εργασίας, που επιφέρουν πλείστα όσα ατυχήματα και ασθένειες, αυτή η γυναίκα μπορεί και γεννά πολλά παιδιά, πολύ περισσότερα από την αστή γυναίκα, μολοντί δεν έχει ούτε τις υποδομές, ούτε τα απαραίτητα χρήματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δέκα δευτερόλεπτα, παρακαλώ, κυρία Πρόεδρε.

Τελειώνοντας, θα πω τούτο, αγαπητοί συνάδελφοι. Το θηλυκό μυαλό μοιάζει με το κερί. Μόνο όταν ανάβει δείχνει την ομορφιά του. Με αυτό θέλω να πω τούτο. Η γυναίκα δεν θα πρέπει να κρατάει μια παθητική στάση. Θα πρέπει να ενεργοποιηθεί πλήρως για την επιδίωξη των δικαιωμάτων της και των προσδοκιών της από τη ζωή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε ο κατάλογος των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων.

Εισερχόμεθα στον κατάλογο των ομιλητών. Υπενθυμίζω ότι ο χρόνος ομιλίας είναι πέντε λεπτά και θα παρακαλούσα για συντομία να μιλάτε από τη θέση σας.

Πρώτος ομιλητής είναι ο κ. Ηλίας Φωτιάδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Γιατί, κυρία Πρόεδρε; Εγώ είμαι πρώτος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ακριβώς μετά είστε εσείς.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Τηρείται ο κατάλογος ή δεν τηρείται;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Υπάρχει κατάσταση. Αντικαθιστά συνάδελφο που παραχώρησε τη θέση του και έχει συμφωνηθεί από την αρχή.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Προηγήτο η κ. Κανελλοπούλου, η οποία έχει μιλήσει και μετά ήμουν εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριε Αυγενάκη, θα μιλήσετε ακριβώς μετά.

Ορίστε, κύριε Φωτιάδη, έχετε το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο διάσημος Βρετανός ποιητής και πεζογράφος των αρχών του 20ου αιώνα Ράντγιαντ Κίπλινγκ έλεγε, πως η «Εικόνα μιας γυναίκας είναι πολύ πιο ακριβής από τη βεβαιότητα ενός άνδρα». Αυτή η διαχρονική ρήση περικλείει, θαρρώ, όλη τη μαγεία και την αύρα που χάρισε η ζωή σε αυτό το υπέροχο, πολύπλοκο, δυναμικό και τρυφερό πλάσμα που ονομάζεται γυναίκα.

Αποτελεί για μένα ιδιαίτερη χαρά να μπορώ σήμερα, σε αυτή την πανηγυρική συνεδρίαση της Ολομέλειας, να μιλήσω για την πηγή της ανθρωπίνης ύπαρξης, να αποτίσω και εγώ

φόρο τιμής για ένα πλάσμα που έχει υμνηθεί ανά τους αιώνες από λογοτέχνες, ζωγράφους, ποιητές και μουσικούς, ενώ ταυτόχρονα περιθωριοποιήθηκε και εγκλωβίστηκε σε πατριαρχικά στεγανά για αιώνες, στερημένη από δυνατότητες ουσιαστικής έκφρασης και δράσης στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Σήμερα, ως ελληνική πολιτεία, τιμούμε ανεξαιρέτως όλες τις γυναίκες κάθε ηλικίας, τις μητέρες, τις συζύγους, τις αδελφές, τις κόρες μας, τις ανιψιές μας, τις γυναίκες που μοχθούν καθημερινά και που ισορροπούν με θαυμαστή ικανότητα ανάμεσα σε μία πλειάδα ρόλων, που παλεύουν για να ζήσουν καλύτερα σ' έναν κόσμο, που παρά τα τεράστια βήματα προόδου που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια, παραμένει ακόμα σε πολλές περιπτώσεις επιφυλακτικός και προκατειλημμένος απέναντί τους.

Τιμούμε την ανώνυμη ηρωίδα γυναίκα και μάνα, η οποία μέσα στους αιώνες πήρε πολλές μορφές και γέννησε αξεπέραστα πρότυπα. Τιμούμε την Υπεραγία Θεοτόκο, τη Σπαρτιάτισσα μάνα, τη γυναίκα των μαύρων χρόνων της τουρκικής σκλαβιάς, τις μητέρες και γυναίκες του Ζαλόγγου και της Αράπιδας της Νάουσας, περιοχή και πόλη από τον οποία και κατάγομαι.

Τιμούμε τις γυναίκες των προσφύγων του 1922, τη μάνα και τη γυναίκα των πολεμιστών του 1940 και των αγωνιστών της κυπριακής τραγωδίας.

Παράλληλα, όμως, τιμούμε τη σύγχρονη γυναίκα, τη σύγχρονη Ελληνίδα η οποία πάλεψε πολύ σκληρά για να κατακτήσει όλα τα προνόμια που έχει σήμερα, τη σύγχρονη Ελληνίδα γυναίκα, την εργαζόμενη μάνα, την αγρότισσα, τη νοικοκυρά, τη γυναίκα της υπαίθρου και της πόλης, τη γυναίκα που ασχολείται με τα κοινά.

Όμως, η σημερινή ημέρα δεν είναι μόνο ημέρα ευχών. Είναι και ημέρα επαναδιατύπωσης δεσμεύσεων. Είναι ημέρα αναγνώρισης της ανάγκης μεγιστοποίησης των προσπαθειών για υλοποίηση συγκεκριμένων πράξεων και πρωτοβουλιών, προκειμένου η κοινωνία μας να προστατεύσει τα δικαιώματα των γυναικών στην ισότητα, την εργασία, την προσφορά, την οικογένεια, την πολιτική. Διότι η νομική ισότητα της γυναίκας στα χαρτιά δεν αρκεί για να αναβαθμίσει τη θέση της Ελληνίδας γυναίκας. Είναι στιγμές που αιωρείται αβρόχητη ανάμεσα σε οικογένεια, δουλειά, σύζυγο, παιδιά, καριέρα.

Γι' αυτό το λόγο οφείλουμε να προωθούμε συστηματικά τα ζητήματα που αφορούν τη βελτίωση της θέσης και του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία μας. Έχουμε υποχρέωση να εφαρμόσουμε στην πράξη «το θείο λόγο» και άποψη για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, όπως αυτός εκφράστηκε –απευθυνόμενοι στον κ. Ροντούλη γι' αυτό– με τη ρήση του μεγίστου των Αποστόλων, του Αποστόλου των Εθνών, του Αποστόλου Παύλου που υπογράμμιζε στην προς Κορινθίους επιστολή του «οικ ένι άρσεν και θήλυ, πάντες εν εσμέν», δηλαδή για το Θεό δεν υφίσταται διαχωρισμός μεταξύ ανδρός και γυναικός, αφού όλοι είμαστε το ίδιο στα μάτια του.

Έχουμε χρέος, λοιπόν, να ενθαρρύνουμε τις ευκαιρίες για τη γυναικεία απασχόληση, να εξαλείψουμε τις ανισότητες μισθών και ευκαιριών απασχόλησης, να παράσχουμε κίνητρα για τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, να αναγνωρίσουμε και να επιβραβεύσουμε με συγκεκριμένα μέτρα την απασχόληση μέσα στο σπίτι της άνεργης μητέρας. Πρέπει να ενισχύσουμε έτι περαιτέρω την ισότιμη πρόσβαση και συμμετοχή των δύο φύλων σε όλους τους χώρους λήψης αποφάσεων και βεβαίως, να στηρίξουμε την Ελληνίδα αγρότισσα, εξομοιώνοντας τα όρια της ηλικίας συνταξιοδότησής της με τις υπόλοιπες εργαζόμενες γυναίκες στο δημόσιο και στον ιδιωτικό βίο, στα εξήντα χρόνια. Είναι κάτι που το ζητούμε όλοι οι συνάδελφοι και πρέπει κάποια στιγμή να υλοποιηθεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κυρία Πρόεδρε, κύριε Κακλαμάνη, στη μέχρι σήμερα πορεία μου στη ζωή στηρίχθηκα όχι σε δύο, αλλά σε τρεις μεγάλες θηλυκού γένους αδυναμίες μου, την Εκκλησία, την αγροτιά και τη γυναίκα. Και αν η Εκκλησία είναι η ύψιστη αγάπη μου και η αγροτιά η πιο γόνιμη, η γυναίκα είναι η αγάπη η πιο γλυκιά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Για την ουσιαστική της στήριξη, λοιπόν, πρέπει να αγωνιζό-

μαστε όλοι, γιατί πιστεύω ότι στηρίζοντας τη γυναίκα, αυτό το αέναιο σύμβολο της αγάπης, της τρυφερότητας, της γονιμότητας και της ευγένειας, στηρίζουμε τις οικογένειες, στηρίζουμε την περιφέρεια, στηρίζουμε την κοινωνία, στηρίζουμε την Ελλάδα.

Τέλος, όπως λέει ο ποιητής «στο χέρι που προσφέρει ένα τριαντάφυλλο, πάντα μένει λίγο άρωμα», αισθάνομαι την ανάγκη, κυρία Πρόεδρε, να εκφράσω την υπέρτατη εκτίμηση και το σεβασμό μου σε όλες τις γυναίκες του κόσμου και ιδιαίτερα στις συναδέλφους, προσφέροντας αυτό το «τριαντάφυλλο» και έχοντας την αμυδρή ελπίδα πως λίγο άρωμα ελπίδας και ονείρου θα μείνει και στο δικό μου χέρι.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Συνεχίζουμε με τον κ. Αυγενάκη.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κύριοι συνάδελφοι, επειδή προηγουμένως διαπίστωσα ότι διαμαρτύρεστε έντονα, πρέπει να σας ενημερώσω ότι επειδή δεν αλλάζω καμμία σειρά κατά την ώρα που προεδρεύω, όταν αντικατέστησα την προκάτοχό μου, ενημερώθηκα ότι πρώτος ομιλητής είναι ο κ. Φωτιάδης. Αυτό προς ενημέρωσή σας, γιατί είδα κάποιους να δισσασχετούν.

Κυρίες Αυγενάκη, έχετε το λόγο.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' αρχάς θέλω να εκφράσω τα συγχαρητήρια μου στον Πρόεδρο της Βουλής γι' αυτήν την πρωτοβουλία του να πραγματοποιηθεί ειδική συνεδρίαση με αφορμή τον εορτασμό της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας.

Ο περασμένος αιώνας δικαίως χαρακτηρίστηκε ως ο «αιώνας της ισότητας των φύλων». Ως γνωστόν, οι γυναίκες απέκτησαν πολιτικά δικαιώματα, η ισότητα αναγνωρίστηκε ως συνταγματική αρχή, ο ΟΗΕ και οι άλλοι διεθνείς οργανισμοί ασχολήθηκαν σοβαρά με την εφαρμογή της ισότητας στην πράξη.

Η έλευση του νέου αιώνα και της νέας χιλιετίας συνοδεύτηκε από μεγάλες προσδοκίες. Χαιρετίστηκε ως η αρχή μιας νέας ιστορικής περιόδου, βιώσιμης ανάπτυξης, δημοκρατίας, αλλά και ισότητας.

Σήμερα, στην αρχή του 21ου αιώνα, έχουμε τη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα των αποφάσεων, στον εργασιακό και επιστημονικό χώρο, ενώ η θέση τους στην κοινωνία συνεχώς βελτιώνεται. Η κοινωνική προσφορά των Ελληνίδων στην κοινωνία είναι τεράστια και αδιαμφισβήτητη. Προσωπικά δεν θα αναλωθώ στη σημερινή μου τοποθέτηση σε επισημάνσεις και ευχαλόγια, τα οποία επαναλαμβάνονται σχεδόν απαράλλακτα και δυστυχώς, συνήθως ξεχνούνται την επόμενη μέρα.

Κάθε χρόνο με την ευκαιρία της παγκόσμιας ημέρας της γυναίκας, γίνεται απολογισμός της ενίσχυσης των δικαιωμάτων και του ρόλου των γυναικών στην κοινωνία, αλλά και της ανάδειξης των διακρίσεων που υφίστανται ακόμα οι γυναίκες στη δημόσια και ιδιωτική ζωή.

Στο πλαίσιο αυτό, θέλω να υπογραμμίσω ότι στη χώρα μας έχουν γίνει σημαντικά βήματα στον τομέα της ισότητας των δύο φύλων. Οι συγκεκριμένες πολιτικές που έχουν προωθηθεί έως σήμερα υπηρετούν την ανάπτυξη του τόπου και την ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Προάγουν την κοινωνική συνοχή, την κοινωνική αλληλεγγύη, την κοινωνική δικαιοσύνη και οδηγούν τελικά στη βελτίωση της ζωής όλων των πολιτών.

Η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών δεν είναι ζήτημα που αφορά μόνο τις γυναίκες ή μόνο τους άνδρες. Είναι ζήτημα που αφορά όλη, μα όλη την κοινωνία, καθώς το 52% του ελληνικού πληθυσμού και το 54% του ευρωπαϊκού είναι γυναίκες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην Ευρώπη οι γυναίκες έχουν κατά μέσο όρο λιγότερες αρμοδιότητες από τους άνδρες, καθώς μόλις το 1/3 των ανώτερων στελεχών είναι γυναίκες και το 1/3 επιχειρηματίες, ενώ λαμβάνουν χαμηλότερο μισθό για την ίδια ακριβώς δουλειά με διαφορά ύψους μέχρι και 15% του μισθού ενός άνδρα από μία γυναίκα και είναι άνεργες

κατά μεγαλύτερο ποσοστό, ενώ 9,6% από αυτές ψάχνουν για δουλειά, σε αντίθεση με το 7,6% με τους άνδρες.

Ταυτόχρονα, πρέπει και οφείλω να αναγνωρίσω ότι με πρωτοβουλία της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας έχουν ήδη γίνει νόμοι του κράτους τα αιτήματα της σύγχρονης Ελληνίδας για ίση μεταχείριση σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, αλλά και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και της εμπορίας ανθρωπών με θύματα κατά κύριο λόγο τις γυναίκες.

Αναφερόμενος στο θέμα της μεγάλης κοινωνικής προσφοράς των γυναικών στην ελληνική κοινωνία και οικονομία, επιτρέψτε μου να σταθώ σύντομα στο σημαντικό ρόλο της Ελληνίδας αγρότισσας.

Η συμβολή της γυναίκας της υπαίθρου στην ελληνική κοινωνία είναι ανεκτίμητη και πολυεπίπεδη στη γεωργική οικονομία, στην ανάπτυξη της υπαίθρου, στη διατήρηση της περιφέρειας, στη διατήρηση του κοινωνικού ιστού και στη διατήρηση των παραδόσεων και της λαϊκής κληρονομιάς. Όμως, πιο πολύ και πιο πάνω απ' όλα, είναι η συμβολή και ο ρόλος της γυναίκας στην παραδοσιακή ελληνική οικογένεια.

Θεωρώ μεγάλη τύχη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός ότι μεγάλωσα στην ελληνική επαρχία, σε μία περιοχή που η αγροτική οικονομία αποτελεί τον κυριότερο τομέα απασχόλησης. Είχα την ευκαιρία να μεγαλώσω δίπλα σ' αυτές τις «επιτρέψτε μου να πω» ηρωικές μορφές της Ελληνίδας αγρότισσας. Πρόκειται για μία εμπειρία που μου έχει προσφέρει πολλά στη βελτίωσή μου είτε ως ανθρώπου είτε ως επαγγελματία είτε ως ενεργού μέλους της ελληνικής κοινωνίας είτε ως Βουλευτή και ως οικογενειάρχη. Πρόκειται για μία εμπειρία που μου διδάσκει τη συνεχή και ακατάπαυστη προσπάθεια για την παραγωγή έργου και την απόλαυση του καθημερινού μόχθου.

Η παρουσία της Ελληνίδας αγρότισσας χαρακτηρίζει όλους τους τομείς της ανθρώπινης δράσης, την οικοτεχνία, τη χειροτεχνία, τις αποκαλούμενες σήμερα «παραδοσιακές τέχνες», τη λαϊκή τέχνη, την κοινωνική ζωή, τη διατήρηση των εθίμων και την τοπική ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, έχω υποστηρίξει και συνεχίζω να υποστηρίζω και σήμερα με δράσεις και πολιτικές την προστασία και τη στήριξη της Ελληνίδας μητέρας, αλλά και της Ελληνίδας εργαζόμενης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελληνίδα γυναίκα είναι άξια επαίνων, θαυμασμού, αλλά και συγχαρητηρίων. Καθημερινά και όχι μόνο μία φορά το χρόνο οφείλουμε να τιμούμε τις γυναίκες κάθε ηλικίας, τις μητέρες, τις συζύγους, τις αδελφές, τις κόρες μας, τις γυναίκες που μοχθούν καθημερινά και που ισορροπούν με θαυμαστή δεινότητα ανάμεσα σε πολλούς και διαφορετικούς ρόλους, που στέκονται δίπλα μας και μας στηρίζουν, κυρίως για το δίδαγμα τους προς την κοινωνία, δίδαγμα αγώνα και προσφοράς.

Οφείλουμε, λοιπόν, όλοι μα όλοι σε αυτήν την Αίθουσα ένα θερμό «ευχαριστώ», ως ελάχιστο φόρο τιμής για την ανεκτίμητη και αναντικατάστατη συμβολή τους στην πρόοδο της ελληνικής κοινωνίας. Η θέση της γυναίκας σήμερα είναι ένα θέμα όχι μόνο επίκαιρο, αλλά και ζωτικό.

Τελειώνοντας, θέλω να πω πως με την προστασία και προσφορά όλων μας η θέση της μπορεί και επιβάλλεται να βελτιωθεί, ώστε να απολαμβάνει πλήρη και ίσα δικαιώματα σε όλες τις πτυχές της κοινωνικής ζωής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Πριν δώσω το λόγο στον επόμενο ομιλητή, υπενθυμίζω ότι ο χρόνος ομιλίας είναι πέντε λεπτά. Παρακαλώ να τηρείτε και για συντομία να μιλάτε από τη θέση σας.

Το λόγο έχει ο κ. Κωνσταντίνος Αϊβαλιώτης, Βουλευτής του ΛΑΟΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Να ακολουθήσω την προτροπή σας. Μιλώ, λοιπόν, από τη θέση μου.

Όταν ρωτούσαν τις αρχαίες Σπαρτιάτισσες αν οι άντρες είναι

ανώτερες των γυναικών, η απάντησή τους ήταν στερεότυπη: «Εμείς γεννάμε άνδρες.» Αυτό απαντούσαν οι αρχαίες Σπαρτιάτισσες. Άλλη προσθήκη δεν χρειαζόταν.

Χρόνια ακούμε ευχολόγια, μεγάλα λόγια και υποκρισία για τη θέση της γυναίκας. Τις αντιμετωπίζουμε, λες και είναι μειονότητα, ενώ είναι πλειοψηφία. Είναι το 52% του πληθυσμού στην Ελλάδα σήμερα και πρέπει να πούμε πως ασφαλώς και έχουν γίνει βήματα. Δεν είμαστε στο 1930. Ας μην είμαστε μηδενιστές. Όμως, ας κάνουμε ένα τεστ.

Μάθαμε ποτέ από τα μεγάλα Μέσα Ενημέρωσης για μία γυναίκα, παραδείγματος χάριν, εφευρέτη, για μία γυναίκα διακεκριμένη επιστήμονα, με μεγάλες διεθνείς επιτυχίες;

Μαθαίνουμε τα πάντα για την Πετρούλα. Μαθαίνουμε για το πού πήγε η Πετρούλα. Βλέπουμε τα εξώφυλλα της Πετρούλας, τις φωτογραφίες της Πετρούλας και τις συνεντεύξεις της Πετρούλας.

Για τις γιατρίνες, που κάθε μέρα σώζουν ζωές στα κρατικά νοσοκομεία, δουλεύοντας με υπομονή κάτω από πολύ δύσκολες συνθήκες και με αστείες αμοιβές, δεν μαθαίνουμε τίποτα! Όμως, μαθαίνουμε τα πάντα για την Πετρούλα. Στα «χοντροκάναλα», στα κανάλια που έχουν «χοντρές» ευθύνες γι' αυτό που συμβαίνει σήμερα στην Ελλάδα υπάρχει χώρος για την Πετρούλα, αλλά όχι για τις Ελληνίδες επιστήμονες, που σπουδάζουν και διακρίνονται στο εξωτερικό.

Ούτε μαθαίνουμε τίποτα για τις Ελληνίδες μετανάστριες –ξέρω 'γω– στη Γερμανία ή στην Αυστραλία! Ούτε για τις αστυνομικές που δουλεύουν για τα 800 ευρώ και είναι αντιμετώπιες με τη βαριά εγκληματικότητα κάθε μέρα! Ούτε γίνεται κουβέντα για τις γυναίκες-αξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων, που δουλεύουν κάτω από άθλιες συνθήκες, μέσα στη σκόνη και στη λάσπη για 900 ευρώ! Ασχολούνται με την Πετρούλα.

Τις έζησα τις γυναίκες αξιωματικούς και υπαξιωματικούς των ενόπλων δυνάμεων. Είχα λοχία και υπολοχαγό γυναίκα και στη Θήβα και στον Έβρο και έκαναν άψογα τη δουλειά τους.

Μεγάλα λόγια, λοιπόν, για την ισότητα, αλλά μόνο τρεις γυναίκες –λυπάμαι που δεν υπάρχει εκπρόσωπος της Κυβέρνησης αυτή τη στιγμή– στη σημερινή Κυβέρνηση. Έχουμε σαράντα τρεις Υπουργούς και Υφυπουργούς, αλλά μόνο τρεις γυναίκες στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Δεν έχει άραγε η Νέα Δημοκρατία αξιόλογες γυναίκες Βουλευτές να γίνουν Υπουργοί και Υφυπουργοί; Δεν υπάρχει άραγε χώρος για περισσότερες γυναίκες; Ούτε το 7% της σύνθεσης της σημερινής Κυβέρνησης δεν είναι γυναίκες!

«Χοντρά» λόγια, λοιπόν, για την ισότητα, αλλά μόνο ο ΛΑΟΣ έχει σήμερα γυναίκα Βουλευτή –δεν βρίσκεται αυτή τη στιγμή στην Αίθουσα, γιατί είναι στην επιτροπή της– ένα άτομο με ειδικές ανάγκες, την κ. Δήμητρα Αράπογλου, η οποία επιπροσθέτως είναι και χρυσή Βαλκανιονίκης στα εκατό μέτρα. Η Δήμητρα Αράπογλου, Βουλευτής του ΛΑΟΣ κέρδισε στα εκατό μέτρα στη Βαλκανιάδα του 1989 μέσα στην Τουρκία.

Δάκρυα, λοιπόν, για τα δικαιώματα των γυναικών! Όμως, κάθε μέρα ακούμε νέα για τις επιθέσεις από μαχαιροβγάλτες και ληστές κατά ανυπεράσπιστων γυναικών σε μια χώρα όπου γίνονται εκατόν ογδόντα έξι κλοπές και διαρρήξεις την ημέρα! Αυτή είναι η Ελλάδα!

Μεγάλωσα στο Χαλάνδρι, που θεωρείται «βόρειο προάστιο» και όλα αυτά. Θα άξιζε κάποιος σε πέντε-έξι ώρες από τώρα, που θα σουρουπώσει, να πάει να δει τι γίνεται δίπλα στον υπό κατασκευή σταθμό του μετρό στο Νομισματοκοπείο. Μπορεί να περάσει γυναίκα μόνη της από τη Μεσογείων και να φθάσει στην περιοχή Πεύκο-Πολίτη; Μπορεί γυναίκα να περπατήσει απέναντί της την περιοχή; Επαναλαμβάνω πως είναι δίπλα στον υπό κατασκευή σταθμό του Νομισματοκοπείου. Το θέμα το ανέδειξε στο «ΤΗΛΕΑΣΤΥ» η δημοσιογράφος κ. Ελευθερία Νταβατζή. Ακούστηκαν πολλά, ειπώθηκαν πολλά, αλλά κανένα μέτρο δεν ελήφθη.

Κανείς δεν ασχολείται στα μεγάλα Μέσα Ενημέρωσης με τις ηρωίδες της ζωής που σηκώνονται νύχτα, για να γυρίσουν πάλι βράδυ στο σπίτι τους.

Ούτε μαθαίνουμε τίποτα για τα κορίτσια που σπουδάζουν κάθε μέρα στα νυκτερινά λύκεια. Κουβέντα και γι' αυτά. Δεν

απασχολούνται τα Μέσα Ενημέρωσης με αυτά. Ούτε για τις αγρότισσες ακούγονται πολλά. Προφανώς αποτελεί μία μπανάλ κοινωνική τάξη, το να είναι κάποια αγρότισσα. Ούτε βεβαίως για τις γυναίκες συνταξιούχους του Ο.Γ.Α. που παίρνουν 52 ευρώ. Δυστυχώς δεν μας ακούνε από το κανάλι της Βουλής στον Έβρο –δεν το πιάνει στον Έβρο– όπου υπάρχει αγρότισσα στο Νεοχώρι του Νομού Έβρου –την είδα με τα μάτια μου, ήρθε και μου μίλησε– που παίρνει 52 ευρώ σύνταξη ΟΓΑ, όταν υπάρχουν Ρουμάνοι και Βούλγαροι που με ένα μήνα δουλειά στην Ελλάδα παίρνουν από τα ελληνικά ασφαλιστικά ταμεία σύνταξη 760 ευρώ εκμεταλλευόμενοι το παραθυράκι της κοινοτικής νομοθεσίας.

Όλα λοιπόν αυτά μένουν στην αφάνεια, γιατί μας ενδιαφέρουν οι γυναίκες μόνον όταν λαμβάνουν μέρος σε διαγωνισμούς για την ανάδειξη της playmate. Με αυτά ασχολείται η σημερινή Ελλάδα. Αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει παγερά αδιάφορη, διότι δεν αναλαμβάνει καμμία νομοθετική ρύθμιση για το ότι κυκλοφορούν ελεύθερα στο internet δωρεάν πορνογραφικά βίντεο, όπου γυναίκες βασανίζονται από άντρες. Ο κάθε πιτσιρικάς μπαίνει στο internet –το ξέρουμε, γονείς είμαστε πολλοί σ' αυτήν την Αίθουσα– και βλέπει αυτά τα αισχρά βίντεο, τα οποία είναι δωρεάν. Καμμία νομοθετική ρύθμιση δεν αναλαμβάνεται ούτε από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ασφαλώς σήμερα η θέση της γυναίκας είναι καλύτερα και ήταν απείρως χειρότερη στο παρελθόν. Από την άλλη όμως –και πρέπει να το πούμε και αυτό– κατέρρευσε και ο μύθος περί της μεγαλύτερης ευαισθησίας στη διεθνή πολιτική σκηνή από την ανάδειξη γυναικών σε θέσεις εξουσίας. Να το πούμε και αυτό, να κάνουμε και την κριτική. Είδωμε ότι πολλές γυναίκες ανέλαβαν θέσεις εξουσίας. Οι συγκρούσεις όμως στον κόσμο και οι πόλεμοι συνεχίστηκαν, παρ' ότι οι γυναίκες είχαν κύριο ρόλο στις εξελίξεις. Ίσως οι συγκυρίες να μην ευνόησαν τις μεγάλες αλλαγές.

Νομίζω ότι πρέπει να κάνουμε τα πάντα, γυναίκες και άντρες, ώστε να φέρουμε στο κέντρο της πολιτικής την ευαισθησία, την καλαισθησία, την ηπιότητα και τη γλυκύτητα που είναι σύμφυτες με τη γυναικεία φύση. Δεν ξέρω τελικά αν το ισχυρό φύλο είναι ο άντρας. Πάντως, το «ολοκληρωμένο φύλο» είναι σίγουρα η γυναίκα.

Χρόνια πολλά σε όλες τις γυναίκες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστούμε, κύριε Αϊβαλιώτη.

Ο κ. Κωνσταντίνος Γεϊτόνας, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΪΤΟΝΑΣ: Κυρία Πρόεδρε, ήθελα να χαιρετήσω τις γυναίκες-εκπροσώπους στα θεωρεία. Βλέπω έχουν μείνει μόνο δύο. Εν πάση περιπτώσει, σε σας απευθύνω το χαιρετισμό και μέσω υμών σε όλες τις γυναίκες.

Ήθελα να πω κάποια πράγματα για το μέλλον ότι πρέπει να κάνουμε πάρα πέρα. Βλέπω ότι η Κυβέρνηση «ήλθε, είδε και απήλθε». Διερωτώμαι λοιπόν μήπως θα πρέπει από του χρόνου αντί για μία συζήτηση που απ' ό,τι φαίνεται καταντάει τυπική, να προχωρεί η Βουλή αυτή τη μέρα σε μία δράση, έστω και με μία απλή βράβευση κάποιων γυναικών.

Ας μείνουμε όμως σε αυτή τη συζήτηση. Τουλάχιστον, εγώ βλέπω ένα θετικό. Όπως τοποθετήθηκαν μέχρι τώρα όλα τα κόμματα, εκπέμπει η συζήτηση ένα θετικό μήνυμα ότι όλοι οι αντιπρόσωποι του έθνους και των δύο φύλων, όλες οι πτέρυγες είμαστε ενωμένοι στον αγώνα που έχουμε μπροστά μας για μία κοινωνία –γιατί συνεχίζεται αυτός ο αγώνας– ισότητας, έναν πολιτισμό, θα έλεγα, ισότητας. Και λέω πολιτισμό ισότητας, για να θυμηθούμε λίγο τον Καβάφη. «Τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπες», αυτοί που δημιουργούν την ανισότητα, από προκαταλήψεις μέχρι όλα τα κοινωνικά συστήματα, δεν θα τους συναντήσεις, λέει, «αν δεν τους κουβαλās μέσα στην ψυχή σου». Κάπου κουβαλάμε στην ψυχή μας την ανισότητα, ας το καταλάβουμε.

Πέρα από αυτό το συμβολικό χαρακτήρα και του μηνύματος που εκπέμπεται, σ' αυτή τη συζήτηση, θεωρώ επίσης, πως είναι σημαντικό το ότι τιμούμε με αφορμή την παγκόσμια ημέρα της

γυναίκες, τις γυναίκες όλου του κόσμου, τις γυναίκες όπου γης, με τον πολλαπλό τους ρόλο καθώς και τις κατακτήσεις τους. Σημασία έχει όμως –και γι' αυτό έλεγα για κάτι ουσιαστικότερο που πρέπει να κάνουμε- να σταθούμε με αίσθημα ευθύνης στα εμπόδια που παραμένουν ακόμα και είναι πολλά για να κατακτήσουμε την ισότητα. Γιατί πιστεύω ότι το ζήτημα της ισότητας των δύο φύλων ακόμα και στις πιο ανεπτυγμένες κοινωνίες, της Ευρώπης επί παραδείγματι, παρ' όλο ότι κρίθηκε θεσμικά, δεν λύθηκε ουσιαστικά. Στην πράξη, παραμένουν αποκλεισμοί, ανισότητες, ξεπερασμένες νοοτροπίες, όπως είπα, στερεότυπα. Η βία και η κακοποίηση παντού υπάρχουν, σε πολλές χώρες και μάλιστα καλά κρατούν.

Είδαμε πρόσφατα και στην Ελλάδα το απεχθές πρόσωπο της βίας στο πρόσωπο της συνδικαλίστριας Κωνσταντίνας Κούνεβα. Η εκμετάλλευση και οι διακρίσεις συνεχίζονται και σε κάποιες χώρες επικρατούν. Και τώρα που ζούμε σε μία νέα πολύπλοκη, δύσκολη πραγματικότητα –αναφέρομαι σε εθνικό, ευρωπαϊκό, παγκόσμιο επίπεδο- με τα πολλά προβλήματα, πρέπει να σκεφθούμε ότι οι ίσες ευκαιρίες στις γυναίκες και η συμμετοχή των γυναικών δεν είναι απλώς θέμα δικαιωμάτων. Άλλωστε δεν τους χαρίζουμε τίποτα –να το ξεκαθαρίσουμε- τα δικαιούνται. Δεν είναι απλά ένα ηθικό χρέος, αλλά η συμμετοχή των γυναικών είναι ουσιαστική και αναγκαία για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων. Είναι, με άλλα λόγια, η συμμετοχή των γυναικών στο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό γίγνεσθαι απαραίτος όρος κατά τη γνώμη μου, για να αλλάξει ο κόσμος, να πάει μπροστά. Είναι σαν να έχεις ένα αεροπλάνο, εννοώ ο κόσμος που κινείται με τη μια του μηχανή, χωρίς τις γυναίκες. Και φυσικά, για να αλλάξει ο κόσμος, χρειάζεται άλλη οργάνωση, άλλη ανάπτυξη. Πιστεύω ότι στην αλλαγή είναι καθοριστική η συμμετοχή των γυναικών.

Σήμερα το θέμα της συζήτησης αφορά ειδικότερα την κοινωνική προσφορά των γυναικών, έτσι έχει προσδιοριστεί το περιεχόμενο αυτής της συζήτησης. Πιστεύω ότι σ' αυτό είναι καταξιωμένες οι γυναίκες, αποτελούν κυρίαρχη κοινωνική δύναμη προσφοράς. Φαίνεται και από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και την κατά πλειοψηφία συμμετοχή τους. Αγωνίζονται μάλιστα σήμερα οι γυναίκες για τη συμμετοχή τους στο πολιτικό γίγνεσθαι. Και όλα τα κράτη και η Ελλάδα και τα κόμματα και εμείς το ΠΑΣΟΚ έχουμε πάρει πολλά θετικά μέτρα, άλλωστε καλύπτονται και από το Σύνταγμα, έτσι ώστε να διευκολύνουμε τη συμμετοχή τους.

Εγώ πιστεύω στην εποχή μας πολύ στη συνέργεια της κοινωνίας των πολιτών με την αντιπροσωπευτική πολιτική. Είναι προσωπική μου πεποίθηση. Μόνο έτσι μπορούμε να δώσουμε ικανοποιητικές απαντήσεις στα δύσκολα σημερινά προβλήματα. Υπ' αυτήν την έννοια, στη γεφύρωση αυτή της κοινωνίας των πολιτών με την αντιπροσωπευτική πολιτική, οι γυναίκες αποτελούν ένα ισχυρό βάθος. Είναι κλειδί.

Τελειώνω, λέγοντας ότι συμμερίζομαι ένα όνειρο με πολλούς άλλους. Ονειρεύομαι την εποχή που δεν θα χρειάζεται να έχουμε «ημέρα της γυναίκας». Γιατί; Γιατί θα έχουν καταργηθεί πραγματικά οι ανισότητες και οι διακρίσεις στην πράξη. Και αντ' αυτού θα γιορτάζουμε την κατάκτηση της αξιοπρέπειας, την καταξίωση δηλαδή του ανθρώπου, άντρα και γυναίκας. Θα γίνει το όνειρο πραγματικότητα; Από μας εξαρτάται. Αρκεί να συνεχίσουμε άνδρες και γυναίκες χέρι-χέρι το δρόμο του αγώνα. Ο αγώνας φέρνει τη δικαίωση, μην το ξεχνάτε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Θάλεια Δραγώνα Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΘΑΛΕΙΑ ΔΡΑΓΩΝΑ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε όλες τις παραδοσιακές κοινωνίες οι γυναίκες είναι ταυτισμένες με την κοινωνική προσφορά. Το ίδιο ισχύει και για το ρόλο της γυναίκας στην προνεωτερική ελληνική κοινωνία. Σε εκείνο το πλαίσιο που η οικογένεια αποτελούσε ταυτόχρονα μονάδα παραγωγής και κατανάλωσης, το ζητούμενο ήταν η επιβίωση στις δύσκολες συνθήκες της ελληνικής υπαίθρου. Οι ατομικές ανάγκες και οι επιθυμίες δεν

λογίζονταν ανεξάρτητα από τις ανάγκες και τα συμφέροντα της ομάδας. Οι αξίες και οι στόχοι ήταν κοινά αποδεκτοί, οι επιλογές και οι αποφάσεις επιβεβλημένες από την τάξη των πραγμάτων. Η ιεραρχία των φύλων και ο συσχετισμός δυνάμεων ανάμεσα τους απέδωσε στον άνδρα όλα τα δικαιώματα, ενώ απέκλειε τις γυναίκες από όλους τους δημόσιους χώρους και ρόλους. Αγόρια και κορίτσια μάθαιναν από νωρίς ότι ανήκουν σε προδιαγεγραμμένους χωριστούς ιεραρχημένους κόσμους. Ωστόσο, παρά τη φανερή δύναμη των ανδρών, η ανεπίσημη δύναμη των γυναικών στον οικιακό χώρο ήταν μεγάλη. Στην οικονομία των σχέσεων η γυναίκα ήταν ταυτισμένη με την προσφορά στην οικιακή σφαίρα, αλλά και συχνά με τη δουλειά της στη γη. Πού ο χώρος για προσωπικό επίτευγμα ή ακόμα οποιαδήποτε προσωπική επιθυμία; Θέλω, ωστόσο, να αποφύγω μονοσημάντες ενοσιολογήσεις και δεν επιθυμώ να δω με τα μάτια του χθες το σήμερα. Στο προνεωτερικό πλαίσιο οι ρόλοι χαρακτηρίζονταν από συμπληρωματικότητα και οι όροι εκείνου του πλαισίου εξασφάλιζαν λειτουργικότητα και κοινωνική ισορροπία.

Αν η σημερινή μας συζήτηση δεν επικεντρωθεί στις επώνυμες γυναίκες που έμειναν στην ιστορία του τόπου για την κοινωνική τους προσφορά, αλλά σταθεί στις καθημερινές γυναίκες, θα άξιζε να δούμε τι φορτώνουμε τις νέες γενιές με την επιταγή της κοινωνικής προσφοράς.

Στην εποχή της ύστερης νεωτερικότητας που διανύουμε οι αξίες επαναπροσδιορίστηκαν, οι προδιαγραφές ρόλων και κοινωνικών απαιτήσεων άλλαξαν, τα παραδοσιακά στηρίγματα χάθηκαν, οι κανόνες έπαψαν να είναι μονοσήμαντοι, το υποκείμενο δεν ακολουθεί πια τις έτοιμες λύσεις, αλλά είναι έτοιμο πια να συγγράψει την ατομική του βιογραφία, όπως λένε οι κοινωνιολόγοι. Έτσι, όχι μόνο οι γυναίκες, αλλά και τα δύο φύλα αμφιταλαντεύονται ανάμεσα σε πρότυπα του παρελθόντος και στην κατάληξή τους. Η ζωή των γυναικών άλλαξε σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα συμπαρασύροντας και αυτή των ανδρών.

Οι γυναίκες τώρα έχουν βούληση, θέλουν να επαναδιαπραγματευτούν την ισότιμη σχέση τους στην οικογένεια και την κοινωνία, θέλουν να ανατρέψουν αυτονόητες παραδοχές για τις ανάγκες τους, θέλουν να επαναδιαπραγματευτούν την κατανομή εξουσίας. Η αυξανόμενη απασχόλησή τους έξω από το σπίτι θέτει την επιτακτική ανάγκη συμβιβασμού της εξουσίας με την οικογένεια.

Όλες αυτές τις αλλαγές άλλοτε τις αποτύπωσαν και άλλοτε τις παρακίνησαν νομοθετικές ρυθμίσεις. Ενδεικτικά αναφέρω τις μεταρρυθμίσεις σταθμό στο Οικογενειακό Δίκαιο τη δεκαετία του '80, την ενσωμάτωση κοινοτικών οδηγιών αναφορικά με την ίση μεταχείριση ανδρών και γυναικών στην εργασία και την απασχόληση, τη λήψη μέτρων για την εναρμόνιση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, καθώς και πιο πρόσφατα θετικών μέτρων για την αντιμετώπιση της υποεκπαιδευση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στον επιστημονικό τομέα.

Παρά τα πολύ σημαντικά αυτά βήματα της κοινωνίας, οι γυναίκες είναι ακόμα σήμερα μακριά από την έμπρακτη καθημερινή ισότητα με τους άνδρες. Οι γυναίκες στην Ελλάδα αμείβονται 20,7% λιγότερο, ενώ ακόμα και ο μέσος όρος στην Ευρώπη των είκοσι επτά το ποσοστό είναι 17,4%. Αντίστοιχα στο Εθνικό Κοινοβούλιο οι γυναίκες αποτελούν μόλις το 16% του συνόλου των Βουλευτών, όταν ο μέσος όρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 24%, ενώ στην Ελλάδα μόνο το 11% των Υπουργών είναι γυναίκες, ποσοστό που υπολείπεται σημαντικά του ευρωπαϊκού μέσου όρου που είναι 26%. Αντίστοιχα μειωμένη είναι η παρουσία των γυναικών σε διευθυντικές θέσεις και ανώτατες θέσεις εργασίας.

Ένας άλλος τομέας που αποδεικνύει ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις δεν έχουν οδηγήσει σε ουσιαστική ισότητα είναι η εκπαίδευση. Μολονότι στην Ελλάδα σήμερα οι γυναίκες έχουν πλήρη και ισότιμη πρόσβαση σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, η παρουσία τους είναι αντιστρόφως ανάλογη με το κύρος και τις οικονομικές απολαβές του επαγγέλματος. Οι θετικές επιστήμες εξακολουθούν μαζικά να είναι πεδίο ανδρικό, ενώ είναι πολύ μεγάλες οι διαφορές στην αξιοποίηση των διπλωμάτων για

εργασία και στην επαγγελματική καριέρα σε σχέση με τους άνδρες. Το εκπαιδευτικό σύστημα εξακολουθεί να καλλιεργεί την παραδοσιακή ανισότητα, τα σχολικά βιβλία ακόμα περιέχουν στερεότυπα σεξιστικά που αναπαράγουν τις διακρίσεις ανάμεσα στα φύλα. Αυτό είναι το πρωτεύον ζήτημα της σύγχρονης κοινωνίας, η ισότιμη κοινωνική συμμετοχή των γυναικών και όχι η ανάθεση σε αυτές αποστολών που συνάδουν με μία διαμορφωμένη κλίμακα αξιών σύμφωνα με το φύλο. Εξακολουθούν να είναι διαφορετικές οι συμπεριφορές και οι προσδοκίες από το κάθε φύλο, ενώ σε κάθε περίπτωση οι αναπαραστάσεις των φύλων είναι βαθιά εσωτερικευμένες στον ψυχισμό όχι μόνο των ανδρών, αλλά και της πλειοψηφίας των γυναικών.

Δεδομένου, λοιπόν, ότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις των τελευταίων δεκαετιών έχουν μεν συμβάλει προς την κατεύθυνση της επίτευξης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, απέχουμε όμως ακόμα πολύ από την πραγμάτωση ουσιαστικής ισότητας. Το ζητούμενο δεν είναι μόνο η ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών, αλλά και η συμβολή στην αλλαγή των στερεοτύπων στη δημόσια αντίληψη. Η άρνηση διαιώνισης στερεοτυπικών εικόνων των γυναικών, προκειμένου οι όποιες προσπάθειες αντιμετώπισης των διακρίσεων σε βάρος τους να έχουν κάποια προοπτική επιτυχίας, είναι απαραίτητη.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία της Βουλής των Ελλήνων αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων τριάντα εννέα μαθητές και μαθήτριες και πέντε συνοδοί-καθηγητές από το 16ο Γυμνάσιο Αθήνας.

Οι Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Νικόλαος Καντερές, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γεγονός πως στη σύγχρονη εποχή οι αγώνες διεκδίκησης των δικαιωμάτων της γυναίκας οδήγησαν στη θέσπιση της ισότητας των δύο φύλων σε κάθε έκφανση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

Ωστόσο η θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία δεν έχει ακόμα πλήρως αποκατασταθεί, κυρίως λόγω της διάστασης μεταξύ νομικής κατοχύρωσης και έμπρακτης εφαρμογής των νόμων. Το έλλειμμα που παρουσιάζεται δεν είναι κανονιστικό, αλλά έλλειμμα εφαρμογής των ήδη θεσπισμένων κανόνων ως προς την ισότιμη μεταχείριση των γυναικών. Η πρακτική αυτή της άνισης συμπεριφοράς έναντι των γυναικών θα λέγαμε ότι επιβεβαιώνει την αδυναμία του σύγχρονου κοινωνικού κεκτημένου.

Αυτά ισχύουν για τις αναπτυγμένες δυτικές κατά βάση κοινωνίες, γιατί στον υπανάπτυκτο και αναπτυσσόμενο κόσμο η θέση της γυναίκας υπολείπεται κατά πολύ του οράματος του σύγχρονου κράτους δικαίου και των αρχών της ισότητας και της ισονομίας. Στις περισσότερες μάλιστα περιπτώσεις η γυναίκα δεν απολαμβάνει ούτε τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα όπως, το δικαίωμα στην παιδεία, στον πολιτισμό, στην υγεία και στην εργασία.

Από την άλλη βέβαια δεν είναι λίγες και οι περιπτώσεις άνισης μεταχείρισης της γυναίκας σε χώρες του δυτικού κόσμου. Ενώ θα περίμενε κάποιος αυτό να συμβαίνει μόνο στην ιδιωτική ζωή, με έκπληξη συναντάμε την παραβίαση των δικαιωμάτων της γυναίκας και στο δημόσιο βίο. Δυστυχώς, αυτό το φαινόμενο το συναντάμε κατά κόρον και στη χώρα μας. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ανάγκη για διαρκή απαίτηση της εφαρμογής των σύγχρονων κανόνων δικαίου. Το κοινωνικό αυτό έλλειμμα φανερώνει ότι καμμία κρατική δράση και καμμία νομική τοποθέτηση δεν πρόκειται να ευδοκιμήσει, εάν πρώτα δεν χαιρεί της κοινωνικής αποδοχής. Την ισοτιμία δηλαδή μεταξύ των δύο φύλων δεν θα την φέρουν οι νόμοι, αλλά οι άνθρωποι. Πρώτον, θα τη φέρουν οι άνδρες που θα αποδεχθούν και θα αποδείξουν έμπρακτα ότι αποδέχονται τις γυναίκες ως ισότητες.

Δεύτερον, θα τη φέρει η οικογένεια με την κατάργηση της διαιώνισης των κοινωνικών στερεοτύπων. Τρίτον, θα τη φέρει το σχολείο με τη γαλούχηση των νέων με τις αρχές της ισότητας και της ισονομίας και όλα αυτά βέβαια δεν μπορεί παρά να είναι θέμα παιδείας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ημέρα της γυναίκας δεν πρέπει να θεωρείται γιορτή. Θεσμοθετήθηκε για να μας θυμίζει πως άσχετα από όσα βήματα έχουν ήδη γίνει προς την κατεύθυνση της ισότητας των δύο φύλων, αυτά που πρέπει να ακολουθήσουν είναι ακόμη περισσότερα. Είναι μια μέρα με συμβολικό περιεχόμενο, μια αφορμή για να επικεντρώσουμε την προσοχή μας στην ανισότητα που υπάρχει ανάμεσα στα δύο φύλα. Οφείλουμε ως κοινωνία να αναδείξουμε αυτό το ζήτημα σ' έναν από τους άξονες της συλλογικής μας δράσης, για να μην παραμείνει η ισότητα μία ευχή χωρίς αντίκρισμα. Ακόμα περισσότερο εμείς οι πατέρες –για να είμαι σύμφωνος και με το κείμενό μου– αλλά και οι μητέρες του έθνους οφείλουμε να αναδείξουμε το πρόβλημα και να φροντίσουμε για την οριστική διευθέτησή του. Σε τελική ανάλυση αυτό αποτελεί βασικό δείκτη του είδους και της ποιότητας της Δημοκρατίας μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Κόλλιας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλή τιμά σήμερα τη γυναίκα εθελόντρια, τη γυναίκα της κοινωνικής προσφοράς, τιμά τη μητέρα, τη σύζυγο, την επαγγελματία, την εργάτρια, την αγρότισσα. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς που έχουμε την τύχη και την τιμή να προερχόμαστε από αγροτικές οικογένειες γνωρίζουμε από πρώτο χέρι τους κόπους, τα βάσανα, τους αγώνες της αγρότισσας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της όλη μέρα στο χωράφι, το βράδυ στην οικογένεια, στα παιδιά, στις δουλειές του σπιτιού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι έχουμε αυτονόητη υποχρέωση να αναλάβουμε νομοθετικές πρωτοβουλίες ώστε να αποκαταστήσουμε μία μεγάλη κοινωνική αδικία σε βάρος της αγρότισσας που ο νόμος τη θέλει να πληρώνει από τα δεκαοκτώ μέχρι τα εξήντα πέντε της χρόνια, δηλαδή για σαράντα επτά χρόνια να καταβάλλει εισφορές περισσότερες και για περισσότερο διάστημα από οποιαδήποτε άλλη εργαζόμενη γυναίκα. Χρέος μας είναι να κατεβάσουμε το όριο της συνταξιοδότησης της αγρότισσας στα εξήντα χρόνια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τιμάμε επίσης την άνεργη γυναίκα που αντιστέκεται στην αναξιοπρέπεια και στη χυδαιότητα. Τιμάμε όλες τις γυναίκες που όσους ρόλους και αν έχουν αναλάβει τους έχουν φέρει σε πέρας με στοργή, με αποτελεσματικότητα, με αποφασιστικότητα.

Τιμάμε όλες εκείνες που πρωταγωνιστούν στην οικογένεια, στην εργασία, στην κοινωνία, όλες εκείνες που πρωταγωνιστούν στη ζωή.

Βλέπω το παράδειγμα των εκλεκτών γυναικών συναδέλφων μας που εκπροσωπούν επάξια σε αυτήν εδώ την Αίθουσα και τους συμπολίτες μας, αλλά και το φύλο τους. Γυναίκες πετυχημένες στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία, δραστήριες, πολιτικοί, Βουλευτίνες, αρχηγοί κομμάτων, Υπουργοί και παράλληλα καλές μητέρες και σύζυγοι.

Η κοινωνία, όμως, ακόμα και σήμερα αποτυγχάνει να ανταποδώσει στις γυναίκες αυτά που συνεισφέρουν.

Το ποσοστό παρουσίας των γυναικών σε δεσπόζουσες θέσεις του δημόσιου βίου είναι όχι απλά δυσανάλογο, αλλά ελάχιστο. Οι διακρίσεις στο χώρο εργασίας τόσο ως προς την εξέλιξη και την κατοχή υψηλών επαγγελματικών πόστων, όσο και ως προς το μισθό τους, εξακολουθούν.

Ας δούμε, όμως, τη θέση της γυναίκας διεθνώς, εικόνα η οποία πραγματικά είναι πολύ ζοφερή.

Το 70% των ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και εξαθλίωσης είναι γυναίκες. Τα 2/3 των ανθρώπων που δεν έχουν πρόσβαση στη στοιχειώδη εκπαίδευση, είναι γυναίκες. Στις γυναίκες αντιστοιχούν τα 2/3 της εργασίας, αλλά μόνο το

10% του συνολικού εισοδήματος παγκοσμίως.

Για να μην πούμε, βεβαίως, τα τραγικά ποσοστά των γυναικών που είναι θύματα κακοποίησης, οικογενειακής βίας, θύματα κυκλωμάτων πορνείας. Και φανταστείτε ότι η σημερινή κατάσταση είναι καλύτερη απ' ό,τι είχαμε ποτέ.

Οι ιστορικοί αγώνες έκαναν τη γυναίκα κινητήρια δύναμη κοινωνικής προσφοράς. Έχουμε αναγνωρίσει τους άνδρες ως εθνικούς ευεργέτες. Έχουμε χαρίσει τα ονόματά τους σε πλατείες, σε δρόμους, σε μέγαρα. Κι όμως, οι γυναίκες είναι εκείνες που αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία των μελών εθελοντικών και κοινωνικών οργανώσεων. Γυναίκες απλές, καθημερινές, χωρίς τυμπανοκρουσίες, έχουν κατορθώσει μέσα από τις καθημερινές τους υποχρεώσεις, να βρουν χρόνο για εθελοντική εργασία και κοινωνική προσφορά.

Ο εθελοντισμός είναι για εκείνες ατομική επιλογή και τρόπος ζωής. Γιατί εκείνες γνωρίζουν καλύτερα απ' όλους μας τι σημαίνει να βρίσκεται στην καρδιά της κοινωνίας, αλλά και ταυτόχρονα το περιθώριο. Διότι ξέρουν να μοιράζονται τον πόνο και να τον ανακουφίζουν. Γιατί η γυναίκα έχει αποδείξει ότι δεν σταματά ποτέ να αναζητά τρόπους για να προσφέρει.

Κυρίες συνάδελφοι, για όσα είστε και για όσα κάνετε ως γυναίκες, σας οφείλουμε ένα μεγάλο ευχαριστώ. Τώρα οφείλουμε να σας ακολουθήσουμε και να αγωνιστούμε στο πλευρό σας, για να κερδίσουμε τον ανθρωπισμό στην πραγματική και ουσιαστική του διάσταση, για όλο τον κόσμο, άνδρες, γυναίκες και παιδιά και σε όλο τον κόσμο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει ο κ. Μπαντουβάς Κωνσταντίνος Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΑΝΤΟΥΒΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Θα ζητήσω για ένα – δύο λεπτά την ανοχή σας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να αφιερώσω τη σημερινή μου ομιλία σε μία γυναίκα - μάνα που στα τριάντα έξι της χρόνια, με τέσσερα παιδιά κι ένα στην κοιλιά, έμεινε χήρα, αφού οι κατακτητές Γερμανοί εκτέλεσαν το σύζυγό της με φρικτά βασανιστήρια, τη φυλάκισαν για εννέα μήνες και γέννησε το τελευταίο της παιδί στη φυλακή.

Σε αυτή, λοιπόν, χαρίζω τη σημερινή μου ομιλία.

Χαιρετίζω έτσι και τιμώ τη γυναίκα μάνα, αυτή την ιερή λέξη, «μάννα», «λμάνι παρηγοριάς και αγάπης η γλυκιά αγκαλιά της». Χαιρετίζω τη γυναίκα αγρότισσα που κάποτε γεννούσε στο χωράφι, τύλιγε το μωρό της στο σάκο της, το έβαζε στο σαμάρι του γαϊδουριού και συνέχιζε να θερίζει. Χαιρετίζω τη γυναίκα επιστήμονα που διαπρέπει σε όλα τα επιστημονικά επίπεδα. Χαιρετίζω την εργαζόμενη γυναίκα. Τέλος, χαιρετίζω τη γυναίκα πολιτικό. Κι εύχομαι να κατακτήσουμε γρήγορα μία πρωτιά στη συμμετοχή των Ελληνίδων στα πολιτικά τεκταινόμενα της χώρας μας.

Ίσως εάν κυβερνούσαν οι γυναίκες τον κόσμο, να είχαμε αποφύγει πολλές συρράξεις και συγκρούσεις μεταξύ των λαών.

Τέλος, χαιρετίζω τη γυναίκα εθελόντρια. Και ο τίτλος αυτός ανήκει σε όλες τις γυναίκες, γιατί κάθε βήμα της γυναίκας σε όλους τους τομείς της ζωής σε όλη τη γη, δεν είναι τίποτε άλλο από «ΠΡΟΣΦΟΡΑ».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλά έχουν επιτευχθεί για την αναβάθμιση του ρόλου της γυναίκας από τότε που καθιερώθηκε η δεύτερη Κυριακή του Μάρτη ως η «Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας». Μένουν ακόμα και πάρα πολλά άλλα να γίνουν. Η γυναίκα εργασία εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται ως υποδεέστερη από την ανδρική και συνίσταται περισσότερο από θέσεις διεκπεραιωτικής εργασίας και όχι από θέσεις ευθύνης και υπαμείβεται σε σχέση με την ανδρική δυστυχώς.

Ακόμη περισσότερο η γυναίκα ανεργία εξακολουθεί να είναι κατά πολύ υψηλότερη από την ανδρική, ενώ όπως μπορούμε όλοι να διαπιστώσουμε, στο διάστημα αυτό της διεθνούς οικονομικής κρίσης η γυναίκα απασχόληση είναι η πρώτη που πλήττεται σε περιόδους ύφεσης.

Ταυτόχρονα, ελλείψεις υπάρχουν ακόμα και στον τομέα της

στήριξης του οικογενειακού εισοδήματος και της γυναικείας απασχόλησης όσον αφορά τις υποχρεώσεις της γυναίκας ως μητέρας. Έχουν δοθεί και δίνονται κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα για τη δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών στους εργασιακούς χώρους. Τα ωράρια των δημόσιων και δημοτικών σταθμών επεκτείνονται, ώστε να συμπίπτουν με αυτά της εργασίας των γυναικών και παράλληλα λειτουργεί ένα ευρύ φάσμα των λεγόμενων κοινωνικών δομών.

Εάν όμως με ρωτήσει κάποιος, θα πω πως όχι, ακόμα δεν έχουμε φτάσει στο επιθυμητό επίπεδο στήριξης, ακόμη δεν έχουμε καταφέρει να εφαρμόσουμε όλα και όσα πρέπει. Έχουμε, λοιπόν, υποχρέωση να φροντίσουμε όσο καλύτερα και όσο πληρέστερα μπορούμε τις ανάγκες και να διαφυλάξουμε τους διαφορετικούς ρόλους της γυναίκας. Να τους διαφυλάξουμε όχι μονάχα σε αυτά που πλέον συζητούνται ανοιχτά, όπως η γυναικεία απασχόληση και η στήριξη της μητέρας κατά το χρόνο εργασίας της μέσα από τις διάφορες κοινωνικές δομές και μέριμνες. Είναι ανάγκη να ανοίξουμε και να κάνουμε ευρύτερο το διάλογο της ενδοοικογενειακής βίας, να σταματήσουμε να θεωρούμε ταμπού και άχαρο να συζητάμε αυτό που γίνεται πολλές φορές δίπλα μας και που αποτελεί την πιο ουσιαστική εξαθλίωση της γυναίκας και την πιο προφανή απόδειξη ότι απομένουν πολλά ακόμη να γίνουν μέχρις ότου να βρεθεί η γυναίκα σε ισότιμη θέση με τον άνδρα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, όλα αυτά ακούγονται σε μεγάλο βαθμό τετριμμένα και γνώριμα, σχεδόν αυτονόητα. Δεν είναι όμως, όπως δεν είναι και παρωχημένα. Και όλοι μας σκεφτόμαστε τα προσωπικά μας παραδείγματα. Οι γυναίκες που γνωρίζουμε οι περισσότερες είναι εργαζόμενες και προλαβαίνουν να κρατάνε την οικογένειά τους όπως πρέπει και να ζουν μέσα σε ένα αξιοπρεπές οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον. Πόσοι όμως από εμάς, όταν διαπιστώσουμε τις δυσκολίες γνωστών σε εμάς γυναικών είτε στην εργασία τους είτε στο να μεγαλώσουν τα παιδιά τους είτε ενδεχομένως εξαιτίας περιστατικών βίας είτε ακόμα όταν ακούμε για περιπτώσεις σεξουαλικής παρενόχλησης θα δώσουμε τη δέουσα προσοχή σε όλα αυτά; Πόσοι από εμάς θα αντιληφθούμε τις διαστάσεις που αυτά τα προβλήματα μπορεί να έχουν; Πόσοι από εμάς θα χαρακτηρίσουμε τις γυναίκες αυτές απλά άτυχες;

Η γυναίκα, η μητέρα, η σύντροφος, η σύζυγος, η εργαζόμενη, η φίλη και πόσα άλλα, όλα τους ρόλοι διακριτοί και όλοι τους ρόλοι που μία γυναίκα αδιάκριτα, παράλληλα και ταυτόχρονα εκπληρώνει. Τους ρόλους αυτούς, τις ιδιότητες αυτές της γυναίκας, την ουσία και την υπόσταση αυτή της γυναικείας φύσης οφείλουμε, αγαπητοί συνάδελφοι, να διαφυλάξουμε και να προστατεύσουμε σαν να επρόκειτο για εμάς τους ίδιους, για τους ίδιους μας τους εαυτούς.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Αικατερίνη Περλεπέ-Σηφουνάκη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ-ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η φετινή παγκόσμια ημέρα για τα δικαιώματα των γυναικών στις 8 του Μάρτη είχε ως φόντο την παγκόσμια κρίση και τις δραματικές επιπτώσεις της σε εκατομμύρια ανθρώπους σε ολόκληρο τον κόσμο. Όλοι κατανοούν ότι η κρίση έχει ως θύματα, ανθρώπους που δεν ευθύνονται σε καμία περίπτωση γι' αυτό το γεγονός.

Όσον αφορά το φύλο, οι γυναίκες είναι ο πληθυσμός εκείνος που υφίσταται στο πολλαπλό τις συνέπειες, αφού είναι οι πρώτες που απολύονται και οι τελευταίες που προσλαμβάνονται, εάν ακόμα σήμερα γίνονται κάποιες προσλήψεις κάπου. Είναι οι γυναίκες περισσότερο, που νιώθουν τις πιο επαχθείς πλευρές της οικονομικής και όχι μόνο απορρύθμισης της ζωής στις συνθήκες του σήμερα. Γιατί αυτές είναι, κατά κύριο λόγο, τα συνθήματα της εργασιακής αυθαιρεσίας και της βίας που οξύνεται συνεχώς εξαιτίας της κρίσης, αλλά και των πολιτικών που επιτρέπουν να εκδηλώνονται αυτά τα φαινόμενα ανε-

ξάρτητα από την οικονομική συγκυρία.

Σήμερα, ο τίτλος του αφιερώματος προς τιμήν των γυναικών στη συζήτησή μας εδώ στη Βουλή είναι, «Γυναίκα και Εθελοντισμός, Γυναίκα και Κοινωνική Προσφορά». Πιστεύω ότι κανείς σ' αυτήν την Αίθουσα, αλλά και σε ολόκληρη την κοινωνία μας δεν αμφιβάλλει ότι οι γυναίκες της χώρας μας είχαν και έχουν εθελοντική προσφορά σε όλα τα επίπεδα και όλες τις πλευρές της ζωής. Στα μεγάλα κελεύσματα της εθνικής μας ιστορίας, αλλά και στις διαρκείς καθημερινές ανάγκες της κοινωνίας, ο γυναικείος εθελοντισμός πρωταγωνιστεί πάντα και παντού. Η προσφορά της γυναίκας και η αλληλεγγύη της στη στήριξη όλων όσων έχουν αυξημένες ανάγκες στα μικρά και στα μεγάλα αιτήματα της κοινωνίας είναι ανεξάντλητη, ανιδιοτελής, καταλυτική και συνεχής.

Το ζήτημα είναι όμως, πώς αναγνωρίζεται κάθε φορά αυτή η προσφορά από την οργανωμένη πολιτεία, όχι στα λόγια και στους πανηγυρικούς, αλλά στην πράξη. Δυστυχώς, δεν αποδίδεται τιμή στη γυναίκα και στην προσφορά της με νόμους που την αναγκάζουν σε επιπλέον χρόνια εργασίας για τη συνταξιοδότησή της. Δεν αποτελεί ένδειξη σεβασμού στο ρόλο της η ασυδοσία στην αγορά εργασίας, όταν με ευθύνη του κράτους μπορούν να δρουν ανεξέλεγκτα τραμπούκοι κατά γυναικών, αλλά και αυτοί που βρίσκονται πίσω τους σαν ηθικοί αυτουργοί.

Επίσης, από την έλλειψη ελεγκτικών μηχανισμών για τις συνθήκες δουλειάς και για την τήρηση της εργατικής νομοθεσίας οι γυναίκες είναι συνήθως αυτές που υφίστανται τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους και περισσότερο οι μητέρες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καμμία από τις τέσσερις γυναίκες στις δέκα που σήμερα βρίσκεται εκτός εργασίας δεν επέλεξε εθελοντικά να είναι άνεργη. Καμμία γυναίκα από τη μία στις τρεις γυναίκες άνω των εξήντα πέντε ετών και από τα δεκάξι έως τα είκοσι τέσσερα δεν προσφέρθηκε να βρίσκεται κάτω από τα όρια της φτώχειας. Ούτε η μία στις πέντε γυναίκες που είναι άνεργη για πάνω από δύο χρόνια επεδίωξε, οικεία βούληση, να ενταχθεί σ' αυτήν την κατηγορία. Όχι, αυτόν τον εθελοντισμό ούτε τον θέλουν ούτε τον αξίζουν οι γυναίκες.

Εάν είχε πράγματι κάποια σημασία η εμπλοκή της έννοιας αυτής στη σημερινή μας συζήτηση στην Ολομέλεια, αυτό θα γινόταν μόνο στο βαθμό που η σημερινή Κυβέρνηση θα είχε να παρουσιάσει μία άλλη εικόνα, όσον αφορά τις πολιτικές της για τις γυναίκες και για τα στοιχεία που προανέφερα. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν προκύπτει σε καμμία περίπτωση, όπως άλλωστε όλοι γνωρίζουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ΠΑΣΟΚ, έχοντας αποδείξει έμπρακτα σε όλη του την ιστορία το πώς αντιλαμβάνεται την ισότητα και την πρόοδο για το γυναικείο φύλο, επαναλαμβάνει και σήμερα τη βούληση να αλλάξουμε ξανά τους όρους ζωής της κοινωνίας μας για τη δικαίωση και των αγώνων και της προσφοράς των γυναικών. Οι συγκεκριμένες προτάσεις μας αντιστοιχούν ακριβώς σ' αυτές τις προσδοκίες και θα τις υλοποιήσουμε σύντομα ως Κυβέρνηση.

Σε αυτήν την προοπτική εθελοντικά και μαζικά οι γυναίκες της χώρας μας συντάσσονται μαζί μας και πρωταγωνιστούν, για να αλλάξει η ζοφερή πραγματικότητα που ζούμε σήμερα. Η στήριξή τους, η στήριξη της οικογένειας, η εξισορρόπηση της επαγγελματικής, οικογενειακής και προσωπικής ζωής είναι δεσμεύσεις μας αδιαπραγμάτευτες, που θα γίνουν πράξη για να πάει η Ελλάδα μπροστά, για να πάμε μπροστά όλοι οι πολίτες, και οι γυναίκες και οι άνδρες.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Φωτεινή Πιπιλή.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΙΠΙΛΗ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανήκω στη γενιά των γυναικών που από πολύ νεαρές είχαμε αγωνιστεί κυριολεκτικά στο λεγόμενο τότε φεμινιστικό γυναικείο κίνημα τη δεκαετία περίπου του '80 για να αλλάξουμε τα πάντα. Και οφείλω να ομολογήσω ότι πραγματικά άλλαξαν

πάρα πολλά πράγματα. Εκείνη την εποχή η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας ήταν κάτι πολύ σημαντικό, γιατί μας έδινε την ευκαιρία να φωνάξουμε, να διατρανώσουμε, να διεκδικήσουμε και να αγωνιστούμε για τη θέση της γυναίκας στην κοινωνία, για τη θέση της γυναίκας στην οικογένεια, την απαλλαγή της από τα πρόσθετα οικογενειακά βάρη του να φυλάει τη γιαγιά, την πεθερά, τον παππού κ.λπ. και να μεγαλώνει και παιδιά και σε πάρα πολλά σημεία, για να είμαστε αισιόδοξες εμείς οι τότε πρώτες φεμινίστριες, όπως μας έλεγαν ειρωνικά και απαξιωτικά όχι μόνο οι άντρες αλλά και πολλές γυναίκες στην Ελλάδα, εμείς λοιπόν καταφέραμε να ακουστόμε, καταφέραμε να αλλάξουμε παρά πολλά.

Άκουσα με μεγάλη προσοχή τα όσα είπαν οι προηγούμενοι ομιλητές, άντρες και γυναίκες. Και εγώ θέλω να τα δω όλα τα πράγματα όχι μέσα από τη μίζερια. Γιατί αν ακούσει κάποιος ορισμένους από εμάς θα νομίζει ότι η γυναίκα βρίσκεται στο επίπεδο ακόμα της «θηλυκής πιθήκου», δηλαδή ότι είναι σε πάρα πολύ χαμηλή κοινωνική και επαγγελματική στάθμη. Ε, λοιπόν, δεν είμαστε έτσι οι γυναίκες.

Υπάρχουν αναμφισβήτητα προβλήματα που τις προηγούμενες δεκαετίες δεν τα αντιμετωπίζαν γυναίκες. Δηλαδή σήμερα η μεγάλη έγνοια της γυναίκας είναι οι θέσεις εργασίας και η απασχόλησή της. Στις ευρωπαϊκές πολιτικές και στην υπόλοιπη υφήλιο οι σύγχρονες πολιτικές στηρίζονται στο τρίπτυχο αποκέντρωση- γυναικεία απασχόληση- πολιτική για το περιβάλλον. Βέβαια για την αποκέντρωση πολλές φορές είναι οι ίδιες οι γυναίκες που δεν θέλουν να ακολουθήσουν τους συζύγους ή να επιστρέψουν στην πατρίδα τους στην περιφέρεια ή να ζήσουν στην περιφέρεια, επειδή ακόμα διακέντρωται από την αγωνία της κλειστής κοινωνίας και της απομόνωσης η οποία δεν επιτρέπει στη γυναίκα να έχει έναν τρόπο ψυχαγωγίας ή έναν τρόπο διαφορετικής κοινωνικής συμπεριφοράς. Όμως η γυναίκα μπορεί να αποτελέσει το εφαλτήριο ακριβώς για να γίνει πραγματικότητα η αποκέντρωση, γιατί η ελληνική περιφέρεια είναι σε εξαιρετικά καλή θέση σε σχέση με το παρελθόν και το κυριότερο είναι σε εξαιρετικά καλύτερη θέση με τα όσα γίνονται στις ασφυκτικές μεγαλουπόλεις.

Επειδή ταξιδεύω συχνά στην Ελλάδα, υπάρχει ένα πολύ σοβαρό συνεταιριστικό γυναικείο κίνημα και μάλιστα από γυναικείους συνεταιρισμούς. Θυμάμαι ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας βράβευσε πολλές γυναίκες από την επαρχία που τα κατάφεραν και με την κυβερνητική, κρατική ή τοπική αυτοδιοικητική βοήθεια. Και νομίζω ότι αυτές τις γυναίκες πρέπει να τις επικαλούμεθα ως λαμπρά παραδείγματα.

Επίσης, η προσφορά της γυναίκας σήμερα πρέπει να στραφεί στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όχι μόνο γιατί προσφέρουν κυριολεκτικά χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας, αλλά και γιατί η γυναίκα είναι αυτή η οποία έχει την ικανότητα να μιλάει πολύ με το παιδί της. Και όπως ξέρετε, τα παιδιά και μέσω Internet, αλλά και μέσω ευαισθησίας μπορούν εύκολα να ενημερώσουν τη μητέρα για το τι σημαίνει «ανεμογεννήτρια», πόσο μπορεί να βοηθήσει η ίδια. Και μην ξεχνάμε ότι κακά τα ψέματα, η γυναίκα είναι αυτή που συλλέγει τα σκουπίδια στο σπίτι. Μπορεί η γυναίκα στην ελληνική περιφέρεια και στην Αθήνα να έχει αυτόν τον πολύ σημαντικό ρόλο, ώστε η ανακύκλωση, άρα και η προστασία του περιβάλλοντος να είναι το κέντρο της σύγχρονης πολιτικής. Ο ρόλος λοιπόν της γυναίκας στην εξοικονόμηση ενέργειας –δεν έχουμε χρόνο να τον αναπτύξουμε– είναι πάρα πολύ σημαντικός και δεν πρέπει να τον ξεχνάμε.

Επίσης δεν πρέπει να ξεχνάει και η γυναίκα που χρησιμοποιεί γυναίκες εργαζόμενες για να φυλάνε τους ηλικιωμένους και τα παιδιά ότι οφείλουν πρώτες να δώσουν το κοινωνικό παράδειγμα, να ασφαλίσουν τις γυναίκες εργαζόμενες.

Γιατί εδώ έχουμε το απαράδεκτο, οι ίδιες οι γυναίκες που χρησιμοποιούν άλλες γυναίκες να τις βοηθούν στην εργασία, να εξοικονομούν κάποια χρήματα και να εκμεταλλεύονται γυναίκα εργαζόμενη.

Και επειδή η παγκόσμια μέρα της γυναίκας για μένα πρέπει να τελειώσει με κάτι ευχάριστο, θέλω μόνο να πω ότι γυναίκα για μένα της χρονιάς μπορεί να είναι η ανώνυμη ως πρότινος, που τη βρήκα σε δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» Πανα-

γιώτα Βλάχου από την Πουλίτσα Κορινθίας, η οποία σπούδασε ιταλική φιλολογία, προσπάθησε η κοπέλα να βρει δουλειά, οπότε σκέφθηκε: «Προκειμένου εγώ να περιμένω είκοσι χρόνια», μπήκε στο ίντερνετ, επειδή μπορούσε -γελάει η κ. Ράπτη- και τι ανακάλυψε, επειδή ήξερε άριστα ιταλικά: Ότι στην Ιταλία υπάρχει το Διεθνές Ινστιτούτο Σαλιγκαριών. Μάζεψε μόλις 10.000 ευρώ κεφάλαιο με δυσκολία και αυτήν τη στιγμή δήλωσε στην εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ» πόσο ευτυχισμένη είναι που τα κατάφερε να έχει εκτροφείο σαλιγκαριών στην Πουλίτσα Κορινθίας. Όπου καθημερινά η υποχρέωσή της είναι μόνο να ποτίζει το εκτροφείο για δέκα λεπτά της ώρας, κάθε στρέμμα, είπε, δίνει χίλια με χίλια διακόσια κιλά σαλιγκαριών το χρόνο και η τιμή τους είναι 3,70 το κιλό. Άρα, να πούμε και κάτι ευχάριστο και να συγχαρούμε αυτήν τη γυναίκα.

(Χειροκροτήματα απ'όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει ο κ. Παναγιώτης Σγουριδής, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνήθως ομιλώ από τη θέση μου και μάλιστα στο χρόνο που επιτρέπεται από τον Κανονισμό. Ανεβαίνω επί του Βήματος διότι θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σημαντική η μέρα αυτή μέσα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Όμως, θα εκφράσω και έναν προβληματισμό. Οι παγκόσμιες ημέρες συνήθως καθιερώνονται για να μας υπενθυμίζουν υποχρεώσεις, αβελητηρίες, αδυναμίες, παραλείψεις, που ως κοινωνία έχουμε απέναντι σε κάτι που χρειάζεται προστασία. Σπανίως οι παγκόσμιες ημέρες είναι ημέρες που αποδίδουν τιμή.

Το ερώτημα που τίθεται, λοιπόν, σ' εμένα, είναι το εξής: Τον 21ο αιώνα χρειάζεται η γυναίκα αυτή την περισυλλογή μνήμης; Είμαστε στον 21ο αιώνα. Και ειδικότερα στη μεταολυμπιακή Ελλάδα χρειάζεται να υπάρξει αυτή η ειδική συνεδρίαση για να παρατηρήσουμε παραλείψεις της Ελληνικής Πολιτείας πάνω στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων; Η διαπίστωσή μου είναι η εξής: Ότι πράγματι, πολλά βήματα έγιναν στη μεταπολεμική Ελλάδα από το 1950 και μετά: Το 1952 η γυναίκα απέκτησε το δικαίωμα του «εκλέγειν και του εκλέγεσθαι». Το 1982 εδόθη η σύνταξη στην αγρότισσα γυναίκα. Το 1984 υπήρξε νομοθετική ρύθμιση για τη διώξη από βιασμό. Πρώτα δεν υπήρχε, εθεωρείτο ότι το θύμα συμμετείχε. Το 1986 νομιμοποιήθηκαν οι αμβλώσεις και το 2001 στην Αναθεώρηση του Συντάγματος δώσαμε ποσόστωση των γυναικών στα ψηφοδέλτια και αυτό δεν έγινε -και προσέξτε το- για να υπάρξει «μαϊντανός» μέσα στην πολιτική ζωή, έγινε γιατί δυστυχώς η κοινωνία ακόμη και το 2001 χρειαζόταν την ποσόστωση για να μπορέσει να βγάλει τη γυναίκα έξω, περισσότερο ελεύθερη και ως εργαζόμενη και ως μάνα, αλλά και ως πολιτικό. Αυτά όλα που είπα αποδεικνύουν ότι έχουμε ακόμα μπροστά μας πολύ δρόμο να διανύσουμε.

Ενδεικτικά σταχυολόγησα από την έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τα ανθρώπινα δικαιώματα τρεις περιπτώσεις για την Ελλάδα. Η πρώτη αναφέρει -και εμένα μου έκανε εντύπωση- ότι στους τριακόσιους Βουλευτές μόνο σαράντα εννιά είναι γυναίκες και ότι από το Υπουργικό Συμβούλιο των δεκαεπτά μόνο δύο είναι γυναίκες. Το σημειώνουν σαν κάτι αξιοσημείωτο. Επίσης, αναφέρουν για τη Σαρία. Το ξέρετε ότι οι Μουσουλμάνες γυναίκες ακόμα υπάγονται στο Ισλαμικό Δίκαιο. Και επίσης αφιερώνουν ένα τεράστιο κομμάτι για την Ελλάδα στο θέμα του «τράφικινγκ», δηλαδή της διακίνησης των γυναικών σε πορνεία. Δεν είναι ντροπή να το λέμε.

Γενικότερα θέλω να επισημάνω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι η έξοδος της γυναίκας στο χώρο εργασίας άφησε ζητήματα που θα πρέπει να τύχουν περαιτέρω νομοθετικής ρύθμισης. Η επιλογή της γυναίκας καριέρα-οικογένεια αναμφισβήτητα καθυστέρησε τη μητρότητα. Και όταν αυτή έλθει, γίνεται ή επιλεκτικά, ένα ή δύο παιδιά το πολύ ή σε μεγαλύτερη ηλικία. Και όμως, η χώρα έχει έντονο δημογραφικό πρόβλημα. Το τονίζω, έντονο δημογραφικό πρόβλημα. Συνεπώς, ο χρόνος άδειας της μητρότητας θα πρέπει να είναι γενναίος εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας.

Εδώ, όμως, θέλω να κάνω την εξής διευκρίνιση: Είναι τρελό να δίνεις κάποιο μικρό χρόνο για την ανατροφή των παιδιών και

εκ των υστέρων να δίνεις ως δώρο, όταν η γυναίκα είναι απόμαχος, το να βγει νωρίτερα στη σύνταξη.

Αν θέλουμε, λοιπόν, να έχουμε ένα σωστό ισολογισμό, θεωρώ ότι θα πρέπει να δώσουμε γενναίο χρόνο για την ανατροφή των παιδιών, πέντε ή έξι χρόνια, διότι τότε χρειάζεται το παιδί τη μάνα. Και όχι η μάνα να βγει στη σύνταξη στα πενήντα πέντε ή στα πενήντα οκτώ για να τυχαίνει εκ των υστέρων η Ελλάδα της προσφυγής εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς το θέμα της συνταξιοδότησης.

Να μην είμαστε, λοιπόν, «ακριβοί στα πύτουρα και φτηνοί στο στάρι». Να δώσουμε γενναία αύξηση του χρόνου μητρότητας στη γυναίκα και εκ των υστέρων να έλθουμε και να καλύψουμε αυτό το θέμα με τα όρια συνταξιοδότησης στην εξίσωση ανδρών και γυναικών. Δεν είναι κακό να λέγονται κάποιες τέτοιες αλήθειες.

Και θέλω να τελειώσω λέγοντας ότι γυναίκα από τη φύση της είναι θελόντρια. Ήταν η ψυχή όλων των εθελοντικών οργανώσεων από τον Ερυθρό Σταυρό μέχρι τους αιμοδότες. Και δεν υπάρχει σύλλογος στα χωριά μας, που αποψιλώνονται, που να είναι μην είναι ψυχή αυτών των συλλόγων η γυναίκα.

Για όλους αυτούς τους λόγους τιμώ αυτή την ημέρα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο από του Βήματος της Βουλής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ'όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Η κ. Συλβάνα Ράπτη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, έχει το λόγο.

ΣΥΛΒΑΝΑ ΡΑΠΤΗ: Κυρία Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Θέλω να θέσω στο Σώμα ένα ερώτημα: Τι ακριβώς κάνουμε σήμερα εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα «τιμώντας» τη Γιορτή της Γυναίκας; Η ερώτηση είναι ρητορική και την απάντηση λίγο -πολύ την έχουμε όλοι και όλες μέσα μας. Ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι αυτή η τιμητική, τυπική συνεδρίαση του Ελληνικού Κοινοβουλίου δεν προσφέρει παρά ευκαιρία για παρηγορητικού τύπου ομιλίες.

Ακούστηκαν αριθμοί, ακούστηκαν ποσοστά και ακούστηκε από τους προηγούμενους ομιλητές και ομιλήτριες το τι έχει κάνει η κάθε Κυβέρνηση, το τι δεν έχει κάνει και το τι θα πρέπει ακόμα να γίνει. Επιτρέψτε μου να μην αναφερθώ καθόλου εγώ σήμερα σ' αυτό που λέμε νομοθετικό πλαίσιο. Όλοι έχουμε προσφέρει σ' αυτό ως πολιτικές δυνάμεις. Θεωρώ ότι το ΠΑΣΟΚ έχει προσφέρει τα περισσότερα. Και θεωρώ ότι η Νέα Δημοκρατία σ' αυτά τα πέντε χρόνια, που είναι Κυβέρνηση, έχει κάνει τα λιγότερα και ότι πήγε να κάνει και κάποιες αρνητικές κινήσεις, όπως για παράδειγμα να ξαναπαίρνει η σύζυγος το επώνυμο του συζύγου. Τα λέω αυτά για να μην ξεχνιόμαστε. Διότι κάνοντας παρηγορητικού τύπου ομιλίες κοντεύουμε να ξεχάσουμε ποια είναι η ουσία της υπόθεσης.

Η ουσία της υπόθεσης που σήμερα την αντιμετωπίζουμε περισσότερο έντονα από ποτέ, είναι ότι η γυναίκα υποχρεούται πλέον να εργάζεται έξω από το σπίτι διότι αν δεν εργάζεται η οικογένεια δεν τα βγάζει πέρα. Δεύτερον, υποχρεούται μεν να εργάζεται, αλλά είναι η τελευταία που προσλαμβάνεται και η πρώτη που απολύεται σε περιόδους κρίσης. Αυτά είναι γεγονότα και γι' αυτά καμμία κυβέρνηση δεν έχει κάνει κάτι συγκεκριμένο και χειροπιαστό.

Υπάρχει το νομοθετικό πλαίσιο, υπάρχει στα χαρτιά. Για να έρθει όμως το νομοθετικό πλαίσιο και να γίνει πραγματικότητα, να μπει στην καθημερινή ζωή, χρειάζονται μερικές απλές δράσεις και μία από αυτές τις δράσεις είναι να λειτουργήσουν στο κράτος, στην πολιτεία οι μηχανισμοί εποπτείας και ελέγχου.

Η δεύτερη κίνηση που χρειάζεται να γίνει αφορά όλες μαζί και την κάθε μία από εμάς. Πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας το νομοθετικό πλαίσιο που υπάρχει και να διεκδικούμε την εφαρμογή του. Αυτή την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου διεκδικούσε η κ. Κούνεβα, την οποία δεν πρέπει να ξεχνούμε σήμερα. Η κ. Κούνεβα υπέστη τα όσα υπέστη διότι ήταν εργαζόμενη, αλλά κυρίως διότι ήταν γυναίκα. Μην τα ξεχνάμε αυτά.

Από εκεί και πέρα υπάρχουν οι γυναίκες της διπλανής πόρτας. Υπάρχει η καθημερινότητα που δείχνει ότι το σημερινό θέμα που συνδέεται με τη γυναίκα, ο εθελοντισμός -αυτό είναι το θέμα της ομιλίας, αν μπορώ να την πω έτσι- είναι περιττό και

είναι περιττό για έναν πολύ απλό λόγο. Διότι η γυναίκα και ιδιαίτερα η Ελληνίδα γυναίκα είναι αναγκαστικά εθελόντρια στην εργασία που κάνει μέσα στο σπίτι της.

Δεν πάω να αγγίξω την άλλη πλευρά, το ότι ο εθελοντισμός δεν μπορεί να ταυτίζεται μόνο με τη γυναίκα. Για να χρυσώσει ένα χάπι; Ο εθελοντισμός είναι υπόθεση της κοινωνίας. Άρα, είναι υπόθεση και των δύο φύλων. Αν αντιμετωπίζουμε τον εθελοντισμό ως υπόθεση μόνο των γυναικών, γυρίζουμε πολλά χρόνια πίσω.

Μία γυναίκα που έχει παλέψει πολύ για τα γυναικεία θέματα μου είπε σήμερα το πρωί στο τηλέφωνο έξαλλη: «Τι θέμα είναι αυτό που διαλέξατε εσείς εκεί, στη Βουλή; Γυρίζουμε πίσω στην εποχή της Φρειδερίκης».

Έρχομαι στο σήμερα που υπάρχουν πολλά να γίνουν, για να βρει πραγματικά η γυναίκα τη θέση που της αξίζει, όχι στα χαρτιά, όχι στα ποσοστά, όχι στα νομοθετικά πλαίσια, αλλά στην καθημερινότητα.

Θα ολοκληρώσω μ' ένα πικρό ανέκδοτο που το είπαν φίλοι μέσα σε συντροφιά. Είπαν ότι ο άνδρας έχει αρχίσει και βλέπει διαφορετικά τη γυναίκα. Στέκεται πλάι της, την υποστηρίζει στην καθημερινή ζωή. Ένας φίλος είπε τις προάλλες: «Βρε γυναίκα, έχω κουραστεί πραγματικά να σε βλέπω πάντα μέσα στη κουζίνα. Σε παρακαλώ, πιάσε δυο μπύρες και κλείσε την πόρτα».

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο κ. Παρίσης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΡΙΣΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή τη σημερινή ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας για την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας θέλω και εγώ να καταθέσω την ευγνωμοσύνη μου και το θαυμασμό μου στην κυρίαρχη κοινωνική δύναμη του τόπου μας, τις γυναίκες.

Τα τελευταία χρόνια ζούμε ταχύτερες αλλαγές σε όλα τα επίπεδα. Οι αλλαγές αυτές έχουν επιπτώσεις στην εργασία, στην οικογένεια και στην κοινωνία. Οι ρυθμοί της ζωής μας έχουν αλλάξει, έχουν γίνει πιεστικοί και ψυχοφθόροι. Χρειάζεται μεγάλη δύναμη και πολύς χρόνος για να ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις της καθημερινότητας, πόσο μάλλον όταν οι ρόλοι που αναλαμβάνουμε είναι πολλοί και συχνά αντιφατικοί μεταξύ τους.

Φανταστείτε την εικόνα μιας γυναίκας, που μέσα σ' ένα εικοσιτετράωρο πρέπει να ανταποκριθεί στο ρόλο της μητέρας, όπου δεν χωρούν εκπώσεις, στο ρόλο της εργαζόμενης, της συντρόφου, της νοικοκυράς, της φίλης, της αδελφής, της θυγατέρας και στο ρόλο του ενεργού πολίτη. Το σημερινό θέμα της ειδικής συνεδρίασης είναι, «γυναίκα και εθελοντισμός, γυναίκα και κοινωνική προσφορά».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να τονίσω ότι η γυναίκα δεν χρειάζεται να είναι μέλος μιας μη κερδοσκοπικής οργάνωσης για να χαρακτηριστεί «εθελόντρια». Είναι «οιονεί» εθελόντρια από τη στιγμή που έρχεται στον κόσμο -συμφωνώ με την κ. Ράπτη που μίλησε προηγουμένως, τα είπε πάρα πολύ ωραία- γιατί αφοσιώνεται καθημερινά στη φροντίδα της οικογένειας και της κοινωνίας χωρίς αντάλλαγμα, ορμώμενη απλώς από την πηγαία δύναμη της προσφοράς. Ο τόπος μας και η κοινωνία μας χρωστάνε την ακεραιότητα και την ευημερία τους στην κάθε ελληνίδα γυναίκα που υπήρξε, υπάρχει και θα υπάρχει, στην καθημερινή ηρωίδα που βρίσκεται πίσω από τις γραμμένες σελίδες της Ιστορίας μας.

Για να συνεχίσουμε να έχουμε Ιστορία οφείλουμε να στηρίξουμε πολύπλευρα και αποφασιστικά κάθε γυναίκα στην ελληνική επικράτεια, ώστε να είναι πάντα ικανή να μας στηρίξει. Σ' αυτό το πλαίσιο η Κυβέρνησή μας αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο της μητέρας γυναίκας στη διασφάλιση της συνοχής του οικογενειακού και κοινωνικού ιστού, θέσπισε την ειδική άδεια προστασίας της μητρότητας. Η ειδική αυτή άδεια επιτρέπεται στην εργαζόμενη γυναίκα να αφοσιωθεί απρόσκοπτα στην ανατροφή του βρέφους της κατά τους πρώτους έξι μήνες της ζωής του. Αυτό το μέτρο αγκαλιάστηκε από την ελληνική κοι-

νωνία και αναμένεται να έχει μακροπρόθεσμα ευνοϊκές επιπτώσεις στη γεννητικότητα. Ήταν καθήκον μας να το πράξουμε και το πράξαμε.

Κλείνοντας θέλω να αναφερθώ στη συμμετοχή των γυναικών στην Κοινωνία των Πολιτών που είναι αξιοθαύμαστη στον τόπο μας. Διότι πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η πλειοψηφία των απόρων που προσφέρουν εθελοντικές υπηρεσίες τους μέσα από το πλήθος των οργανώσεων και των ενώσεων είναι γυναίκες. Κι αυτό δεν είναι σίγουρα αποτέλεσμα πλεονάσματος ελεύθερου χρόνου, αλλά πλεονάσματος ψυχής, αγάπης και υπομονής, αρετές που οι γυναίκες διαθέτουν από τη φύση τους. Υποκλινόμαστε στο μεγαλείο τους και τιμούμε το έργο τους.

Εύχομαι σε όλες τις γυναίκες -που πρέπει να τις αγαπάμε γιατί είναι το ωραιότερο λουλούδι στη ζωή μας, αγαπητοί συνάδελφοι- όπου Γης να είναι καλά. Έχουν την αγάπη μας. Και πολύ περισσότερο θέλω να στείλω την αγάπη μου απ' αυτό το Βήμα της Βουλής όπου υπάρχουν Κεφαλλονίτες και Θειακοί.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Αθανασία Μερεντίτη.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θέλουμε και δεν επιτρέπεται να λέγεται αυτό, ότι «σας αγαπάμε» ή ότι «δεν μας αγαπάτε». Θέλουμε το σεβασμό, την αναγνώριση, θέλουμε να πορευόμαστε στη ζωή δίπλα-δίπλα, χέρι-χέρι αναλόγως με τις ικανότητές μας και με τα ταλέντα μας. Δεν χρειάζεται να μας χαρίσετε τίποτα, αλλά δεν θέλουμε και να μας στερείτε τίποτα.

Έρχομαι τώρα στο θέμα μας. Η εποχή μας είναι μία εποχή μεγάλων ανακατατάξεων, μεγάλων προσδοκιών, αλλά κυρίως είναι εποχή κρίσης και έλλειψης: κρίσης ηθών, αξιών και συστημάτων και έλλειψης πρώτων υλών, περιβαλλοντικής ποιότητας και κοινωνικής αρωγής. Σ' αυτήν λοιπόν την εποχή της αλλοτρίωσης και του χωαδερφισμού υπάρχουν κάποιοι που επιλέγουν τον άλλο δρόμο, κάποιοι -άνδρες και γυναίκες- που γίνονται ευτυχισμένοι δίνοντας κάτι από το περίσσειμα της ψυχής τους σ' εκείνους που η ζωή δεν στάθηκε μαζί τους ιδιαίτερα ευνοϊκή και δεν έχουν μέλλον στον πλανήτη. Αυτοί οι εθελοντές λοιπόν, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας και κοινωνικής τάξεως, είναι άνθρωποι που όλοι μας θαυμάζουμε και εκτιμάμε.

Αναμφισβήτητη η γυναικεία φύση είναι δοτική. Έχει μέσα της την προσφορά. Η σύγχρονη γυναίκα όσο κουρασμένη κι αν είναι, όσο και αν αγωνίζεται να ισορροπήσει πάνω σ' ένα τεταμένο σκοινί και να εκπληρώσει σωστά τον ιερό ρόλο της μητέρας, παράλληλα με τον ανταγωνιστικό της εργαζόμενης γυναίκας επαγγελματία, θα βρει πάντοτε πέντε λεπτά για να νοιαστεί για τον ανήμπορο γείτονα ή να επισκεφθεί στο νοσοκομείο κάποιον που χρειάζεται την προστασία της. Αναμφισβήτητη, στις εθελοντικές οργανώσεις οι γυναίκες μέλη κυριαρχούν αριθμητικά και προσφέρουν πάρα πολλά.

Αναμφισβήτητη, οι γυναίκες που συστήνουν έναν σύλλογο στο μικρό τους χωριό και οργανώνουν εκδηλώσεις, κρατούν τον τόπο τους ζωντανό και προσφέρουν έργο.

Όμως, νομίζω ότι δεν είναι ούτε δίκαιο ούτε χρήσιμο να επιχειρούμε εμείς σήμερα, εδώ, στη Βουλή των Ελλήνων με την εκδήλωση αυτή να εκχωρήσουμε τον εθελοντισμό και την κοινωνική προσφορά στις γυναίκες. Και δεν είναι ούτε δίκαιο ούτε χρήσιμο, γιατί πρώτα απ' όλα είναι άδικο απέναντι στους άνδρες εθελοντές και δεύτερον, γιατί διαχρονικά, η φιλάνθρωπία -η οποία, «ειρήσθω εν παρόδω», πόρρω απέχει από τη σύγχρονη αντίληψη για τον εθελοντισμό και την κοινωνική προσφορά- ήταν ένα πεδίο στο οποίο οι εκπρόσωποι των κοινωνικών στερεοτύπων προσπαθούσαν να στρέψουν τις δραστηριότητες γυναικών, προκειμένου να τις αποτρέψουν από τον προβληματισμό και την αναζήτηση ενασχόλησης και διάκρισης σε άλλους τομείς κοινωνικής δραστηριότητας που θεωρούνταν ανδρικοί. Κάναμε αγώνες για να το αλλάξουμε αυτό. Ακούστηκε και πριν.

Δεν χρειάζεται να έχουμε πισωγυρίσματα.

Εμείς στο ΠΑΣΟΚ αγωνιστήκαμε και αγωνιζόμαστε για την

ισότητα των φύλων και όχι για τη δημιουργία ανδρικών και γυναικείων κάστρων. Εμείς τις γυναίκες τις θέλουμε παντού - μανάδες, επαγγελματίες, πολιτικούς, εθελόντριες- δυναμικά μέλη της κοινωνίας και όχι αναγκαστικά στραμμένες στη φιλανθρωπία για να γεμίσουν τη ζωή τους.

Ένα στέλεχος σημαντικής εθελοντικής οργάνωσης μου είπε μια μέρα ότι χρήσιμος εθελοντής δεν είναι εκείνος που έχει άπλετο χρόνο και σκέφτεται την κοινωνική εργασία. Χρήσιμος εθελοντής είναι ο άνθρωπος που, αν και είναι απασχολημένος, αν και έχει ενδιαφέροντα και αν και η ζωή του είναι γεμάτη, αφιερώνει και κάποιο χρόνο -λίγο ή πολύ, δεν έχει σημασία- για να προσφέρει σε ένα σκοπό που θεωρεί χρήσιμο, αυτός, δηλαδή, ο άνθρωπος που δεν αναζητά διέξοδο για να δώσει νόημα στη ζωή του, αλλά απλά επιλέγει να το κάνει, γιατί πραγματικά το θέλει. Και ο άνθρωπος αυτός έχει πολύ περισσότερα ψυχικά αποθέματα.

Εμείς, λοιπόν, το ΠΑΣΟΚ, έτσι θέλουμε τις γυναίκες, να ζουν μια γεμάτη ζωή, να προσφέρουν, γιατί θέλουν, γιατί έχουν περίσσειμα και όχι γιατί δεν έχουν άλλη δραστηριότητα. Άλλωστε εθελοντισμός δεν είναι μόνο η φροντίδα των αδύναμων, είναι και επίδειξη αλληλεγγύης σε εκδηλώσεις εκτάκτου ανάγκης, είναι και θεσμική δραστηριότητα που παράγει, συντηρεί και διαδίδει αρχές, αξίες και αγαθά στον πολιτισμό, στο περιβάλλον και στην κοινωνική μέριμνα.

Ο σύγχρονος εθελοντισμός αποτελεί μία ανεκτίμητη ευκαιρία για τις σύγχρονες κοινωνίες. Προσφέροντας, δεν κάνουμε χάρη σε κανέναν. Εκπληρώνουμε το φυσικό μας χρέος απέναντι στη ζωή και στην κοινωνία. Ο εθελοντισμός σήμερα συνιστά μία διαδικασία με πολλαπλή ανταποδοτικότητα στο πλαίσιο της κοινωνικής συλλογικότητας, γι' αυτό είναι προσφορά και αλληλεγγύη.

Είναι γνωστό -δεν θα το αμφισβητήσω- ότι ο αριθμός των ενεργών εθελοντριών είναι πολύ μεγαλύτερος από αυτό των ανδρών εθελοντών. Αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να χτυπάμε παλαμάκια και να λέμε μόνο «μπράβο» στις γυναίκες εθελόντριες. Αντιθέτως, πρέπει να καλλιεργήσουμε προϋποθέσεις για να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή και περισσότερων ανδρών, γενικής περισσότερων ανθρώπων, να προσπαθήσουμε για μια συνεκτική κοινωνία, στην οποία θα επικρατούν οι αρχές της αλληλεγγύης και του ανθρωπισμού, με φορείς όλους τους ανθρώπους, γυναίκες και άνδρες, δηλαδή, μια κοινωνία που θα δίνει ίδιες ευκαιρίες και θα αξιοποιεί εξίσου τις δυνατότητες όλων των μελών της.

Κλείνοντας, γιατί ο χρόνος είναι αμελίκτος, θέλω να πω ότι τιμώ και νιώθω απέραντο θαυμασμό στις αδελφές εθελόντριες του Ερυθρού Σταυρού, τιμώ και θαυμάζω το έργο των γυναικείων οργανώσεων σε όλη την Ελλάδα που έχουν αναστήσει πολιτιστικά τα χωριά τους. Νιώθω δέος για τις ανάδοχες μανάδες που παίρνουν ένα παιδί στο σπίτι τους για να του προσφέρουν μια ανθρώπινη ζωή, ζεστασιά, αγάπη, θालπωρή, ενώ ξέρουν ότι μπορεί ανά πάσα στιγμή να το χάσουν.

Όμως, η Ελλάδα μάς χρειάζεται όλους και τους άνδρες και τις γυναίκες της και ο εθελοντισμός για να αποδώσει καρπούς, χρειάζεται κάθε μέρα και περισσότερους. Και ο εθελοντισμός δεν έχει ούτε φύλο ούτε ηλικία ούτε κοινωνική τάξη. Πρέπει να επενδύσουμε στον εθελοντισμό, γιατί έτσι επενδύουμε στο μέλλον της κοινωνίας μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κλείνοντας, ο εθελοντισμός και η κοινωνική αλληλεγγύη μας αφορά όλους. Γι' αυτό διαλέγω να κλείσω και επιτρέψτε μου, κυρία Πρόεδρε, να τελειώσω με δυο φράσεις που ανήκουν σε δυο από τους σημαντικότερους, κατά τη γνώμη μου, ανθρώπους του περασμένου αιώνα και συμπυκνώνουν, κατά την άποψή μου, την αξία της κοινωνικής προσφοράς.

Ξεκινάω με τα λόγια της σπουδαίας γυναίκας που νίκησε την απομόνωση της αναπηρίας και κληροδότησε σημαντική κληρονομιά στην ανθρωπότητα, της ακτιβίστριας του φεμινισμού και του ουμανισμού, της Έλεν Κέλερ: «Μόνοι μπορεί να κάνουμε λίγα. Όλοι μαζί μπορούμε να κάνουμε πολύ περισσότερα».

Και κλείνω με τα λόγια...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Πρέπει να κλείσετε στ' αλήθεια, όμως. Πρέπει να ολοκληρώσετε.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ: Κλείνω, λοιπόν, με τα λόγια του Αλβέρτου Σβάιτσερ: «Οι μόνοι ανάμεσά μας που θα είναι στ' αλήθεια ευτυχισμένοι είναι αυτοί που θα έχουν ψάξει και θα έχουν βρει τρόπους να βοηθούν τους άλλους».

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Σας ευχαριστώ και εγώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα και πιστεύω ότι θα συμφωνείτε όλοι, να καλωσορίσουμε τη συνάδελφο κ. Μαρία Σκραφνάκη, η οποία επανέρχεται μετά από αρκετό καιρό στα καθήκοντά της. Της ευχόμαστε περαστικά και όχι άλλες τέτοιες περιπέτειες.

ΜΑΡΙΑ ΣΚΡΑΦΝΑΚΗ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εμείς σας ευχαριστούμε και σας καλωσορίζουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στους χώρους του Μεγάρου της Βουλής των Ελλήνων, σαράντα πέντε άτομα από την Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών Αεροπορίας του Παραρτήματος Καλαμάτας του Νομού Μεσσηνίας

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Συνεχίζουμε με τη Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Κόλλια-Τσαρουχά Μαρία.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ-ΤΣΑΡΟΥΧΑ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα συμπληρώσω και εγώ τις σκέψεις και τους προβληματισμούς που ακούστηκαν από τους αξιότιμους και τις αξιότιμες κυρίες και κυρίες συναδέλφους, κυρία Πρόεδρε.

Έπειτα από μια σειρά αγώνων, λοιπόν, οι γυναίκες καταφέραμε να κατοχυρώσουμε τα δικαιώματά μας ως ισότιμοι πολίτες, να βελτιώσουμε τη θέση μας μέσα στην κοινωνία, να διευρύνουμε το ρόλο μας. Η ισότητα πλέον των δύο φύλων θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση της δημοκρατίας, της κοινωνικής συνοχής και της ευημερίας των πολιτών.

Η 8η Μαρτίου, Ημέρα της Γυναίκας, αποτελεί μία ακόμα ευκαιρία έναυσμα για τον προβληματισμό και περίσκεψη όχι μόνο των γυναικών, αλλά και ολόκληρης της κοινωνίας μας, καθώς ακόμη και στις μέρες μας η εξάλειψη των ανισοτήτων και των διακρίσεων, βάσει του φύλου, δεν έχει επιτευχθεί στην πράξη.

Δυστυχώς οι γυναίκες αδυνατούν να ασκήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους, παρά τη συνταγματική και νομική κατοχύρωση της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων. Πολλές γυναίκες καθημερινά πέφτουν θύματα εμπορίας και ενδοοικογενειακής βίας, αντιμετωπίζουν εμπόδια στην αγορά εργασίας, υποεκπροσωπούνται στην πολιτική ζωή του τόπου και γενικότερα, ο ρόλος της γυναίκας εξακολουθεί να θεωρείται υποδεέστερος από το ρόλο των ανδρών.

Αυτή η διάκριση έχει σοβαρό αντίκτυπο, όχι μόνο στην ίδια τη γυναίκα ως ανθρώπινη ύπαρξη, αλλά και στο σύνολο της κοινωνίας, η οποία στερείται από την απαραίτητη συμμετοχή των γυναικών στις διαδικασίες, τους θεσμούς και τα δρώμενα του κοινωνικοπολιτικού οικοδομήματος.

Συνεπώς είναι εμφανές ότι για την εξασφάλιση των ίσων δικαιωμάτων δεν αρκούν οι εθνικές και παγκόσμιες εκδηλώσεις και δεσμεύσεις, αλλά απαιτείται η ενίσχυση των δραστηριοτήτων και των επιτυχημένων πρακτικών που εφαρμόζονται προς αυτήν την κατεύθυνση, όπως επίσης και η δρομολόγηση νέων ενεργειών που θα αποβλέπουν στην επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Είναι πολύ σημαντικό να γίνει σήμερα απόλυτα κατανοητό ότι, προκειμένου να επέλθει η πλήρης ισότητα των φύλων, τα μέτρα που θα ληφθούν πρέπει να αποσκοπούν στην ανατροπή των αναχρονιστικών αντιλήψεων και νοοτροπιών και στερεοτύπων που θέλουν τη γυναίκα στο περιθώριο της κοινωνικής και της πολιτικής ζωής. Ουσιαστικά, δηλαδή, μιλάμε για αλλαγή

νοοτροπίας. Και κάτι τέτοιο θα επιτευχθεί μόνο μέσω μακροπρόθεσμων μεταρρυθμίσεων.

Όπως είναι λογικό, τα αποτελέσματα αυτών των μεταρρυθμίσεων δεν θα φανούν παρά μόνο στο πέρασμα του χρόνου και θα γίνουν κτήμα της επόμενης γενιάς. Είναι όμως, δική μας η ευθύνη να γαλουχήσουμε με τέτοιον τρόπο τα παιδιά μας, το μέλλον αυτού του τόπου, ώστε η ισότητα των δύο φύλων να αποτελέσει μέρος της κουλτούρας μας.

Σε αυτήν την προσπάθεια ο ρόλος της εκπαίδευσης είναι καταλυτικός. Μέσω της εκπαίδευσης μεταδίδονται στους μικρούς μαθητές και στους μεγαλύτερους βέβαια, οι αξίες μιας κοινωνίας και διαμορφώνονται οι κοινωνικοί ρόλοι. Κατά συνέπεια η παροχή σωστής παιδείας στο πλαίσιο ενός σύγχρονου, ολοκληρωμένου και ποιοτικού εκπαιδευτικού συστήματος συμβάλλει στην άρση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Αναμφισβήτητη η εκπαίδευση είναι το μέσον που θα διασφαλίσει στην πράξη την ισότητα των δύο φύλων και παράλληλα θα δώσει στα νεαρά κορίτσια τα απαραίτητα εφόδια για τη μετέπειτα ισότιμη συμμετοχή τους στην κοινωνία.

Η χώρα μας τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε διαδικασία εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Είναι πολύ σημαντικό σ' αυτήν τη διαδικασία να ενσωματωθεί και η διάσταση της ισότητας των δύο φύλων, έτσι ώστε τα καινούργια μοντέλα συμπεριφοράς που θα αναπτυχθούν μέσα από την εκπαίδευση, να έχουν σφυρηλατηθεί από τις αρχές της ισότητας των ανδρών και των γυναικών.

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Κεφαλογιάννη, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν περάσει εκατό χρόνια περίπου από την πρώτη μαζική κινητοποίηση εργατριών στη Νέα Υόρκη, η οποία και απέτελεσε την αφορμή για τον επετειακό εορτασμό της 8ης Μαρτίου, ημέρα μνήμης για τους αγώνες των γυναικών για την ισότητα. Παραμένει επίκαιρη και αποτελεί κάθε χρόνο μια καλή ευκαιρία διαλόγου και εντατικότερης κινητοποίησης για την εξάλειψη των διακρίσεων που παρεμποδίζουν ακόμα την ισότιμη θέση των γυναικών στην εργασία, την παιδεία, την κοινωνική ζωή, την πολιτική.

Σήμερα, ανισότητες εις βάρος των γυναικών εξακολουθούν να υφίστανται τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, παρά τη γενική πρόοδο που έχει επιτευχθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Στο ίδιο πλαίσιο διαμορφώνονται τα πράγματα και στη χώρα μας. Οι αγώνες της Ελληνίδας για την ισότητα σε μεγάλο βαθμό έχουν αποφέρει καρπούς. Όμως, πρέπει να γίνουν ακόμα πολλά για να προσεγγιστεί απόλυτα ο στόχος της ισότητας.

Μέχρι και σήμερα πολλές γυναίκες δυσκολεύονται ακόμα να εδραιώσουν την παρουσία τους στα μέχρι πρότινος παραδοσιακά ανδρικά επαγγέλματα. Πέφτουν θύματα ενδοοικογενειακής –και όχι μόνο– βίας, εμπορίας και εκμετάλλευσης, συναντούν εμπόδια στην πολιτική συμμετοχή, δεν έχουν πρόσβαση σε θέσεις υψηλής ευθύνης στον επαγγελματικό τους χώρο.

Αυτές τις ανισότητες επιχειρεί η Κυβέρνηση να αντιμετωπίσει με τη διαμόρφωση των εθνικών προτεραιοτήτων πολιτικής και αξόνων δράσης για την ισότητα των φύλων 2004-2008, την εντατικοποίηση της προσπάθειας καταστολής του trafficking, τη ριζικότερη αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, τη δημιουργία νέων δομών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών για την αύξηση της απασχόλησης γυναικών με παιδιά, την εφαρμογή προγραμμάτων για τη συνολική αύξηση της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, με το προσωρινό μέτρο της ποσόστωσης για τη δίκαιη εκπροσώπηση των γυναικών στην κεντρική πολιτική σκηνή.

Σε αυτό το πλαίσιο ενεργοποίησης, συζητήσεις σαν τη σημερινή είναι επιβεβλημένες για τη σύνθεση απόψεων και τη συνεργασία όλων των πολιτικών δυνάμεων. Σήμερα, στην ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας για την Ημέρα της Γυναίκας εστιάζουμε στην κοινωνική προσφορά της γυναίκας, μια πολύτιμη και

δυναμική προσφορά που εξελίσσεται μαζί με τις κοινωνικές συνθήκες. Η πολλαπλότητα του ρόλου των γυναικών μεγιστοποιήσε σταδιακά την προσφορά τους στους περισσότερους τομείς. Έτσι, η σύγχρονη Ελληνίδα δεν προσφέρει μόνο στην οικογένειά της, όπως συνέβαινε μερικές δεκαετίες πίσω. Προσφέρει με την επαγγελματική δραστηριότητά της στην οικονομία. Προσφέρει με τη μαχητικότητά της στις κοινωνικές διεκδικήσεις. Προσφέρει με την επιμονή και τη θέλησή της στην πολιτική ζωή που μέχρι και σήμερα εξακολουθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό να ανδροκρατείται και όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Και προσθέτω ότι όσο περισσότερο αντίξοες είναι οι περιρρέουσες συνθήκες, τόσο περισσότερο πολύτιμη είναι αυτή η προσφορά, τόσο περισσότερο η γυναικεία παρουσία σηματοδοτεί στην κοινωνία την αγωνιστικότητα, το θάρρος, την τολμηρή αντιπαράθεση με κάθε καταπιεστικό παράγοντα, με αναχρονιστικά στερεότυπα που προσορίζουν τη γυναίκα για συγκεκριμένους υποδεέστερους ρόλους. Και όσο περισσότερο αγωνίζονται οι γυναίκες για το σεβασμό των δικαιωμάτων τους τόσο περισσότερο μπορεί να αποκτήσει η κοινωνία των πολιτών μεγαλύτερη δυναμική, διότι μπορεί να μετατραπεί σε ενεργό δίαυλο που μεταφέρει τα αιτήματά τους στα κέντρα λήψεως αποφάσεων.

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο αποκτά ιδιαίτερη σημασία η συμμετοχή της γυναίκας στο σύγχρονο εθελοντικό κίνημα, γιατί αποδεικνύεται ότι η εθελοντική προσφορά είναι δυνατή ακόμα και όταν υπάρχουν παράλληλες δραστηριότητες αυξημένων απαιτήσεων. Αποδεικνύει ότι οι γυναίκες δεν σταματούν να διεκδικούν και να παλεύουν όταν πρόκειται για γυναικεία ζητήματα ή για ζητήματα που αφορούν ευρύτερα τα ανθρώπινα δικαιώματα, το περιβάλλον, το παιδί, τους συνανθρώπους μας με αναπηρίες, τους χρήστες ναρκωτικών και άλλες ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.

Και μάλιστα, όχι μόνο δεν σταματούν να παλεύουν, αλλά η φωνή τους ολοένα δυναμώνει, όπως αποδεικνύει σήμερα ο αριθμός των γυναικών εθελοντικών οργανώσεων. Σύμφωνα με στοιχεία του Ελληνικού Κέντρου Πληροφόρησης για τον Εθελοντισμό, ογδόντα τρεις οργανώσεις και δίκτυα με επίκεντρο την προστασία των γυναικών δικαιωμάτων, το σεβασμό στη μετανάστρια, την ψυχολογική υποστήριξη των κακοποιημένων γυναικών και των θυμάτων trafficking, καθώς και πολιτιστικοί τοπικοί σύλλογοι γυναικών συνθέτουν σήμερα ένα πλούσιο ψηφιδωτό ιδεών και δράσεων για την προώθηση της ισότητας και άλλων κοινωνικών αιτημάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της σημερινής μας συζήτησης αποτελεί μια καλή ευκαιρία να συζητήσουμε για τη θέση της γυναίκας, για το εθελοντικό κίνημα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να συμπληρώσω δύο πράγματα.

Πρώτον, για να αναγνωρίσουμε και να αξιοποιήσουμε περαιτέρω τη συμβολή της γυναίκας στην ενδυνάμωση του εθελοντικού κινήματος, θα πρέπει κατ' αρχάς να καταρρίψουμε όλα εκείνα τα στερεότυπα που θέλουν τη γυναίκα να μην έχει τη δική της φωνή στη διεκδίκηση των κοινωνικών αιτημάτων.

Για να πετύχουμε αυτόν το στόχο, παράλληλα με τις πολιτικές για την ισότητα χρειάζεται η κινητοποίηση του καθενός από εμάς, χρειάζεται με την κοινωνική συμπεριφορά μας να κάνουμε την ισότητα συλλογική συνείδηση.

Δεύτερον, η γυναικεία συμμετοχή στο εθελοντικό κίνημα πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα για όλους. Η κοινωνική ευαισθησία χρειάζεται να μετουσιώνεται σε έργα και πράξεις για να αποφέρει καρπούς και οι γυναίκες του εθελοντικού κινήματος με τη φροντίδα, την αφοσίωση και το συλλογικό τους πνεύμα είναι οι καταλληλότερες να δείξουν τον τρόπο, να καλλιεργήσουν μία νέα κουλτούρα έμπρακτης κοινωνικής προσφοράς.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εμείς ευχαριστούμε πολύ.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ κ. Αθανασιάδης Αλέξανδρος.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και

κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή μέρα είναι πολύ σημαντική, κάτι που ανέφεραν όλοι. Όμως, τα άδεια έδρανα των Υπουργών πιστοποιούν κάτι διαφορετικό.

Τιμούμε σήμερα την Ημέρα της Γυναίκας. Όλοι λένε ότι οι γυναίκες είναι το άλλο μισό του πληθυσμού, το άλλο μισό του ουρανού. Επιτρέψτε μου να πω ότι για μένα είναι ο κόσμος ολάκερος!

Η 8η Μαρτίου είναι ημέρα τιμής του αγώνα και της επίπονης προσπάθειας πρωτοπόρων και δυναμικών γυναικών, οι οποίες με θάρραλα βήματα, με διεκδικήσεις και θυσίες έφεραν τη γυναίκα στο προσκήνιο, στο φως. Είναι ημέρα περισυλλογής και σκέψης σε σχέση με τη δική μας κατάσταση, αλλά και των γυναικών δίπλα μας. Για όσα πρέπει ακόμα να γίνουν για να φτάσουμε στην ουσιαστική και πραγματική ισοτιμία των δύο φύλων στην καθημερινή ζωή, γιατί τίποτα δεν κερδίζεται χωρίς δυναμικές διεκδικήσεις, χωρίς αγώνα.

Ο αγώνας για την ισοτιμία δεν είναι και δεν πρέπει να είναι μόνο γυναικεία υπόθεση, αλλά ένας διαρκής αγώνας που αφορά συνολικά την κοινωνία μας και οικοδομείται πάνω σε θετικούς δημιουργικούς όρους και όχι σε αρνητικούς λόγους και στείρους αφορισμούς. Ασφαλώς και είναι ένας αγώνας που διεξάγεται μέσα σε ανδροκρατούμενες γενικά κοινωνίες, όπου η κάθε μία πρέπει να εξισορροπήσει θαυμαστά τους διάφορους ρόλους που είτε της έχουν ανατεθεί είτε η ίδια έχει επιλέξει.

Σε μία εποχή που κυριαρχεί η ανασφάλεια, η διαφθορά, η απογοήτευση και η ανεργία, ο θεσμός της οικογένειας είναι ό,τι απέμεινε από τις βασικές παραδοσιακές μας αξίες και είναι καθοριστικός για την προστασία, την κοινωνικοποίηση του από-μου και την ομαλή ένταξή τους στην καθημερινή ζωή.

Στη διαφύλαξη του θεσμού της οικογένειας, η συμβολή της γυναίκας είναι καθοριστική, μιας και η γυναίκα έχει την πρωτοβουλία των κινήσεων. Έχει περισσότερες ευαισθησίες σαν μάνα, διαθέτει περισσότερες αντοχές και μπορεί να συμβάλει αποφασιστικά με το δικό της τρόπο διδασχής για μια παιδεία με κωδικούς αξιών.

Τη δεκαετία του '80, με την πρώτη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, έγιναν τα πρώτα μεγάλα βήματα για να καταργηθούν οι όποιες διακρίσεις και ανισότητες που υπήρχαν στο παρελθόν. Έχει μεγάλη σημασία να θυμόμαστε ότι τότε έγινε η μεγάλη επανάσταση στο Οικογενειακό Δίκαιο. Καταργήθηκαν αντιδραστικοί νόμοι και οι γυναίκες για πρώτη φορά στη χώρα μας κατέκτησαν ουσιαστικά δικαιώματα και πραγματική ισοτιμία.

Οι εξελίξεις, όμως, τρέχουν με μεγάλη ταχύτητα. Οι εποχές αλλάζουν και πρέπει κάθε μέρα να προσπαθούμε να δημιουργούμε τις συνθήκες και τις προϋποθέσεις εκείνες που θα αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που συνεχώς παρουσιάζονται.

Παρ' όλες τις κατακτήσεις, δεν πρέπει να εφησυχάζουμε. Κάθε μέρα χρειάζεται να συμμετέχουμε και να μοιραζόμαστε έναν κοινό αγώνα για μια καινούργια κοινωνία, όπου τα δύο φύλα θα μπορούν να ζουν σε συνθήκες αυθυπαρξίας, ισοτιμίας, καλής και αρμονικής σχέσης συμμαχίας και συνεργασίας, όπου η κοινωνική οργάνωση θα είναι τέτοια που θα δίνει ίσες δυνατότητες σε όλους και θα διασφαλίζει την αξιοκρατική επιλογή, ανεξάρτητα από το φύλο, αλλά και με μόνο γνώμονα την κοινωνική ευαισθησία.

Η κοινωνία των ίσων δυνατοτήτων και των αξιοκρατικών επιλογών σε μία μεταφemινιστική πια εποχή σημαίνει καινούργιες κατακτήσεις και πρωτόγνωρες διαδικασίες.

Πρέπει να γίνουμε όλοι μας -πολιτικές και κοινωνικές δυνάμεις, άνδρες και γυναίκες- φορείς ενός νέου πολιτισμού, ενός πολιτισμού ισότητας, αλληλεγγύης και ειρηνικής συνύπαρξης και να συμβάλουμε στην οικοδόμηση ενός κόσμου πιο ανθρώπινου.

Τα τελευταία χρόνια η ολοένα αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και στους θεσμούς δεν είναι απλώς μια στατιστική παρατήρηση. Είναι μια θετική κοινωνική εξέλιξη που είναι σε θέση να μεταμορφώσει τη φυσιογνωμία της πολιτείας μας προς το καλύτερο, αρκεί να συνειδητοποιήσουμε όλοι την αξία αυτής της εξέλιξης, να την προστατέψουμε από προκαταλήψεις ή αγκυλώσεις και να την ενισχύσουμε συνεισφέροντας όση γνώση και εμπειρία ο καθένας μας διαθέτει. Οι γυναίκες

που δραστηριοποιούνται και προσφέρουν στα κοινά έχουν ένα δύσκολο δρόμο μπροστά τους, γιατί, κατά κανόνα, είναι δύσκολος ο δρόμος της πρωτοπορίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παγκόσμια ημέρα για τα δικαιώματα των γυναικών σκιάζεται φέτος στη χώρα μας από πολιτικές που διεύρυναν τις ανισότητες σε βάρος των γυναικών, υποβαθμίζοντας τη θέση που είχαν κατακτήσει τα προηγούμενα χρόνια. Η μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος έχει πλήξει κατάφωρα κεκτημένα δικαιώματα των γυναικών, την εργαζόμενη μητέρα που εργάζεται διπλά, για να καλύψει το έλλειμμα του κοινωνικού κράτους και τα συνταξιοδοτικά μέτρα σε συνδυασμό με την κρίση θα οδηγήσουν σε νέα δυσβάστακτα βάρη και αδιέξοδα τις γυναίκες στη χώρα μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Όσον αφορά τις αγρότισσες, οι όροι εργασίας και διαβίωσής τους γίνονται όλο και πιο δυσμενείς. Οι γυναίκες της υπαίθρου εγκαταλείφθηκαν και έμειναν χωρίς τη στήριξη που δικαιούνται στους αλληπάλληλους ρόλους και στο περιβάλλον του αγροτικού χώρου, όπου ζουν με τα τόσα προβλήματα και αντιξοότητες.

Είχαμε την ατυχία, με ευθύνη, όμως, συγκεκριμένων προσώπων και πολιτικών επιλογών, να βρεθούμε στη δίνη μιας οικονομικής κρίσης που δοκιμάζει οδυνηρά τους λαούς του πλανήτη, αποθέτοντας βαριά τη σφραγίδα της για την υπόσταση του γυναικείου φύλου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επαναληπτικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, και ευχαριστώ για την ανοχή σας. Θέλω να θυμηθούμε όλοι και να αποτεινόμε νοερά από εδώ σήμερα φόρο τιμής σε μια αγωνίστρια, τη μεγάλη και αθάνατη Ελληνίδα Μελίνα Μερκούρη.

Επίσης, με την ευκαιρία της παγκόσμιας ημέρας γυναικίων δικαιωμάτων, καταδικάζουμε την επίθεση στην Κωνσταντίνα Κούνεβα και στο πρόσωπό της τιμούμε όλες τις γυναίκες.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Συνεχίζουμε με την κ. Ζήση Ροδούλα, Βουλευτή του ΠΑΣΟΚ.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Είναι μεγάλη τιμή και για το Κοινοβούλιο να γιορτάζει με τον τρόπο που το κάνει αυτό την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας. Είτε είναι για τον εθελοντισμό είτε είναι για την κοινωνική προσφορά είτε για τη συμμετοχή της γυναίκας ιστορικά στα κοινά και στην ίδια τη ζωή, θεωρώ ότι η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας πρέπει να γιορτάζεται, γιατί κάθε χρόνο αυτή η μέρα ζωντανεύει τις μνήμες της ιστορίας του γυναικείου κινήματος.

Μιλώ ως γυναίκα Βουλευτής και όχι ως κόμμα ή ως παράταξη, ως γυναίκα Βουλευτής που τιμώ το γυναικείο κίνημα και τους αγώνες του, γιατί κάθε τέτοια μέρα ανοίγονται καινούργιες σελίδες προβληματισμού σε ένα επίκαιρο και πανανθρώπινο θέμα, την προσφορά των γυναικών στον πολιτισμό, στην ιστορία του ανθρώπινου γένους και τη θέση τους στη σημερινή κοινωνία.

Η γυναίκα φρουρός της οικογενειακής εστίας, η γυναίκα συνώνυμο της μητρότητας, η γυναίκα αντικείμενο, χαρακτήρισε την οργάνωση των δομών της κοινωνίας πολλά χρόνια τώρα και χρειάστηκε μεγάλους αγώνες και πάρα πολλές θυσίες, για να αρχίσει η γυναίκα να διεκδικεί το ρόλο που της ανήκει στο κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό γίγνεσθαι.

Λέμε και ίσως ευχόμαστε αυτή τη μέρα να μην χρειάζεται να τη γιορτάζουμε. Τώρα που μιλάμε υπάρχει ένα μείζον θέμα, το femicide, το θέμα της γυναικοκτονίας, το οποίο έφεραν στο Συμβούλιο της Ευρώπης γυναίκες από το Μεξικό. Έτσι, αυτή τη στιγμή σκοτώνονται γυναίκες, ακριβώς για το φύλο τους, σήμερα, στον 21ο αιώνα, τον αιώνα των ανακατατάξεων και των μεγάλων προσδοκιών.

Είναι, λοιπόν, επίκαιρο κάθε φορά το θέμα και οφείλουμε να συζητήσουμε, να συνηγορήσουμε, να αποφασίσουμε. Νομίζω πως μιλάμε πια για ανθρώπινο δικαίωμα. Η ισότητα μεταξύ

γυναικών και ανδρών αποτελεί αναμφισβήτητη βασική αρχή του σύγχρονου δημοκρατικού κράτους δικαίου και ταυτόχρονα θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα.

Η ιστορία των ανθρωπίνων και πολιτικών δικαιωμάτων μόλις τον 20ό αιώνα άρχισε να φαίνεται έντονα και βεβαίως να παίρνονται κάποιες θέσεις. Μην ξεχνάμε την Ελέανor Ρούσβελτ, η οποία είπε, σ' αυτήν τη στρατηγική που δημιουργήθηκε μέσα από το γυναικείο κίνημα και τους αγώνες, ότι «human rights are women rights and women rights are human rights, once and forever». Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι δικαιώματα των γυναικών και τα δικαιώματα των γυναικών είναι ανθρώπινα δικαιώματα, εφάπαξ και διά παντός. Αυτό, λοιπόν, πρέπει και σήμερα στην εποχή των μεγάλων επιτευγμάτων, να το δούμε σοβαρά, διότι υπάρχουν τεράστια προβλήματα.

Παγκόσμια, λοιπόν, ημέρα της γυναίκας, πολιτική και κοινωνική αφετηρία προβληματισμού και δράσης προκειμένου να δικαιώσουμε τη μνήμη και να πραγματώσουμε στόχους. Θυμίζουμε τους αγώνες, τις θυσίες για έναν σύγχρονο ανθρωπισμό με φορείς όλους τους ανθρώπους, άνδρες και γυναίκες, για να λάβουμε μέτρα για την πραγματική ισότητα, τις πραγματικά ίσες ευκαιρίες και την αξιοποίηση όλων των μελών της κοινωνίας κάτω από το πρίσμα της γυναικείας αξίας που συμπυκνώνει τις κοινωνικές και δημοκρατικές αξίες και αρχές και προάγει τη συλλογικότητα, την αξιοκρατία και την αρετή της δημιουργίας και της προόδου.

Η γυναικεία αξία είναι εκείνη που πρέπει να διαπεράσει όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Αυτή είναι που εγγυάται την καλύτερη λειτουργία και τα μεγαλύτερα αποτελέσματα σε μια προοπτική που είναι ευρύτερη από την επαγγελματική σταδιοδρομία ή από τη δράση στην πολιτική σκηνή και ακουμπά στα μεγάλα εθνικά και διεθνή ζητήματα, στη δημοκρατία, στον πολιτισμό, στο περιβάλλον, στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή.

Κυρία Πρόεδρε, μέσα από αυτή την οπτική γνία της γυναικείας αξίας θέλω να χαιρετήσω την Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας σε μια νέα εποχή που απαιτεί την ενεργό δράση και συμμετοχή όλων μας, την ισόρροπη αντιπροσώπευση, τη δημοκρατία της ισότητας. Όταν ο Πλάτων στην «Πολιτεία» έλεγε «ανδρός και γυναικός η αυτή φύσις εις φυλακήν πόλεως» θεωρούσε πραγματικά αυτή την ισότητα θεμέλιο της δημοκρατίας της ισότητας και της προοπτικής της ελληνικής οικογένειας και κοινωνίας.

Και μην ξεχνάμε –και μ' αυτό το μήνυμα θέλω να κλείσω– ότι και ο Αριστοφάνης στις «Εκκλησιάζουσες» όταν κάποιοι δεν έπαιρναν τον φεμινισμό ως ανθρωπισμό, όπως είναι η κανονική του αν θέλετε ερμηνεία, αλλά ως μια σκληροπυρηνική θέση των γυναικείων δικαιωμάτων, εκείνη την εποχή –και μ' αυτό θέλω να χαιρετίσω πραγματικά την ημέρα αυτή– έλεγε «σ' αυτές λοιπόν άνδρες να παραδώσετε την πόλη, χωρίς πολλές κουβέντες και χωρίς να ρωτάμε τι πρόκειται να κάνουν, αλλά να τις αφήσουμε μονάχα να μας κυβερνούν».

Την έκκληση του Αριστοφάνη, κυρία Πρόεδρε, απευθύνω και εγώ σε όλη την ελληνική κοινωνία. Καταθέτω ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλες σας και πάνω απ' όλα ένα μεγάλο ευχαριστώ στη γυναίκα της ελληνικής περιφέρειας, στη γυναίκα της οικογένειας, στην παγκόσμια γυναίκα της δημιουργίας, της αυταπάτης, του εθελοντισμού και των αγώνων.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Το λόγο έχει η κ. Νατάσα Ράγιου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

ΝΑΤΑΣΑ ΡΑΓΙΟΥ-MENTZELOPOYΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Δεν μπορώ και εγώ να μη χαιρετίσω σαν συνέχεια αυτού που είπε η κ. Ζήση, την προτροπή του Αριστοφάνη στους άνδρες, στους ομοφύλους του, να μας κυβερνούν οι γυναίκες. Αντιλαμβάνομαι ότι είναι λίγο δύσκολο να το χωνέψει κάποιος αυτό, αλλά ποτέ δεν είναι αργά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε ένα από τα λεξικά εννοιών

διάβασα ότι γυναίκα ίσον θηλυκό γένος των ανθρώπων, με πρωτόγνωρη διαίσθηση, αστείρευτη δύναμη και θέληση, άκρατη αγάπη που πλαισιώνει ένα πορτραίτο με πινελιές ευαισθησίας και αυτοθυσίας, ανωτερότητας και ηθικής, επιμονής και υπομονής, σοβαρότητας και ωριμότητας, συνεχούς προσπάθειας και ασυγκράτητης δημιουργικότητας. Πάρα πολύ ωραία και ακριβής θα έλεγε κανείς η περιγραφή που σηματοδοτεί και επαναφέρει την παλιά συζήτηση για την ισότητα. Όμως, σήμερα δεν πρέπει να συζητάμε για τα αυτονόητα, αλλά να ζητάμε και να αξιώνουμε την αξιοποίηση αυτής της ισότητας.

Η σύγχρονη οικουμενική γυναίκα και οι πολυδιάστατες μορφές δράσης που διαφοροποιούνται στον τρόπο και στο χώρο, συμβάλλει αναντίρρητα στο πάνθεον της σύγχρονης ανθρωπίνης ιστορίας και εμπλουτίζει τον παγκόσμιο πολιτισμό. Η παρουσία των γυναικών, η ιστορία της γυναικείας φωνής από την Αρχαία Ελλάδα έως σήμερα, συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση μιας μεγάλης αλήθειας: ότι οι σχέσεις των φύλων είναι κοινωνικά κατασκευάσματα που πρέπει και μπορούν να ανοικοδομηθούν και να αλλάξουν.

Πριν από διακόσια ογδόντα χρόνια ένας παλιός συγγραφέας και Αγγλικανός πάστορας Τζον Ντόουν, έγραψε με νόημα: «Κανένας άνθρωπος, κανένας άνδρας και καμμία γυναίκα, εδώ στη γη δεν βρίσκεται απομονωμένος σε ένα νησί, δεν είναι ποτέ μόνος, είμαστε όλοι, άνδρες και γυναίκες, ένα κομμάτι αυτής της γης και έχουμε κοινή τύχη και κοινή μοίρα».

Δυστυχώς, είναι γνωστό ότι οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε βάρος των γυναικών αποτελεί καθημερινό φαινόμενο μιας θλιβεράς πραγματικότητας σε πάρα πολλά μέρη του πλανήτη. Θα ήθελα πάρα πολύ να ήμουν στην ευχάριστη θέση να ισχυριστώ πως οι γυναίκες όλων των χωρών του κόσμου στις 8 Μαρτίου γιόρτασαν τη διεθνή ημέρα της γυναίκας. Όμως, η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. Όλοι γνωρίζουμε ότι αρκετές γυναίκες και ανήλικα κορίτσια σε όλο τον κόσμο συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα διακρίσεων και βίας, που τις εμποδίζουν να ζήσουν και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής βασισμένες στο γενετήσιο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και σ' αυτό το σημείο αναρωτιέμαι πολλές φορές, εάν τελικά είναι ωραίο να είσαι γυναίκα, όταν στο Αφγανιστάν δεν μπορεί να κυκλοφορήσει χωρίς την μπουργκα, όταν στις αραβικές χώρες γυναίκες λιθοβολούνται, αγοράζονται και πωλούνται, όταν στην Αφρική ακρωτηριάζουν τα γεννητικά όργανα δεκατριών κοριτσιών για να μη νιώθουν σεξουαλική ικανοποίηση, όταν δέχονται την κακοποίηση και δεν μιλούν. Όμως, τελικά, η απάντηση, παρ' όλα αυτά, είναι μια και ξεκάθαρη: όταν σκέπτομαι το εθελοντικό πνεύμα και την κοινωνική προσφορά που διακρίνει τις γυναίκες, όταν κατακτά επαγγελματικές θέσεις, που κάποτε κάποιοι τις είπαν ανδρικές, στην οικοδομή, στο πιλοτήριο αεροπλάνου, πίσω από τιμόνι ταξί ή φορτηγού, στη ΝΑΖΑ, όταν φέρνει μια καινούρια ζωή στον κόσμο, γιατί όχι; Είναι ωραίο τελικά να είσαι γυναίκα, γιατί ζεις περισσότερα χρόνια από τους άνδρες, είναι ωραίο να είσαι γυναίκα γι' αυτούς και για άλλους χίλιους λόγους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η γυναίκα σήμερα σηκώνει στις πλάτες της ρόλους για τους οποίους ενδεχομένως να μην ήταν έτοιμη, αλλά που οι καιροί της επέβαλαν, ρόλοι που την αναγκάζουν να γίνει στην κυριολεξία χίλια κομμάτια και στο τέλος της ημέρας όταν κάνει τον απολογισμό της στον καθρέφτη της, πολύ δύσκολα μένει απόλυτα ικανοποιημένη απ' όσα πέτυχε σε όλους τους τομείς της ενασχόλησής της. Διαπιστώνει ότι ούτε στην καριέρα της μπορεί να αφοσιωθεί πλήρως και να πετύχει όσα θέλει, αλλά ούτε και να δώσει τον απαιτούμενο χρόνο και τη φροντίδα και στα παιδιά και στην οικογένεια. Αυτό είναι το τίμημα που πληρώνει η σύγχρονη γυναίκα για την πολυπόθητη χειραφέτησή και απελευθέρωσή της. Και εκεί γεννιέται το μεγάλο δίλημμα: μπορώ να τα κάνω και τα δύο με επιτυχία; Προσωπικά σας απαντώ, όχι. Δεν μπορώ να είμαι άφογη επαγγελματίας ή καριερίστα και ταυτόχρονα να είμαι τέλεια μητέρα, σύντροφος, κόρη, αδελφή. Αυτή είναι η πραγματικότητα και αυτό είναι το ερώτημα που πρέπει να διαχειριστούμε σήμερα.

Ο Πρόεδρος της Βουλής κ. Σιούφας είπε ότι η ισότητα είναι εγγύηση ειρήνης. Οφείλουμε όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι

οι γυναίκες είναι πολύτιμοι ανθρώπινοι παραγωγικοί πόροι, τους οποίους δεν έχουμε την πολυτέλεια να βάζουμε στο περιθώριο. Ενεργός και αδιαμφισβήτητος είναι ο ρόλος της γυναίκας ως εθελόντριας με ένα εθελοντικό ρόλο ο οποίος αποδεικνύεται από τη γυναίκα του σήμερα και του χθες χωρίς όρια και χωρίς περιορισμούς. Άλλωστε, θα έλεγα ότι ο εθελοντισμός θα μπορούσε να είναι συνώνυμο της γυναίκας στα λεξικά, ειδικά των γυναικών εκείνων που προσφέρουν τα πάντα, χωρίς να έχουν τίποτε.

Ολοκληρώνοντας, κύριοι συνάδελφοι -και θα ήθελα να απευθυνθώ σε σας, κύριε Σούρλα, κύριε Ροντούλη, κύριε Τσαβδαρίδη, και στους υπόλοιπους- δεν θέλουμε από τους άντρες συνοδοιπόρους και συναδέλφους να μας τιμούν, να μας θαυμάζουν, να μας προσκυνούν, να μας κάνουν κομπλιμέντα, να μας αφιερώνουν ειδικές ημέρες στη διάρκεια του χρόνου. Ψέματα, τα θέλουμε και αυτά. Όμως, εάν πρόκειται να τα ανταλλάξουμε όλα με ένα, θέλουμε να μας κοιτάζετε στα μάτια αντρίκια και να αντιμετωπίζετε το μυαλό μας ισότιμα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Γεώργιος Σούρλας έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ (Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Όλες οι μέρες είναι των γυναικών και εμείς οι παντρεμένοι το ξέρουμε πολύ καλά αυτό! Αλλά σήμερα είναι η αποκορύφωση.

Κυρία Πρόεδρε, μετά από τα πολλά και σημαντικά που ελέχθησαν με παρουσία όμως Βουλευτών γυναικών περιορισμένη -και αυτό δεν είναι καλό και οφείλω να το επισημάνω και να το παρατηρήσω- θα περιοριστώ στην εθελοντική προσφορά σε δύο γυναίκες που κατά τη γνώμη μου είναι σύμβολα.

Η μία είναι η Ελένη Σκούρα, η πρώτη Βουλευτής που μπήκε στο Ελληνικό Κοινοβούλιο το 1953 και η άλλη είναι η Ελένη Ιωαννίδου από την Κυπριασσία.

Η Ελένη Σκούρα γεννήθηκε στο Βόλο, έζησε εκεί τα δεκαεννιά πρώτα χρόνια της ζωής της και έδειξε εκεί τα κοινωνικά της χαρίσματα, τις κοινωνικές της ευαισθησίες. Πρόκειται για μία γυναίκα με κοινωνικές πρωτοβουλίες, που διεκδίκησε πεισματικά τη φοίτησή της στο Γυμνάσιο Αρρένων του Βόλου για πρώτη φορά, παρ' ότι απαγορευόταν και άνοιξε στο Βόλο το δρόμο για το δικαίωμα της μόρφωσης, της εκπαίδευσης, τις ισότιμες θέσεις της γυναίκας στην κοινωνία. Υπήρξε βασικός παράγοντας για την ίδρυση του πρώτου Γυμνασίου Θηλέων, του Παρθενωγείου στο Βόλο. Διαπρεπής νομικός και εξαιρετος μουσικός. Πρωτοπόρος στην πολιτική. Πολιτεύτηκε το 1952 και εξελέγη Βουλευτής στη Β' Περιφέρεια Θεσσαλονίκης με το κόμμα του Ελληνικού Συναγερμού.

Ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, με τον οποίο είχα την τιμή να συζητήσω πολλές φορές, στεκόταν με ιδιαίτερη προσοχή στην εκλογή της κ. Σκούρα. Λέει τότε με την ιδιότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και αυτό προκύπτει από τα Πρακτικά εκείνης της συνεδρίασης που ορκίστηκε η Σκούρα στις 2 Φεβρουαρίου 1953: «Σήμερα ολοκληρώνεται στην Ελλάδα η δημοκρατία. Σήμερα δικαιούμεθα να ισχυρισθώμεν κατά τρόπον απόρρητο πλέον ότι η Ελλάς είναι δημοκρατία θεωρώντας ισότιμους τους Έλληνες αδιακρίτως φύλου». Βγήκε πρώτη Βουλευτής.

Μία και έχω δίπλα μου την κ. Ροδούλα Ζήση, πρέπει να πω ότι μεταπολιτευτικά είναι η πρώτη γυναίκα Βουλευτής που εξελέγη στη Θεσσαλία με μία ευπρεπή παρουσία στη Βουλή και αυτό δεν έχει καμμία σημασία με τις πολιτικές μας αντιθέσεις και αντιπαραθέσεις.

Η Σκούρα, λοιπόν, ανέπτυξε πολύ μεγάλη δράση και τιμήθηκε για τους εθνικούς αγώνες, συνελήφθη από τους Γερμανούς, επέζησε, αλλά όμως δεν είχε και το καλύτερο τέλος. Ήταν από μία πλούσια οικογένεια, όμως κατέληξε στα γεράματά της στο Χαρίσειο Γηροκομείο. Ακόμα και το διαμαντένιο δακτυλίδι που είχε από το σύντροφό της, που ιδιαίτερα αγαπούσε, το έδωσε στη βοήθό της, την Πόπη, για να κάνει δικό της σπίτι και αυτή πέθανε στο γηροκομείο και τότε ήλθε ένα ειδοποιητήριο από το ΑΧΕΠΑ που νοσηλευόταν και της επισήμαναν ότι θα έχει νομικές συνέπειες αν δεν καταβάλει το ποσό των 4.960 δραχμών.

Και για την Ελένη Σκούρα δεν βρέθηκε νεκροταφείο στη Θεσσαλονίκη όπου ετάφη. Τα οστά της κάπου ήταν εκεί στοιβαγμένα.

Εμείς στο Βόλο θεωρήσαμε υποχρέωσή μας και τιμή μας να κάνουμε διακομιδή των οστών, να τα τοποθετήσουμε στο νεκροταφείο του Βόλου και να στηθεί και μία προτομή.

Μία άλλη γυναίκα είναι η Ελένη Ιωαννίδου, που διακρίθηκε για την προσφορά της στους εθνικούς αγώνες. Είναι από την Κυπριασσία, μόνα με δέκα παιδιά, τα εννέα αγόρια. Γράφει λοιπόν στον Αλέξανδρο Κορυζή το Φεβρουάριο του 1941: «Ο υιός μου Ευάγγελος Ιωαννίδης έπεσε κατά την επιχείρηση της Κλεισούρας. Παρήγγειλα εις τους τέσσερας ήδη υπηρετούντες γιούς μου, Χρήστον, Κώσταν, Γεώργιον και Νίκον Ιωάννου Ιωαννίδη να εκδικηθώσιν τον θάνατον του αδελφού των. Κρατώ εις εφεδρείαν, κύριε Πρωθυπουργέ, άλλους τέσσερας, Πάνον, Αθανάσιον, Γρηγόριον και Μενέλαον Ιωάννου Ιωαννίδη και παρακαλώ κληθώσιν ονομαστικώς και ούτοι εις πάσαν περίπτωση ανάγκης της πατρίδας ή τυχόν απώλειας ετέρου τέκνου μου προς εκδίκησιν εχθρού». Ύστατο επιφώνημα είναι, «Ζήτω η Πατρίς!».

Εννιά παιδιά, και τα εννιά στον πόλεμο. Αυτή είναι η κορυφαία εθελοντική προσφορά της γυναίκας. Είναι δύσκολο να στέλνεις εννιά παιδιά στον πόλεμο μη γνωρίζοντας αν αυτά θα γυρίσουν.

Τελειώνοντας θέλω να πω ότι έγινε δεκτή μια πρόταση που έκανα στην ΤΕΔΚΝΑ και στο Δήμο Κυπριασσίας να στηθεί ένα άγαλμα για την Ιωαννίδου και αυτό θα γίνει στις 28 Μαρτίου για να πούμε στην Ιωαννίδου ότι ήταν η μητέρα του έπους του '40.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Το λόγο έχει η Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Καφαντάρη.

ΛΙΛΑ ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ: Ευχαριστώ πολύ.

Εμείς αν μπορούμε σήμερα να πούμε κάτι για τη γιορτή της γυναίκας θα λέγαμε «ε, όχι η γυναίκα και με χρέος εθελοντισμού επάνω της». Αρκετά. Η γυναίκα έχει πάνω της τα περισσότερα βάρη και στο σπίτι αλλά και στην εργασία, πάντα φορτωμένη, πάντα απλήρωτη ή κακοπληρωμένη ή ανασφάλιστη, πρώτο θύμα στις ελαστικές σχέσεις εργασίας, της ανασφάλιστης εργασίας, της εκμετάλλευσης γενικά. Και μάλιστα στην περίοδο αυτή, με την όξυνση των αδιέξοδων του καπιταλισμού, η εκμετάλλευση της απλήρωτης ή της κακοπληρωμένης εργασίας έχει πάρει διαστάσεις μάλιστα. Οι γυναίκες, οι νέοι, οι μετανάστες είναι αυτοί που χτυπιούνται περισσότερο απ' όλους. Απολύσεις, εξηνταπεντάωρο, τριήμερη εβδομάδα, ωρομίσθιο, συμβάσεις έργου, τετράμηνα, STAGE, μέτρα και προγράμματα που αυξάνουν το πρόβλημα της μείωσης του οικογενειακού εισοδήματος και της κατάρτησης των κοινωνικών δαπανών, παράλληλα δε με τις ιδιωτικοποιήσεις που σημαίνουν επιπλέον οικονομικά βάρη. Καθημερινό φαινόμενο η παραβίαση των εργασιακών δικαιωμάτων στους χώρους δουλειάς, η τρομοκρατία και η ομηρία. Τα δικαιώματα στη μητρότητα, στην υγεία, στην παιδεία έγιναν εμπόρευμα. Το νέο ασφαλιστικό καταργεί το δικαίωμα της πρόωρης συνταξιοδότησης για τις μητέρες που είναι τουλάχιστον πενήντα χρόνων και έχουν ανήλικα παιδιά και αυξάνει από τα πενήντα τρία στα πενήντα πέντε χρόνια τα ηλικιακά όρια συνταξιοδότησης για εργαζόμενες με τριάντα πέντε χρόνια εμπόρευμα.

Την ίδια στιγμή οι εργαζόμενες στο δημόσιο βρίσκονται αντιμετώπιες με τον κίνδυνο αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από πέντε μέχρι και δεκαεπτά έτη. Μαζί με την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων και την ελαστικοποίηση της απασχόλησης χάνονται ακόμα και στοιχειώδη δικαιώματα. Μια μητέρα η οποία απασχολείται με σύμβαση ορισμένου χρόνου, έργου ή μιας μέρας σε καθεστώς εποχικής απασχόλησης, ας πούμε, δεν δικαιούται ούτε άδεια τοκετού ή λοχείας, ούτε τα σχετικά επιδόματα, ούτε καμμία άλλη παροχή που προβλέπουν οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Η θέση της γυναίκας χειροτερεύει μέρα με τη μέρα, όπως όλων άλλωστε. Οι καπιταλιστές αυξάνουν τα κέρδη τους ακόμα

και στην κρίση, ενώ οι εργαζόμενοι χάνουν ακόμα και την ελπίδα να μπορέσουν να ζήσουν αξιοπρεπώς και σε πολλές περιπτώσεις έστω απλώς να ζήσουν. Έχουμε ήδη αυτοκτονίες ανέργων από οικονομικά αδιέξοδα.

Εδώ έρχονται ο εθελοντισμός και οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Η αλήθεια είναι ότι οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις δεν καλύπτουν απλώς τα κενά που θα έπρεπε να καλύπτει η πολιτεία, που απλώς κάνει ορισμένα «πασαλείμματα» που προσφέρουν κάποια «μπαλώματα» ίσα-ίσα για να εκτονώνονται κάπως οι κοινωνικές αντιθέσεις και αντιδράσεις. Οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις εκπαιδεύουν τα λαϊκά στρώματα με τα ιδεώδη του εθελοντισμού, προωθούν ένα δίκτυο αυτοεξυπηρέτησης των πολιτών, τους εκπαιδεύουν στις χαμηλές προσδοκίες, παρά το γεγονός ότι δυνατότητες και πλούτος υπάρχουν για να λυθούν τα κοινωνικά προβλήματα. Προωθούν τη λογική «αφού δεν το κάνουν η πολιτεία και το κράτος, ας το κάνουμε μόνοι μας», χωρίς καμμία ερμηνεία, χωρίς να θίγεται το γιατί, χωρίς να θίγονται οι αιτίες που προκαλούν τα κοινωνικά προβλήματα, αφού υποτίθεται ότι οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις είναι μακριά από την πολιτική και τα κόμματα. Στην πραγματικότητα οι περισσότερες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις –γιατί δεν θέλουμε να είμαστε και ισοπεδωτικοί– παίρνοντας τεράστια κρατικά κονδύλια αποπροσανατολίζουν τους λαούς από την αλήθεια.

Για παράδειγμα, η καμπάνια της WWF με σύνθημα «Το κλίμα είναι στο χέρι σου» όχι μόνο δεν καταδεικνύει τον ένοχο, δηλαδή τους καπιταλιστές και την πολιτική τους για το ξεπούλημα των πόρων και της γης, αλλά φορτώνει τις ευθύνες στο σύνολο των εργαζομένων.

Όχι, λοιπόν, και σε άλλη μια μορφή απλήρωτης εργασίας ούτε για τη γυναίκα ούτε για κανέναν μας. Διότι αυτό είναι ο εθελοντισμός. Μορφή απλήρωτης εργασίας και εκμετάλλευση των αγνών προθέσεων των εθελοντών, καμουφλαρισμένη με ανθρωπιστικό περιτύλιγμα, παγίδευση. Ο εθελοντισμός δεν είναι πολιτισμός, όπως ακούστηκε εδώ μέσα. Είναι έλλειψη πολιτισμού. Είναι ακριβώς το αντίθετο. Ο δρόμος για καλύτερη και πιο δίκαιη κοινωνία και για τη γυναίκα είναι ακριβώς στην αντίθετη κατεύθυνση, στον αγώνα για ανατροπή της πολιτικής που μας έφερε εδώ που μας έφερε.

Αν οι γυναίκες, λοιπόν, δεν αποφασίσουν ότι το μέλλον τους είναι στα χέρια τους και στα χέρια όλων μας, ανδρών και γυναικών, δεν μπορούν να περιμένουν καλύτερες μέρες.

Το ΚΚΕ δεν πιστεύει στην ελεημοσύνη. Πιστεύει στη διεκδίκηση και αυτό προτείνει.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Ευχαριστούμε κι εμείς.

Το λόγο έχει ο κ. Χατζή Οσμάν Αχμέτ, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

ΑΧΜΕΤ ΧΑΤΖΗ ΟΣΜΑΝ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου στην αρχή της ομιλίας μου να ευχηθώ σε όλες τις γυναίκες του ελληνικού Κοινοβουλίου, στις συναδέλφους Βουλευτές, στις εργαζόμενες και σε όλες τις γυναίκες «χρόνια πολλά» για τις 8 Μαρτίου, για σήμερα, αλλά και για κάθε μέρα.

Δεν σας κρύβω ότι είμαι ιδιαίτερα χαρούμενος σήμερα που μου δίνεται η δυνατότητα να μιλήσω για ένα θέμα που δεν συζητάμε πολύ συχνά σε αυτή την Αίθουσα. Και αυτό θα έπρεπε να μας προβληματίσει όλους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι ρόλοι που καλείται να διαδραματίσει η κάθε γυναίκα είναι πολλοί και ιδιαίτερα απαιτητικοί σε μία κοινωνία, όπως η Ελλάδα, όπου το κοινωνικό μοντέλο στηρίζεται πρωτίστως στην κυριαρχία των ανδρών.

Γι' αυτό, όταν συζητάμε για θέματα γυναικών, θα πρέπει να υπάρχει ισότιμη συμμετοχή γυναικών και ανδρών. Και όταν αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για τις γυναίκες, οι πρωτοβουλίες

αυτές οφείλουν να φιλτράρονται και με άρωμα γυναίκας.

Θέλω να πω δύο λόγια για τη γυναίκα της επαρχίας, για τη γυναίκα της εκλογικής μου περιφέρειας, της Ροδόπης.

Θα μου επιτρέψετε να κάνω μία ειδική αναφορά στις γυναίκες της μειονότητας της Θράκης, γιατί συνήθως η φωνή αυτών των γυναικών δεν ακούγεται μέσα στο Κοινοβούλιο και δυστυχώς τις περισσότερες φορές ούτε η φωνή της Βουλής φτάνει στις γυναίκες της μειονότητας.

Αν ήθελε κανείς να περιγράψει τη μέση γυναίκα της μειονότητας, θα μιλούσε αρχικά για μία γυναίκα αγρότισσα, η οποία διαδραματίζει έναν από τους σημαντικότερους ρόλους στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, έναν από τους σπουδαιότερους ρόλους στην οικογενειακή και κοινωνική συνοχή, για μια γυναίκα που έχει μάθει από πολύ μικρή ηλικία να είναι κοντά στη φύση, να αγωνίζεται για την ίδια και για την οικογένειά της και να διεκδικεί το καλύτερο για τα παιδιά της.

Ωστόσο, από την άλλη πλευρά δεν πρέπει να παραβλέψουμε ότι ο αναλφαριθμητισμός ήταν ανέκαθεν μεγαλύτερος για την αγρότισσα. Το ίδιο ισχύει και για τις γυναίκες της μειονότητας.

Με δεδομένη και την κρίση που πλήττει τον αγροτικό κόσμο, η γυναίκα της μειονότητας δεν έχει πολλές διεξόδους στην αγορά εργασίας. Η πολιτεία αντί να της παρέχει κίνητρα για να παραμείνει και να στηρίξει την προοπτική της αγροτικής ανάπτυξης στη χώρα μας, την ανάπτυξης της υπαίθρου, την αναγκάζει να εγκαταλείψει τη γεωργία και ενδεχομένως και το χωριό της.

Δυστυχώς, τα ποσοστά ανεργίας είναι ιδιαίτερα αυξημένα στις γυναίκες της μειονότητας. Εάν καταγράψουμε και τις γυναίκες που είναι μεν άνεργες, αλλά δεν διαθέτουν κάρτα ανεργίας, τότε μάλλον οι γυναίκες της μειονότητας πρωτοστατούν σ' αυτό το αρνητικό ποσοστό.

Είναι έκδηλη η ανάγκη σχεδιασμού και η υλοποίηση μιας πολιτικής, μιας στρατηγικής η οποία θα στηρίξει ουσιαστικά τις γυναίκες – και αναφέρομαι σε όλες τις γυναίκες της επικράτειας – μέσω προγραμμάτων, μέσω επιμορφώσεων και θα παρέχει κίνητρα να στραφούν οι γυναίκες σε δημιουργικούς τομείς μέσω των οποίων θα μπορέσουν να εκφραστούν και να παράγουν έργο. Το ίδιο ισχύει και για τον τομέα της κοινωνικής προσφοράς.

Για πολλά θέματα με κάλυψαν οι συνάδελφοι που πήραν το λόγο. Θέλω να έχω τη διαβεβαίωση όλων όσων είμαστε σήμερα συγκεντρωμένοι σ' αυτή την Αίθουσα ότι η συζήτηση δεν θα τελειώσει εδώ και ότι θα υπάρξουν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και πρακτικές που θα διευκολύνουν και συγχρόνως θα στηρίξουν τη θέση και τους ρόλους της γυναίκας στην κοινωνία μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Βέρα Νικολαΐδου): Και εγώ σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής που ήταν αφιερωμένη στον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας με θέμα «Γυναίκα και Εθελοντισμός - Γυναίκα και Κοινωνική Προσφορά».

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.16' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα ημέρα Τετάρτη 11 Μαρτίου 2009 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών: «Σύστημα Άυλων Τίτλων διατάξεις για την Κεφαλαιαγορά, φορολογικά θέματα και λοιπές διατάξεις», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

